

Nan Ebanghelyo ay Insolat Mateo

Nan Makwani Maipoon isnan Ebanghelyo ay Insolat San Mateo

Nan Ebanghelyo ay insolat Mateo et maipoon isnan Khawis ay Chamag ay si Jesus san inkalin Apo Dios ay mangisalak isnan am-in ay takho. Siya nan tinmet-ewaan nan cha inkalin Apo Dios isnan takhona ay Israelitas, ya cha naisolat isnan Chaan ay Tolag. Nan nay ay Khawis ay Chamag et faken yangkhay pala isnan Judio ay kailiyan Jesus, mod-i ket pala akhes isnan am-in ay takho isnan lofong.

Inmanmamanman Mateo nan inangnena ay nangisolat isnan liblona. Inlapona isnan naiyanakan Jesus, nan nafonyakhana ya nan nanas-ailowan Satanas ken siya. Sa et insolat Mateo nan chonon Jesus ay en na nen-ipap-alawakhan, nen-isos-olowan ya nan cha na nen-ag-akhasan isnan nasakit id Galilea. Sa na't akhes insolat nan nenfaatan cha Jesus mailapo id Galilea engkhana id Jerusalem, ya nan cha in-inmat ken Jesus id Jerusalem ay napateyana ya nan kasina finmangonan isnan etey.

Nan nay ay liblon Mateo et ipailana ay si Jesus nan matangtanged ay Mistolo ay wad-ay kalebfengana ay mangipaawat isnan Lenteg Apo Dios, ya mangisolat maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios. Nan angсан ay insos-olon Jesus et inamong Mateo ay nangimanman isnan lima ay kaamongana ay maifakhay isnan ayencha:

1. Nan insos-olona is kafilig ay maipoon isnan okhali, nan chono, nan naichowa ay enkhawisan ya nan enchawsan nan at omili isnan En-ap-apowan Apo Dios (kapitolo 5-7);
2. Nan naisolat isnan cheycha'y sinpoo ya chwa'y disipolosna ay angnencha isnan enfaatancha ay en men-ipalawag (kapitolo 10);
3. Nan al-alig maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios (kapitolo 13);
4. Nan sos-olon Jesus maipoon isnan lebfeng ay angnen nan disipolosna (kapitolo 18); sa et
5. Nan sos-olo maipoon isnan mapengpengnan nan lofong ya nan kasin omaliyan Jesus ay wad-ayan nan en-ap-apowan Apo Dios (kapitolo 24-25).

Nan Linaona

Nan katontonan ya naiyanakan Jesus *1:1-2:23*

Nan nenpap-alawakhan Juan Bautista *3:1-12*

Nan nafonyakhan Jesus ya nan nensailowan Satanas ken siya 3:13–4:11
 Nan nen-isos-olowan Jesus id Galilea 4:12–18:35
 Nan nen-isos-olowan Jesus id Galilea engkhana'd Jerusalem 19:1–20:34
 Nan omochi ay chomingkhon Jesus ya nan nateyana 21:1–27:66
 Nan kasin natakhowan Jesus ya nan nenpail-ana 28:1-20

Nan Katontonan Jesu Cristo

(Lucas 3:23-38)

1 ¹ Siya na nan katontonan Jesu Cristo ay nalpo isnan kaapon David ay naiwaned ken Abraham.

² Si Abraham nan aman Isaac; si Isaac nan aman Jacob; ya si Jacob nan aman cha Juda ay sin-ag-i. ³ Si Juda nan aman cha Fares ken Zara (si Tamar nan inacha); si Fares nan aman Esrom; ya si akhes Esrom nan aman Aram. ⁴ Si Aram nan aman Aminadab; si Aminadab nan aman Naason; ya si Naason nan aman Salmon. ⁵ Si Salmon nan aman Boaz (nan inana si Rahab); si Boaz nan aman Obed (nan inana si Ruth); si Obed nan aman Jesse; ⁶ ya si Jesse nan aman David ay ali.

Si David nan aman Solomon (nan inana et san sikhod ay asawan Urias); ⁷ si Solomon nan aman Roboam; si Roboam nan aman Abias; ya si Abias nan aman Asa. ⁸ Si Asa nan aman Josafat; si Josafat nan aman Joram; ya si Joram nan aman Ozias. ⁹ Si Ozias nan aman Joatam; si Joatam nan aman Acaz; ya si Acaz nan aman Ezekias. ¹⁰ Si Esekias nan aman Manases; si Manases nan aman Amon; ya si Amon nan aman Josias. ¹¹ Si Josias nan aman cha Jeconias ay sin-ag-i. Siya chi san timpon san naikaanan nan Israelita ay naiyey id Babilonia.

¹² Kakwasan nan naiyeyancha id Babilonia, naiyanak si Salatiel, et si Jeconias nan amana. Si Salatiel nan aman Zorobabel; ¹³ si Zorobabel nan aman Abiud; si Abiud nan aman Eliakim; si Eliakim nan aman Azor; ¹⁴ si Azor nan aman Sadoc; si Sadoc nan aman Akim; si Akim nan aman Eliud; ¹⁵ si Eliud nan aman Eleazar; si Eleazar nan aman Matan; si Matan nan aman Jacob; ¹⁶ ya si Jacob nan aman Jose ay asawan Maria. Et si Maria nan inan Jesus ay makwanin Cristo.

¹⁷ Isnan nay ay tonton, sinpoo ya epat nan en-oonod ay sin-am-a mailapo ken Abraham engkhana ken David. Sinpoo ya epat akhes nan en-oonod ay sin-am-a mailapo ken David engkhana isnan naiyeyan nan cheycha'y Israelita ischi'd Babilonia. Ya sinpoo ya epat kayet nan en-oonod ay sin-am-a mailapo isnan naiyeyancha id Babilonia engkhana isnan naiyanakan Cristo.

Nan Naiyanakan Jesu Cristo

(Lucas 2:1-7)

¹⁸ Siya na nan kaokhochan nan naiyanakan Jesu Cristo. Naikwani si Maria ay inana ay maiyasawa ken Jose, ngem issan sisya ay egaycha nen-

amongan, ket ay naammowan ay maliton siya maipoon isnan kamabfalin nan Ispirito Santo. ¹⁹Idwani, nalenteg ay takho si Jose ay naitot-oyana, ya ad-ina laychen ay pafainen si Maria isnan sakhang nan takho.^a Tay siya chi nay et sinmekna ay mangad-i et issan tolagcha ken Maria ay ad-i ammon nan katakhotakho. ²⁰Ngem issan sisya'y cha na manemsemkan isna, nenpaila ken siya nan anghel nan Apo isnan it-itawna ay mangwanin, “Jose ay waned David, ad-i ka omegyat ay mangasawa ken Maria, tay nan wad-ay ay ilillitona et naangnen isnan kamabfalin nan Ispirito Santo. ²¹At iyanakna nan lalaki ay pangadnem si Jesus, tay at isalakana nan takhona isnan fasolcha.”

²²Naangnen am-in chana ta tomet-ewa san inpaifaag Apo Dios isnan mamadtona ay nangwanin,

²³“At maliton nan esa'y birhen,^b ya at ikimena nan lalaki, ay sa mangadnan is Emmanuel.”^c (Nan ayen nan ngachana et wad-ay si Apo Dios ken chatako.)

²⁴Issan finmangonan Jose, inangnena et san infakhan san anghel, ya insaana si Maria ay en-asawana. ²⁵Eg-ayna magtek inchipchipa si Maria issan sisya ay eg-ay nangikimenan Maria isnan anakna ay lalaki, ay nginadnan Jose is Jesus.

Nan Inmayan nan Mamasilib ay Mangila isnan Kaiyan-anak ay Ali

2 ¹Naiyanak si Jesus isnan ili ay Betlehem id Judea issan sisya'y ali si Herodes. Awni pay ya ket wad-ay cha nan mamasilib ay lallalaki ay nalpo isnan falaan si akhew ay mangad-achal maipoon isnan tokwifi. Inmey cha id Jerusalem ay nensalodsod ay nangwanin, ²“Ento nan kaiyan-anak ay Alin si Judio? Tay inilami nan tokwifi ischi's falaan si akhew ay nangischo isnan naiyanakana,^d et nay inmali kami ay enchayaw ken siya.”

³Adi kad issan nanngelan ali Herodes ischi, inmegyat. Olay akhes nan omili id Jerusalem inmegyat cha. ⁴Sa na't inpaayag am-in nan cheycha'y aap-apon si papachi ya nan mimistolon si lenteg, ta pootena mo entona nan maiyanakan nan Cristo.

⁵“Isnan ili ay Betlehem id Judea,” insongfatcha. “Tay kanana isnan insolat nan mamadton Apo Dios id Sangad-om,

⁶‘Sik-a ay ili ay Betlehem ay wad-ay id Judea, faken met sik-a nan kaakkitan nan pategna isnan cheycha'y ili ay matangad isnan

---

^a 1:19 Isnan ekhad nan Judio, mo maliton nan fafai ay naikwani isnan esang ay lalaki, ya faken siya nan aman nan ilillitona, iyeyna siya isnan pachi ay mangipaila ay asi nan okhali nan fafai. Adi kad mamaid nan sikhod ay tolakhancha. ^b 1:23 Nan laychen nan birhen ay kanan et, magmagkit ay eg-ay nakapkappos. ^c 1:23 Ilaenyo nan Isaias 7:14 ^d 2:2 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “inilami nan tokwifina ischi's falaan si akhew”

Probinsiya ay Judea, tay at malpo ken sik-a nan en-apo ay mangichalan isnan takhok ay Israel.’ ”^e

⁷Sa et inpaayag Herodes nan cheycha'y mamasilib, ta makekecheng cha ay matoty. Sa na't pinoot ken chaicha mo kaatna nan nenpail-an san tokwifi. ⁸Siya chi et inpaligwatna chaicha ay omey id Betlehem ya kanana, “Engkayo ya estenyo ay manganap isnan ong-onga. Et mo mad-ananyo, ipaammoyo ken sak-en ta ennak akhes enchad-ayaw ken siya.”

⁹Osto'y chinngecha nan kinwanin nan ali, inmey cha. Ya ket wad-ay san tokwifi ay inilacha is falaan si akhew ay nangipango ken chaicha engkhana ay tinomke isnan totongchowen nan kawad nan ong-onga. ¹⁰Chachama san lagsakcha issan nangil-ancha issan tokwifi. ¹¹Sinomkhep cha isnan afong, et inilacha nan ong-onga ya si Maria ay inana. Sa cha't ala ya falintomeng ay nenchad-ayaw ken Jesus. Tinekwanfanha nan faorcha ay nangipafala isnan ilayadcha ken siya ay fallitok, insinso ya mirra.^f

¹²Idwanin, tay inpaammon Apo Dios ken chaicha isnan it-itaw ay adicha kasin tomoli ken Herodes, teken et ay chalan nan inikwanha ay sinmaa is ilicha.

Nan Linmayawan cha Jose ay Inmayanhan id Egipto

¹³Issan kinmaanhan san cheycha'y mamasilib, nenpaila nan anghel Apo Dios ken Jose isnan it-itawna ay nangwanin, “Ifangonmo. Itakinmo nan sin-ina ta lomayaw kayo id Egipto, ta ischi nan entey-anyo engkhana is kasik mangwanihan ken chakayo, tay at paanap Herodes nan ong-onga ta ipapateyna.”

¹⁴Ala na't ya fangon, sa na't intakin nan sin-ina ay naligwat isnan chey ay lafi, ay omey id Egipto. ¹⁵Et ischi nan nentey-ancha engkhana ay natey si Herodes.

Siya chi nan inmat ta tomet-ewa san inpaifaag Apo Dios isnan mamadtona ay nangwanin, “Inayakhak nan Anakko ay nalpo id Egipto.”

Nan Nangipapateyan Herodes isnan Ongang-a

¹⁶Issan nangammowan Herodes ay sinikahan nan cheycha'y mamasilib siya, chad-ama nan songetna. Sa na't infilin ay mapatey nan am-in ay ongang-a'y lallalaki ay entawen si chwa ya nan kolang si chwa nan tawencha isnan Betlehem ya nan am-in ay sakopna. Siya chi ta maitapi ay mapatey nan am-in ay naiyanak mailapo issan nangil-an nan cheycha'y mamasilib isnan tokwifi, ay kag isnan inammowana ken chaicha.

---

^e 2:6 Ilaenyo nan Mikias 5:2   ^f 2:11 Nan insinso ay inyeycha et nalpo isnan chapong ay makwanin frankincense. Nan makwanin mirra, et esa'y ilan si niket ay nafanglo.

¹⁷Adi kad tinmet-ewa nan kinwanin nan mamadto ay si Jeremias ay nangwanin,

¹⁸“Wad-ay kakainge ay nadnadnge id Rama,
cha cha enngengge ya chad-ama nan akhacha.
Cha akhalan Raquel⁸ nan an-akna.
Ad-ina paat laychen ay maliwiwa
tay nay et maid cha.”

Nan Somaalan cha Jose ay Nalpo id Egipto

¹⁹Awni ya ket natey si Herodes, ya ket kasin nenpaila nan anghel Apo Dios ken Jose id Egipto isnan it-itawna. ²⁰“Ifangonmo,” kinwanina. “Itakinmo nan sin-ina ta tomoli kayo chadlo id Israel, tay natey et nan cheycha'y menlayad ay mamatey isnan ong-onga.” ²¹Finmangon, et intakina nan sin-ina ya tinmoli cha id Israel.

²²Nay met achi issan nanngelan Jose ay si pet Arkelao nan cha enapo id Judea, ay namanes ken amana ay Herodes, inmegyat et ay ome y ischi. Ya khapo tay finag-an Apo Dios siya isnan it-itawna, nalgawat cha ay nenpaGalilea ²³isnan ili ay makwani en Nazaret. Et ischi nan inmiliyancha. Siya chi ta tomet-ewa nan kinwanin nan cheycha'y mamadto ay nangwanin, “At makwani siya ay iNazaret.”

Nan Palawag Juan Bautista

(*Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28*)

3 ¹Issan chey ay timpo, wad-ay si Juan Bautista isnan ponchag id Judea ay nangipap-alawag, ²“Ibfafawiyo nan fasolyo, tay nganngani et nan en-ap-apowan Apo Dios.” ³Si Juan san chey cha kankanan nan mamadton Apo Dios ay si Isaias ay nangwanin,

“Wad-ay isnan ponchag nan mangifogfokhaw ay mangwanin,
‘Isakhanayo nan chalan nan Apo,
enletkhenyo nan ikwana.’”

⁴Si Juan, innafe ay chotchot si kamelio nan fachona, ya nenfabfalikes is kochil. Sa et chochon ya itlog si aleg nan cha na inkatakho.

⁵Et nakhogkhog-oy cha nan takho ay inmey ken siya, ay nalpo id Jerusalem ya isnan am-in ay sakop nan Judea, ya isnan am-in nan ili ay mangakhawa isnan wanga ay Jordan. ⁶Nenfafawi cha ay cha mangibfakha isnan fasolcha, et finonyakhan Juan chaicha isnan

---

⁸ 2:18 Si Raquel ay asawan Jacob nan inan Benjamin id sangad-om. Betlehem ay naiyanakan Jesus nan esang ay ilin Benjamin. Olay nan ili ay Rama, esang ay ilin Benjamin. Tay siya chi, nay et nakwani isna en, “Nan fabfafai isnan ilin Benjamin, nenngenggeg cha, tay natey nan an-akcha.” Siya na nan inpadton Jeremias issan inmey ay enem khasot ay tawen, ay sisya ay eg-ay inaliyan Jesus. Ilaenyo nan Jeremias 31:15.

wanga ay Jordan. ⁷Issan magtek nangil-ana isnan angsan ay Fariseo^h ya Saduceoⁱ ay omey enpafonyag ken siya, kinwanina't ken chaicha, “Chakayo ay kag an-ak si oweg! Ay ke yo mailayawan nan omal-ali ay songet Apo Dios isnan ap-aped ay fafawiyo? ⁸Angnenyo magtek nan okhali ay mangipaila'y chinokokhanyo nan fasolyo! ⁹Ya ad-iyo aped kankanan isnan semekyo en, ‘Osto kami tay si Abraham nan amami,’ tay kanak ken chakayo, ay mabfalin met ay aped yangkhay alaen Apo Dios nan naycha'y fato ya enfalinena is an-ak Abraham! ¹⁰Maiyalig kayo isnan kaew ay wad-ay nan naisasakhana ay wasay is kapooncha. Et am-in nan kaew ay maid khawis si fekhascha et masipo ya maiwasit is kaapey.

¹¹“Sak-en, fonyakhak chakayo isnan chanom ta kail-an nan nenfabfawiyanyo. Nay met achi, nan omali ay maisokat ken sak-en, fonyakhana chakayo isnan Ispirito Santo ya apey. Wadwad-ay chadlos nan kamabfalina mo sak-en, ya ad-i ak maikali ay olay mangngawit yangkhay isnan pallokana. ¹²At sisanena nan takho. Kag wad-ay lig-ona ay mannaep isnan ilik, sa na't igto is kaallang nan naptong ay ilik, ya poowana nan nakpit ay ilik ya olot is kaapey ay ad-i kaad-achep.”

Nan Nafonyakhan Jesus (*Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22*)

¹³Awni ya ket inomchan isnan wanga ay Jordan si Jesus ay nalpo id Galilea, et en nenpafonyag ken Juan. ¹⁴Nay met achi laychena'y ipawa ay mangwanin, “Apo, lebfengna ay sak-en koma nan fonyakhham ya ket sik-a nan inmali ken sak-en?”

¹⁵Ngem kinwanin Jesus ay sinmongfat, “Olay siya's ikkanta na idwani ta maangnen am-in nan laychen Apo Dios ay maangnen.” Sa et intan-oy Juan.

¹⁶Kakwasan nan nafonyakhan Jesus, finmala is kadchanom, ket ay nenkaokang nan chaya ya inilana nan Ispiriton Apo Dios ay khomkhomwab ay kag kalopati ay inompa ken siya. ¹⁷Ya ket id chaya wad-ay nan nenkali ay mangwanin, “Si tona nan laylaychek ay Anakko. Malaylaychan ak ken siya.”

Nan Nanas-ailowan Satanas ken Jesus (*Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13*)

4 ¹Sa et inpangon nan Ispirito Santo si Jesus isnan ponchag ta sas-ailowan nan chimonyo! ²Ya nentiptipe siya isnan epat poo ay akhew ya lafi, kakwasana

^h 3:7 Nan Fariseo et esa'y oryon ay kag pachi ay chadlos mamati isnan lenteg Moises. Olay akhes nan teken ay lenteg ay intoptop nan am-acha, et siya akhes nan pawadwad-encha.

ⁱ 3:7 Nan Saduceo, chaicha nan cha nangab-afolot isnan inmona ay lima ay liblo isnan Biblia, ay insolat Moises, ngem inad-icha nan tapina ay inpasolat Apo Dios ay liblo. Tekan nan tap-in nan pammaticha isnan pammatin nan Fariseo. ^j 4:1 Isnan nay ay okhod, si Satanas et makwani en nan ensas-ailo, nan Chimonyo, ya si Satanas.

ya ket ay naowaawat. ³Sa et sinmag-en si Satanas ay nangwanin, “Mo sik-a nan Anak nan Dios, ayed, filinem ed nan naycha'y fato ta enfalin cha's tinapay.”

⁴Sinfat magtek Jesus ay nangwanin, “Kanan nan naisolat ay kalin Apo Dios, ‘Faken yangkhay nan tinapay nan maikatakho, mod-i ket kasapolan nan am-in ay cha ifaag Apo Dios.’ ”

⁵Inpangon et nan chimonyo si Jesus id Jerusalem^k sa na't iyey is katoktok nan Timplo, ⁶ya kinwanina ken siya, “Mo sik-a nan Anak nan Dios, ayed lomabtok ka. Tay kanan nan naisolat ay kalin nan Dios en, ‘At filinena nan anghelesna ay mamachang ken sik-a,’ ya, ‘At salapaencha sik-a ta ad-i maisogto nan sikim is kafato.’ ”

⁷Sa et kinwanin Jesus, “Wen, ngem kanan met akhes nan naisolat ay kalin Apo Dios en, ‘Ad-im padpachasen/teptepngen nan Apo ay Diosmo.’ ”

⁸Inpangon et kasin nan chimonyo si Jesus isnan at-atakchag ay filig, sa na't inpaila ken siya nan am-in ay en-ap-apowan isnan lofong, ya nan kachad-ayawancha. ⁹Sa na't kinwani ken siya, “Am-in chana et ichowak ken sik-a, mo enlokfob ka ay manayaw ken sak-en.”

¹⁰Sa et kinwanin Jesus ken siya, “Komaan ka Satanas! Tay naisolat isnan kalin Apo Dios,

‘Chayawem nan Apo ay Diosmo, et siya yangkhay nan ensilfiyam.’ ”

¹¹Siya chi et tinaynan chadlo nan chimonyo, ya ket ay inmali nan angheles ay namachang ken siya.

Ilapon Jesus nan Chonona id Galilea

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹²Issan nanngelan Jesus ay naifalod si Juan, tinmoli id Galilea. ¹³Egay magtek nawni id Nazaret, mod-i ket inmey ay nentee id Capernaum ay ili is ilit nan fayfay, isnan sakop nan ili ay Zabulon ya Neftali.^l ¹⁴Siya chi nan inmat ta tomet-ewa nan kinwanin nan mamadto ay si Isaias ay nangwanin,

¹⁵“Nan ilin Zabulon ya nan ilin Neftali, ay ilit si fayfay ya chechemangen nan wanga ay Jordan, siya nan Galilea ay ilin si faken Judio.

¹⁶Nan takho ay maiyalig ay follinget nan pinangsemekcha, nakaila cha et chadlo isnan enlalanglang ay silaw.^m

^k 4:5 Nan osto ay naisolat et, “*Inpangon et nan chimonyo isnan nasantowan ay ili*” Nan Jerusalem et siya nan makwanin nasantowan ay ili tay siya nan kawad nan Timplo.

^l 4:13 Si Zabulon ya si Neftali nan chwa isnan an-ak Jacob id sangad-om. Issan inmayan nan angsaangsan ay takho ay naiwaned ken Jacob id Canaan issan timpon Moises, pinilin nan kaapon Zabulon ya Neftali nan lota ay sag-en nan fayfay id Galilea, ya ischi nan inmiliyancha. Nay met achi, isnan timpon Jesus, angsaangsan cha nan faken Judio ay inmili isnan sakop nan Zabulon ya Neftali. ^m 4:16 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Nan takho ay tomotokcho isnan follinget, et inilacha nan enlalanglang ay silaw.”

Wen, nan cheycha'y entetee isnan ili ay aalin-ewan si etey, et nasilawan cha.”

¹⁷Siya chi san nangilapowan Jesus ay nen-ipap-alawakhan ay nangwanin, “Chokokhanyo nan fasolyo, tay nganngani et nan en-ap-apowan Apo Dios.”

Nan Nangaayakhan Jesus isnan Inmona ay Disipolosna
(*Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11*)

¹⁸Issan nanad-alanan Jesus is kailit nan fayfay id Galilea, inilana nan chwa ay sin-akhi ay cha Simon ay mangadnan si Pedro ya si Andres. Cha cha isabsabwag nan tafokorcha is kafayfay, tay siya nan chonocha. ¹⁹Sa na't kinwani ken chaicha, “Maifoweg kayo ken sak-en, et isolok nan angnenyo'y mangamong isnan takho ken sak-en.”ⁿ ²⁰Chag-as cha't ya taynan isnan tafokorcha ya naifoweg cha ken siya.

²¹Intot-oloy Jesus ay nanad-alan ya ke na't ilaen nan teken kayet ay sin-akhi, ay cha Santiago ken Juan ay an-ak Zebedeo. Wad-ay cha ay sin-am-a is kafangka ay cha manginongnong isnan sichokcha, sa na't ayakhan chaicha. ²²Chag-as cha't ya taynan isnan fangka ya si amacha, ya naifoweg cha ken Jesus.

Nan Nen-isos-olowan, Nenpap-alawakhan, ya Nen-ag-akhasan Jesus
(*Lucas 6:17-19*)

²³Liniwes Jesus am-in nan Galilea ay en nen-isos-olo isnan sinagogacha,^o ya nangipap-alawag isnan khawis ay okhod maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios, ya inag-akhasana nan am-in ay kateketeken ay sakit ya sakew si takho. ²⁴Nadnadnge siya isnan am-in ay ili id Siria, nay et cha cha inyey ken siya nan am-in ay nenkasakit, am-in nan enliglikhat isnan kateketeken ay sakit ya peteg si awak, nan naan-anitowan, nan cheycha'y enkechas,^p ya nan ad-i makagkhiwa, et inpagkhawisna am-in chaicha. ²⁵Angsan cha nan katakhotakho ay inmon-onod ken siya ay nalpo id Galilea, nan makwanin Nan Sinpoo ay Ili, Jerusalem, Judea ya nan ili ay chechemangen nan wanga ay Jordan.

Nan Nen-isos-olowan Jesus is Kafilig
(*Lucas 6:20-23*)

5 ¹Issan nangil-an Jesus isnan katakhotakho, nanikid is kafilig sa na't intokcho. Sinmag-en nan disipolosna ken siya, ²sa na't insolowan chaicha ay nangwanin,

---

ⁿ 4:19 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Maifoweg kayo ken sak-en, ya enfalinek chakayo is khomagkhachiw si takho.” ^o 4:23 Nan makwani ay sinagoga et kag sinfaan. Ischi nan maamongan nan Judio ay manad-ayawan ken Apo Dios isnan Sabfacho ay tengawcha. Tengawcha kayet nan mangad-achalancha isnan lenteg Apo Dios issan timpon Jesus. ^p 4:24 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*nan linewlew si fowan.*”

- 3 “Naoney nan cheycha'y mamigfig isnan kinakolangcha isnan nalenteg ay okhali, tay at maifilang cha isnan en-ap-apowan Apo Dios!⁹
- 4 Naoney nan cheycha'y ensakit nan semekcha khapo isnan fasol, tay at palin-awaen Apo Dios chaicha!
- 5 Naoney nan cheycha'y naoya, tay at tawichencha nan kakhawisan ay inkalin Apo Dios!
- 6 Naoney nan cheycha'y maeew-ew ya mamikhaw isnan kinalenteg Apo Dios, tay at mang-ep cha!
- 7 Naoney nan cheycha'y maseg-ang isnan ib-acha, tay at seg-angan akhes Apo Dios chaicha!
- 8 Naoney nan cheycha'y nadchalos nan semekcha, tay at ilaencha si Apo Dios!
- 9 Naoney nan cheycha'y mangipaornos isnan ib-acha'y takho, tay at ifilang Apo Dios chaicha ay an-akna!
- 10 Naoney nan cheycha'y maipap-alikhat khapo isnan mangiyangnenancha isnan laychen Apo Dios,^r tay at maitapi cha isnan en-ap-apowan Apo Dios.
- 11 “Naoney kayo mo amsiwencha, palikhatencha, ya is yangkhay nan kankanancha ay mangipangaag ken chakayo midkakay ken sak-en.
- 12 Enlal-ayad kayo ya enlagsak kayo kayet, tay chakchake nan fongaenyo id chaya. Siya akhes nan inikkancha ay nangipalikhat isnan cheycha'y mamadto ay cha nang-ona mo chakayo.”

Nan Nangiyalikhan Jesus isnan Asin ya Silaw
(*Marcos 9:50; Lucas 14:34-35*)

13 “Chakayo nan maiyalig ay asin isnan am-in ay takho. Ngem mo mamaid nan aklitna, kecheng, ad-i kasin enfalin is asin.^s Maid et enkhawisana, mod-i ket maiwasit ya makhatkhatinan et yangkhay.

14 “Chakayo akhes nan maiyalig ay silaw isnan am-in ay takho isnan lofong. Nan ili is katoktok nan filig et ad-i maitafon. ¹⁵Siya akhes ay maid mamashhed isnan silaw sa na't tangfan isnan salop, mod-i ket ippeyna isnan osto ay kaipatpatangana, ta silawana nan am-in ay wad-ay isnan afong. ¹⁶Siya akhes ken chakayo, masapol ay ipailayo nan maiyalig ay silawyo isnan ib-ayo ay takho, ta ilaencha nan khawis ay angnenyo ya chayawencha's Amayo id chaya.”

Nan Insolon Jesus Maipoon isnan Lenteg Moises

17 “Ad-iyong kanan en in mali ak ay mangamas isnan lenteg Moises ya nan insos-olon nan mamadto. Egay ak in mali ay mangamas sisi

---

⁹ 5:3 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Naoney nan posi nan leng-agcha, tay at kwacha nan en-ap-apowan Apo Dios.” ^r 5:10 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et “*maipap-alikhat khapo isnan kinalenteg.*” ^s 5:13 Isnan ilin nan Judio ad-i kag sinan asin isna nan asincha, tay nailaok isnan tapina ay maid aklitna. Tay siya sa et mo mamingsan mamaid nan aklit nan asincha. Sa cha't aped iwasit tay maid lamana.

mod-i ket ta iyangnek chachi. ¹⁸Tay tet-ewa nan kanak ken chakayo: olay engkhana'y maamas nan chaya ya nan lota, ad-i mabfalin ay mamaid nan olay kabfafan-ikhan ay okhes paymo tornek isnan lenteg, engkhana'y maangnen am-in nan at maangnen. ¹⁹Adi kad mo sino nan mangiwayang isnan olay esa'y kayap-ewan ay lenteg, ya isolowana nan ib-ana ay manon-od ken siya, at maifilang siya ay kafan-ikhan isnan en-ap-apowan Apo Dios. Nay met achi mo sino nan mangangnen isnan lenteg, ya mangisolo isnan ib-ana ta patiyencha chi, maifilang akhes siya ay mapatpateg isnan en-ap-apowan Apo Dios. ²⁰Tay kanak ken chakayo ay mo nan kinakapetyo isnan kinalenteg Apo Dios et ad-ina apsan nan nakapsot ay kinalenteg nan Fafariseo ya mimistolon si lenteg, et ad-i kayo maitapi isnan en-ap-apowan Apo Dios.”

Nan Tokhon Jesus Maipoon isnan Songet

²¹“Chingeyo et nan cha naitokhon isnan takho id sangad-om ay kag tona: ‘Ad-i ka enpatey. Et mo sino nan enpatey at songfatana isnan okom.’ ²²Siya na magtek nan kanak ken chakayo idwani, ‘Mo sino nan menlilikhet isnan ib-ana, at songfatana isnan okom. Mo sino nan manopis isnan ib-ana, songfatana isnan maam-amongan nan amam-a, ya mo sino kayet nan mangwani isnan ib-ana en, “Wasit ka'y takho!” at machosa isnan apey id inferno.’ ²³Adi kad mo wad-ay em ichoo ay ilayad ken Apo Dios is kaaltar, ya kem et nensemek ischi ay wad-ay sinaktam ay ib-am, ²⁴ogkhayem et ischi's kasakhang nan altar nan ilayadmo, ta en ka ona maiyornos isnan ib-am, esam pay chadlo en ichoo nan chey ay ilayadmo ken Apo Dios.

²⁵“Mo wad-ay nangidchalom ken sik-a, ya omali ay mangayag ken sik-a, kamowem ay makiornos ken siya isnan sisya ay ad-iyo omchanan is kaokom, ta ad-ina apchas isakhang sik-a is kaokom, ay at akhes mangichowa ken sik-a isnan polis, ay en mangifalod ken sik-a. ²⁶Tet-ewa kanak ken sik-a, at ad-i ka makafab-ala engkhana'y fayacham nan mortam engkhana isnan kaanongosan ay sintimos.”

Nan Infaag Jesus Maipoon isnan Menchwadchwaan isnan Pantew

²⁷“Chingeyo akhes san naitokhon ay kag tona: ‘Ad-iyo chwadchwaan nan pantewyo.’ ²⁸Nay met achi kanak ken chakayo, ay mo sino yangkhay nan mamigfikhaw isnan olay sino ay fafai, et maifilang ay apchas na chinwa nan pantewna isnan semekna. ²⁹Idwani, mo nan kannawan ay matam nan khotok nan makabfasolam, pen loknatam ta iwasitmo. Khap-esna't si mamaid nan tapin nan awakmo, mo nan wad-ay am-in ya khechangna'y maiwasit ka id inferno. ³⁰Ya mo nan kannawan ay limam nan khotok nan makabfasolam, pen potlongmo ta iwasitmo, tay khap-es na't si mamaid nan esa'y tapin si awakmo, mo nan maiwasitan nan khag-awisan ay awakmo id inferno.”

Nan Infaag Jesus Maipoon isnan Ichang
(*Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18*)

³¹“Wad-ay akhes nan naitokhon ay kag tona: ‘Mo sino ka issa ay lalaki ay mangichang ken asawam, agtam nan kaichangmo is kasolatan.’
³²Nay met achi kanak ken chakayo idwani, ‘Mo nan lalaki ya ichangena nan asawana ay maid inang-angnena is asi, et lag-ena’y makilalaki nan kaichangna mo makiasawa kasin. Ya olay nan lalaki ay mangasawa ken siya, et siya akhes ay chwaena nan pantewna.’ ”

Nan Infaag Jesus Maipoon isnan Sapata

³³“Chinngeyo kayet san naitokhon ken chaicha id sangad-om ay kag tona: ‘Ad-im iwayang nan insapatam, ngem angnem ay angnen nan insapatam ken Apo Dios.’³⁴Kanak magtek ken chakayo en, ‘Ad-i kayo ensapsapata. Ad-iyong ngadngadnan nan chaya isnan ensapataanyo, tay siya nan tomotokchowan Apo Dios,³⁵ paymo nan lota, tay siya nan enkhagkhatinana, olay pay nan Jerusalem, tay siya nan ilin nan Katotongchowan ay Ali.’³⁶ Ad-im akhes isapsapata nan awakmo,^t tay ay ke sik-a nan kawad nan kamabfalin isnan awakmo? Maid kamabfalinmo ay mangipapokaw paymo mangipangitit isnan olay esang isnan fookmo.’³⁷Kananyo magtek yangkhay en, ‘Wen,’ mo wen, ya ‘Ad-i,’ mo ad-i. Tay mo ngag nan itopotpmo kasin isnacha, et malpo chi ken Satanas.’”^u

Nan Tokhon Jesus Maipoon isnan Fales
(*Lucas 6:29-30*)

³⁸“Chinngeyo kayet nan naitokhon ay kag tona: ‘Mo mata, at mata akhes nan falesna, ya mo fab-a, at fab-a akhes.’³⁹Kanak magtek ken chakayo, ‘Ad-i kayo en-ifab-ales.’ Mo way manodpak isnan kannawan ay ipingmo, ichoom nan topakna.⁴⁰ Kag akhes mo wad-ay mangidchalom ken sik-a, ta alaena nan kamasitam, ngag ngotom ta alaena kayet nan kakhaymo.⁴¹ Mo wad-ay mamilit ken sik-a ay mangipasakfat isnan awitna is esa’y kilometro, sakfatem engkhana’y olay chwa’y kilometro.⁴² Agtam nan olay sino ay komchaw ken sik-a, ya pabfolocham nan fomolod ken sik-a, ad-im chokokhan.’ ”

Nan Fagfakhan Jesus Maipoon isnan Foso
(*Lucas 6:27-28, 32-36*)

⁴³“Chinngeyo akhes nan naitokhon ay kag tona: ‘Laychem nan sagkhongmo ya kholaem nan fosom.’⁴⁴ Kanak magtek ken chakayo,

^t 5:36 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Ad-im akhes isapsapata nan olom.”

^u 5:37 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et “*malpo isnan ngaag*.” Nan ngaag, et siya nan esa’y ngachan Satanas. ^v 5:39 Mabfalin ay nan laychena’y kanan isna et, “Ad-im onongen nan ngaag ay takho.”

'Laychenyo nan fosoyo, ya ilowalowanyo nan cheycha'y mamap-alikhat ken chakayo.' ⁴⁵Tay mo siya sa nan angnenyo, ipailayo ay chakayo, et tet-ewa ay an-ak Ama id chaya. Tay si Apo Dios, paakhewena nan akhew isnan ngaag ya khawis ay takho, ya ekchakhena nan ochan isnan nalenteg ya nan ad-i. ⁴⁶Tay mo nan yangkhay cheycha'y menlal-ayad ken chakayo nan laylaychenyo, ay ke yo kanan en way sa yo fongaen ken Apo Dios? Ad-i ngen siya akhes sa nan angnen nan natotokong ay enkorkortais? ⁴⁷Ya mo nan yangkhay cheycha'y ib-ayo nan tot-oyenyeno ay khawis, wadwad-ay ngen nan inangnenyo? Tay olay nan maid ammocha maipoon ken Apo Dios et angnencha chi. ⁴⁸Adi kad chakayo et masapol ay ad-i enkolong nan layadyo, ay kag ken Amayo id chaya ay maid paat enkolangana."

Nan Ikkan ay Mamachang isnan Kaseseg-ang

6 ¹Kinwanin kayet Jesus, "Ilaenyo ta ad-iyo ipafoya isnan takho nan khawis ay ikkanyo ay kaidchayawan ken Apo Dios. Tay mo siya sa, at maid fongaenyo ken Amayo id chaya.

²"Adi kad mo wad-ay ichowam ay ilayadmo isnan kaseseg-ang, ad-im ipafoya isnan takho, ay kag isnan angnen nan cheycha'y kakas-okas-on. Pen pakaliyencha nan trompeta, ya somkhep cha is kasinagoga paymo fomala cha is kakammalin, ta maichayaw cha isnan takho. Tet-ewa kanak ken chakayo, apchas cha't inala nan fongaencha. ³Nay met achi, mo wad-ay em ichowa ay ilayad, angnem isnan ad-i maila, ta olay nan aloyosmo, et ad-ina ammo nan cham angnen. ⁴Siya sa ta kecheng ka is mangammo, et nan Amayo id chaya ay mangammo am-in isnan ad-i maila, et siya nan mensofalit ken sik-a."

Nan Insolon Jesus Maipoon isnan Lowalo

⁵"Mo akhes enlowalo kayo, ad-iyo ikkan nan angnen nan kakas-okas-on, ay en mentatatakcheg is kasinagoga ya is kakhawan nan ili ay enlowalo, ta mafob-oya cha isnan takho. Tet-ewa kanak ken chakayo, apchas cha't inala nan fongaencha. ⁶Mo magtek enlowalo ka, somkhep ka chadlo isnan kwartom, sam et enfan, ya ischi nan makitot-oyam ken Ama'y Dios ay ad-i kaila. Et si Ama ay mangiila isnan ad-i kaila, et sobfalitana sik-a ay osto."

Nan Lowalo ay Songfatan Apo Dios

(Lucas 11:2-4)

⁷"Isnan enlowalowanyo, ilaenyo ta ad-i yangkhay angnan ay apat ay mapidwapidwa, ay kag isnan ekhad nan Gentil, tay kanancha mo chengngen Apo Dios chaicha isnan angnan ay apatcha. ⁸Ad-iyo tonton-ochen chaicha tay si Amayo, ammona nan kasapolanyo olay mo sisya'y egayyo infaag ken siya. ⁹Kag tona nan kananyo ay enlowalo:

'Ama id chaya, machad-ayaw nan ngachanmo.

¹⁰ Omali nan en-ap-apowam.

Maangnen nan nemnemmo isnan lofong ay kag id chaya.

¹¹ Ichowam nan kanenmi isnan kawakawakas.

¹² Pakawanem nan fasolmi,

tay pinakawanmi akhes nan finmasol ken chakami.

¹³ Ad-im ogkhayen chakami isnan maawisanmi ay enfasol, "
mod-i ket isas-alakam chakami isnan ngaag.' "

¹⁴ Sa na't kinwanin, "Tay mo pakawanenyo nan finmasol ken chakayo, at akhes pakawanen Amayo id chaya chakayo. ¹⁵ Nay met achi mo ad-iyoy pakawanen nan finmasolancha, et akhes ad-i pakawanen Amayo nan fasolyo."

Nan Ad-i Manganan ta Enchayawan ken Apo Dios

¹⁶ Intoloy Jesus ay nangwanin, "Mo entipe kayo, ad-i kayo kas-on enngongoyos, ay kag isnan cheycha'y kakas-okas-on ay mamab-aliw isnan kamescha, ta mangammowan nan takho ay cha cha entipe. Tet-ewa kanak ken chakayo, apchas cha't inala nan fongaencha. ¹⁷ Adi kad mo entipe kayo, nongnongenyoy chadlo nan oloyo, ya enchilam-os kayo, ¹⁸ ta maid mangammo ay cha kayo entipe, mod-i yangkhay si Ama ay ad-i kaila. Et si Ama tako ay mangiila isnan ad-i kaila, et sobfalitana chakayo ay osto."

Nan Tet-ewa ay Kinafaknang

(Lucas 12:33-34)

¹⁹ "Ad-i kayo en-ipenpen isnan maifaknang ay wad-ay isnan lofong. Tay isna, maaney, enlati, ya segpen si mangakew ay mangilayaw. ²⁰ Amongenyo magtek id chaya nan kag yo akon. Tay ischi, maid aney, ad-i enlati, ya ad-i segpen si mangakew ay mangilayaw ischi. ²¹ Tay mo ento nan kawad nan ifaknangyo, siya akhes nan kawad nan semekyo."

Nan Mata nan Kag Mangipasilaw isnan Semek nan Takho

(Lucas 11:34-36)

²² Kinwanin kayet Jesus, "Maiyalig nan mata ay silaw si awak, tay mo nalatak nan angnen ay en-ila, kag masisilawan nan semek ya khawis nan enfanakhana isnan am-in ay katatakhoyo. ²³ Nay met achi mo ngaag nan pinang-ilayo, at kag akhes enpapanget nan semekyo. Adi kad ento mo silaw nan manangkew ken chakayo, ya ket ay follinget nan wad-ay ken chakayo, et chachama ay ab-afollinget nan katatakhoyo."

---

^w 6:13 Nan teken ay kaifalikkasan nan nay et, "Ad-im ipalofos ay en kami mateptepeng."

Maid Makadno Kannay isnan Chwa, nan Dios ya nan Kinafaknang
(*Lucas 16:13*)

24“Maid enpafab-aa isnan chwa ay apo, tay at liligtena nan esang ya laylaychena nan esang. Tet-ewa, nakapet isnan esang ya chilawena nan esang. Ad-i mabfalin ay chwa nan omayan nan semekmo, nan Dios ya nan siping.”

Si Apo Dios Yangkhay nan Matalek
(*Lucas 12:22-31*)

25Intoloy Jesus ay nangwanin, “Kanak et mampay ken chakayo, ad-i kayo man madchanakhan isnan fiyagyo. Ad-i kayo madchanakhan mo ngag nan kanen ya inomenyo. Ad-i kayo madchanakhan isnan awakyo, mo ngag nan ifachoyo. Ad-i ngen wadwad-ay nan fiyag mo nan makakan, ya nan awak mo nan facho? 26Ilaenyo nan ay-ayam id tongcho, ad-i cha met enmola, ad-i cha en-ani paymo en-ipenpen is kaallang. Ngem ya ke cha kayet panganen Amayo id chaya chaicha mo! Ay ke kayo ad-i napatpateg is solit mo chaicha? 27Sino ken chakayo nan makaipaancho is akit isnan fiyagna^x mo enchanachanag?

28“Ya kag akhes isnan ifachoyo. En kayo man chadlos madchanakhan ay? Ilaenyo achi nan sabsafong is kafilig. Aped cha cha mengngan, ya ad-i cha met enchono paymo en-afe. 29Nay met achi kanak ken chakayo ay, olay si ali Solomon isnan am-in ay chayawna, et egay nabfachowan isnan kakhawisan ay kag nan sanacha'y sabsafong. 30Et mo kag tosa nan angnen Apo Dios ay mamacho isnan mola, ay wad-ay ay tomobtofo idwani, ya is wakas et maittongo is kaapey, ad-ina ngen am-amed fachowan chakayo? Akiakit paat nan pammatiyo!

31“Ad-i kayo et mampay madchanakhan ay mangwanin, ‘Ngag nan kanenmi?’ ya ‘Ngag nan inomenmi?’ ya ‘Ngag nan ifachomi?’ 32Tay nan cheycha'y maid pammaticha, siya am-in chana nan an-anapencha. Ngem chakayo, ammon et Amayo id chaya ay am-in chana et masapolyo. 33Nan magtek angnenyo et mang-ona'y mang-ona ay pawadwad-ayenyo nan en-ap-apowan Apo Dios, ta somya nan kinalentegna, et ichawchawna akhes nan am-in ay masapolyo.

34“Ad-i kayo et mampay madchanakhan isnan maipoon is wakas, tay kikhad nan mawaksana mo ngag nan fatokhena. Omanay et nan likhat ay wad-ay idwani, is wakas teken akhes.”

Ad-i tako Okomen nan Ib-a tako ay Takho
(*Lucas 6:37-38, 41-42*)

7 ¹Kinwanin kayet Jesus, “Ad-iyo okomen nan ib-ayo ta ad-i kayo maokom. ²Tay nan angnenyo ay mangokom isnan ib-ayo, et siya akhes nan angnen

^x 6:27 Nan teken ay kaifalikkasan nan nay et, “Ya sino ken chakayo nan makaipaancho isnan katakchagna is chowa'y changan, isnan en na enchanadchanakhan?”

Apo Dios ay mangokom ken chakayo. Ya mo ngag nan angnenyo ay menlokod isnan ib-ayo, et siya akhes nan angnena ken chakayo. ³Em man isin-eng nan khertab isnan matan nan ib-am, ya okhay nan sinlanges ay manasalak isnan matam? ⁴Ay kem aped kanan isnan ib-am en, ‘Ay ta kaanek nan sana’y khertab isnan matam,’ mo sisya nan sinlanges ay manasalak isnan matam? ⁵Sik-a ay kakas-okas-on! Kaanem pay ona nan sinlanges ay manasalak isnan matam, ta nalatak nan mangil-am isnan khertab ay cham kaanen isnan matan nan ib-am.”

Ad-i Maichowa nan Nasantowan isnan Ad-i Mangipateg Ischi

⁶“Ad-iyo ichowa nan maifilang ay nasantowan isnan cheycha’y maiyalig ay aso, tay ta ket lang somakhong cha’y mangetfan ken chakayo. Ad-iyo akhes ibkas nan akon isnan cheycha’y maiyalig ay fotog, tay at khatigkhatinancha yangkhay chi.”

Nan Lowalo ay Wad-ay Ikifekna

(Lucas 11:9-13)

⁷Intoloy Jesus ay nangwanin, “Komchaw kayo et maagtan kayo. En-anap kayo et makad-an kayo. Enkogkog kayo et matekwafan nan eneb ken chakayo. ⁸Tay mo sino nan komchaw at maagtan, ya nan en-anap makad-an, ya isnan enkogkog, et matekwafan nan eneb ken siya. ⁹Ken chakayo ay am-a, ay ke wad-ay ken chakayo nan mangichowa is fato isnan fab-alona, mo komchaw is kanena? ¹⁰Kag akhes mo komchaw si sibfana is khachiw, ay ke yo aped ichowa nan oweg? ¹¹Olay ngaag kayo, et ammoyo ay en-ichowa isnan enkhawisan nan an-akyo. Ad-i ngen chadlos wadwad-ay nan ikkan Amayo id chaya, ay mangichawchaw isnan enkhawisan nan cheycha’y komchaw ken siya?

¹²“Adi kad angnenyo et mampay isnan ib-ayo nan ngag issa ay laychenyo akhes ay angnencha ken chakayo. Tay siya sa nan ayen nan sos-olon nan lenteg Moises, ya nan insolat nan cheycha’y mamadton Apo Dios.”

Nan Segpan ay Somkhepan isnan Fiyag ay Eng-engkhana

(Lucas 13:24)

¹³“Somkhep kayo isnan nasopit ay segpan, faken nan an-annawa, tay annawa nan segpan ya malanoy nan chalan ay omiyey id inferno,^y ya ang-angsan cha nan somsomkhep ischi. ¹⁴Ngem nasopit nan segpan ya sikhab nan chalan ay omiyey isnan fiyag ay eng-engkhana, ya akit cha nan cheycha’y mangchan ischi.”

Nan Faken Tet-ewa ay Mamadto

(Lucas 6:43-44)

¹⁵“En-annad kayo isnan cheycha’y ad-i tet-ewa’y mamadto. Ipailacha’y naanos cha ay kag cha karnilo, ya ke pet kag cha atap ay

---

^y 7:13 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*annawa nan segpan ya malanoy nan chalan ay omyey isnan kapakawasan, ya ang-angsan cha nan somsomkhep ischi.*”

aso ay enpakawas. ¹⁶At imatonanyo chaicha isnan ang-angnencha. Kag isnan mola, ay ke mapokhas nan ofas is kasibsifit, paymo nan higos is kapagpakhat? ¹⁷Kag akhes isnan kaew. Mo al-alay-eng nan kaew, khawis nan fekhasna, ngem nan ngaag ay kaew, ngaag nan fekhasna. ¹⁸Ad-i mabfalin ay mamkhas nan al-alay-eng ay kaew is ngaag, paymo nan ngaag ay kaew is khawis ay fekhas. ¹⁹Am-in ay kaew ay ad-i mamkhas si khawis et masipo ya maittongo. ²⁰Siya akhes ken chaicha, imatonanyo chaicha isnan ang-angnencha.”

Nan Angnen Tako ay Mamati

(Lucas 13:25-27)

²¹Kinwanin kayet Jesus, “Ad-i am-in ay mangwani ken sak-en en, ‘Apo, Apo,’ et maitapi cha isnan en-ap-apowan Apo Dios. Nan magtek cheycha’y mangangnen isnan nemnem Ama’y wad-ay id chaya, et chaicha nan somkhep. ²²At angan cha nan mangwani ken sak-en isnan tosa ay akhew en, ‘Apo, Apo, ay kem egay inila chakami ay nen-ipadpadto isnan ngachanmo, ya nen-ipakpakaan si anito isnan ngachanmo, ya nen-angnen si angan ay katataa ay chono isnan ngachanmo?’ ²³Et siya na nan at ifaagko ken chaicha, ‘Maid ammok paat ken chakayo. Komaan kayo, chakayo ay ngaag nan chonona!’ ”

Nan Okhod Jesus maipoon isnan Masilib ya nan Nalewlew ay Takho ay

Nenpatakcheg is Afong

(Lucas 6:47-49)

²⁴“Siya mampay na nan mangwaniyak, ay mo sino ka ay mannge isnan naycha ay kalik ya angnem et is-isom nan masilib ay takho ay nangipatakcheg isnan afongna is kafato. ²⁵Issan nenlelemana ay nen-anewangana ya nenchagmana, et egay natokang nan afong tay fato nan naikhab-ana.

²⁶“Ngem mo sino ka akhes issa ay mannge isnan nay ay kalik ya ad-im angnen, is-isom nan ad-i ensemsemek ay takho ay nangipatakcheg isnan afongna is kalakhan. ²⁷Nay met achi issan nenlelemana ay nen-anewangana ya nenchagmana, ya ket ay nenkatotokang nan afong. Chadlos chachama nan naifasfasana.”

²⁸Kakwasan san nangwaniyan Jesus am-in ischicha, ket ay nataataa nan katakhotakho ken siya, tay isnan ikkana ay en-isolo, ²⁹tay wad-ay kalebfengana ay en-isolo, ad-i kag isnan mimistolon si lentegcha.

Nan Nangakhasan Jesus isnan Nakolit
(*Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16*)

8 ¹Issan pinmanachan Jesus ay nalpo is kafilig, inonod si katakhotakho siya. ²Sinmag-en ken siya nan esa'y nakolit, sa et nenfalintomeng ay nangwanin, "Apo, mo sa ya laychem, et mabfalin ay pakhawisem sak-en."^z

³Kinappos Jesus nan nakolit ay nangwanin, "Laychek, khomawis ka." Ya ket nakhannawis nan kolitna. ⁴Sa et finilin Jesus siya ay nangwanin, "Ilaem ta ad-im ifab-aag isnan olay sino. Engka't magtek paila isnan pachi, sam et en ichoo nan chaton ken Apo Dios ay kag nan infilin Moises, ta mangipaila isnan takho ay tet-ewa ay khinmawis ka."^a

Nan Nangakhasan Jesus isnan Faan nan Kapitan si iRoma
(*Lucas 7:1-10*)

⁵Issan sinomkhepan Jesus id Capernaum, wad-ay nan esa'y kapitan si sorchacho ay inmey nangila ken siya. Ya nenseg-ang ⁶ay nangwanin, "Apo, wad-ay nan faak is afong ay maseseyep tay ad-i makagkhiwa, ya chad-ama nan likhatna."

⁷Kinwanin et Jesus ken siya, "Wen, omali ak ay mangipagkhwis ken siya."

⁸Sinomfat et nan kapitan ay nangwanin, "Apo, ad-i ak pay maikali ken sik-a, ta chadlos ka somkhep isnan afongko. Infilinmo koma et yangkhay, et omanay chi ay mangipagkhwis isnan faak. ⁹Maawatak sa tay sak-en akhes, wad-ay nan entongtongcho mo sak-en, ya wad-ay cha akhes nan iyap-apowak ay sorchachok. Et kanak yangkhay isnan esang, 'Omey ka ischi,' et omey. Sa et isnan esang kayet kanak, 'Omali ka,' ya omali. Ya isnan faak kanak, 'Angnem na,' et angnena. Isonga ammok ay kafaalam."

¹⁰Osto'y chinngen Jesus chi, nataa, sa na't kanan isnan cheycha'y inmonod ken siya en, "Tet-ewa kanak ken chakayo, ay maid paat inilak is kag tona ay pammati isnan olay sino isna id Israel. ¹¹Kanak ken chakayo, at ang-angsan nan faken Judio ay malpo is falaan ya kalonokhan si akhew, ay en makikan ken cha Abraham, Isaac ya si Jacob isnan en-ap-apowan Apo Dios. ¹²Ngem chaicha ay makwani en maitapi koma isnan en-ap-apowan Apo Dios, ya ket ay chaicha et nan maiwasit isnan enfollinget, ay kawad nan ngegnggeg ya kaletket si fab-a." ¹³Sa et kinwanin Jesus isnan kapitan, "Somaa ka, et maangnen nan sana ay pinatim."

Et siya kannay chi ay olas nan khinmawisan nan faana.

---

^z **8:2** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, "*sik-a nan makadchalos ken sak-en.*" Isnan ekhad nan Judio, mo nakolit nan takho, en-aafig, ya ad-i makiam-among isnan omili, olay nan pangafongna. Mo makaan nan maab-afikhana tay khinmawis, kanancha en chinmalos. ^a **8:4** Ilaenyo nan Levitico 14:10-32.

Nan cha Nangag-akhasan Jesus isnan Angsan ay Takho
(*Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41*)

¹⁴Sa et sinomkhep si Jesus is afong cha Pedro, ya inilana nan katokhangan Pedro ay fafai ay maseseyep tay enpodpochot. ¹⁵Inegnan et Jesus nan limana, ya ket nenkamamaid nan pochotna. Sa et finmangon ya pinnakana si Jesus.

¹⁶Awni pay ya isnan sedsechemna, inyeycha ken siya nan angsan ay naan-anitowan. Et cha nen-ipafalan am-in Jesus isnan kalina yangkhay nan cheycha'y anito, ya inpagkhawisna am-in nan nenkasakit. ¹⁷Naangnen am-in chana ta maangnen nan infaag nan mamadto ay si Isaias ay nangwanin, “Kinaana nan am-in ay sakew ya sakit tako.”

Nan Enlikhatan nan Mamatiyan ken Jesus
(*Lucas 9:57-62*)

¹⁸Idwani issan nangil-an Jesus isnan katakhotakho ay nangalifongfong ken siya, kinwanina isnan cheycha'y disipolosna, “Khomchang tako.” ¹⁹Ya ket wad-ay nan mistolon si lenteg ay inmey ken Jesus, ay nangwanin, “Mistolo, maifoweg ak ken sik-a isnan olay entona ay omayam.”

²⁰Kinwanin et Jesus ken siya, “Nan silay, wad-ay tekawcha, ya siya akhes isnan ay-ayam, wad-ay nan khafancha. Ngem sak-en ay Anak si Takho et maid osto is maseypak.”

²¹Wad-ay kayet nan esa'y disipolos ay nangwanin, “Aw-awni Apo, ta ennak ed ona ikaob si ama.”

²²Ngem kinwanin Jesus ken siya, “Maifoweg ka ket ya! Ngag ngotom ta nan natey nan en mangikaob isnan ib-acha ay natey.”

Nan Nangipatkelan Jesus isnan Lemlem
(*Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25*)

²³Sa et inmey si Jesus is kafangka ya naifoweg nan cheycha'y disipolosna ken siya. ²⁴Awni ya ket naanali nan ab-afikas ay lemlem is kafayfay, nasepyatan nan fangka isnan talipyakew et cha mapsong, ngem si Jesus naseseyep. ²⁵Ala cha't ya fangon ken Jesus. “Omisalak ka Apo! Nay malin-eb tako!” kinwanicha.

²⁶Ya ket kanan Jesus ken chaicha, “Ya ke kayo omegyat ay? Akiakit paat nan pammatiyo.” Sa et finmangon ay nangipatke isnan chakhem ya nan fayfay, ya ket nenfalin ay kakhighkhinek am-in chadlo.

²⁷Nataataa et nan cheycha'y takhona ay cha mangwanin, “Ngag man nan katakhon tona, tay ya ke olay nan chakhem ya nan fayfay ya patiyencha siya?”

Nan Nangipakaan Jesus isnan Anito isnan iGadara
(*Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39*)

²⁸Khinomchang cha pay isnan ilin nan iGadara, ya ket sinab-at nan chwa ay lalaki ay naan-anitowan, ay nalpo isnan liyang si natey.

Kakaegyat cha, ya maid makatoled ay lomaos ischi. ²⁹Ala cha't ya wakis ay nangwanin, “Ngag nan fiyangmo ken chakami, sik-a ay Anak si Dios? Ay ke ka kannay omaali ay mangipalikhat ken chakami isnan fakena timpo?”

³⁰Idwani, wad-ay isnan adchawi is akit nan maam-among ay kafotofotog ay cha en-anglod. ³¹Nenseg-ang et nan kaanianito ken Jesus ay nangwanin, “Mo pafal-em chakami, ippeymo et yangkhay chakami isnan cheycha'y fotog.”

³²Sa na't nenkanan ken chaicha, “En kayo!” Ke cha't nabfanala ya kasi cha sesekhep isnan cheycha'y kafotofotog, sa cha't ala ya tagtag is katoy-ob ay enchadchawes is kafayfay, sa cha't natey am-in.

³³Linmayaw et nan cheycha'y nangipaspastor ischicha, ya en cha inog-okhod is kaili nan am-in ay inmat, ya nan naangnen isnan cheycha'y naan-anitowan. ³⁴Siya chi ya ket naligwat nan omili ay en nangila ken Jesus. Osto'y inomchan cha ken siya, nenseg-ang cha ta komaan siya isnan ilicha.

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Ad-i Makagkhiwa

(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

9 ¹Nenfangka si Jesus ya kasin khinomchang isnan ilina chadlo.

²Ya ket ay wad-ay cha nan nangiyey ken siya isnan lalaki ay ad-i makagkhiwa ay maiyaamaka. Issan nangilasinan Jesus isnan pammatacha, kinwanina isnan chey ad-i makagkhiwa, “Anak, pabfikasem yangkhay nan semekmo. Napakawan et nan fasolmo.”

³Sa et wad-ay nan tapina ay mistolon si lenteg ay cha mangwani is semekcha en, “To! Am-amsiwen tona si Apo Dios!”

⁴Ngem tay ammon Jesus nan semsemkencha, kinwanina, “Ya ke ngaag nan wad-ay isnan semekyo ay? ⁵Ngag pet nan malanlanoy ay kanan, ‘Napakawan et nan fasolmo,’ paymo, ‘Fomangon ka ya manalan ka?’ ⁶Nay met achi ipailak ta mangammowanyo ay wad-ay kalebfengak ay Anak si Takho isnan kalota ay mamakawan isnan fasol.” Sa na't kanan isnan chey ad-i makagkhiwa, “Ifangonmo! Alaem nan kaseypam ta somaa ka't.”

⁷Sa et finmangon ya somaa. ⁸Issan nangil-an nan katakhotakho nan todi ay inmat, inmegyat cha ya chinad-ayawcha si Apo Dios ay nangichowa isnan kag tod-i ay kamabfalin sinan takho.

Nan Nangayakhan Jesus ken Mateo ay Endisipolosna

(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹Kinmaan si Jesus ischi ya issan cha na manad-alanan, inilana nan esa'y lalaki ay enngachan si Mateo, ay tomotokcho is kaenfob-owisana. Kinwanina't ken siya, “Maifoweg ka ken sak-en.” Sa et naligwat si Mateo ay naifoweg.

¹⁰Issan cha manganan cha Jesus ya nan disipolosna isnan afong Mateo, inmali nan angсан ay enkorkortais ya nan cheycha'y makwanin wasit ay takho^b ay en nakikan ken chaicha. ¹¹Ya ket issan nangil-an nan cheycha'y Fariseo isnan chey takho, kinwanicha isnan cheycha'y disipolos Jesus, “En man cha pet makikan nan mistoloyo isnan sanacha'y enkorkortais ya wasit ay takho ay?”

¹²Chinngen et Jesus chi sa na't kanan, “Faken nan takho ay komekedse nan makasapol isnan choktor mod-i ket nan nasakit. ¹³En kayo et ta achaachalenyо nan ayen nan nay ay kinwanin Apo Dios, ‘Nan maneg-anganyo isnan ib-ayo nan laychek, faken nan enkik-iwi ay cha yo ichoo.’ Tay egay ak inmali ay mangayag isnan nalenteg, mod-i ket nan cheycha'y fomafasol.”

Nan Salodsod Maipoon isnan Ad-i Manganan ta Enlowalo et Yangkhay
(*Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39*)

¹⁴Awni ya ket inmey ken Jesus nan cheycha'y disipolos Juan ay nangwanin, “En man chakami ya nan cheycha'y Fariseo et entipe kami, sa et nan disipolosmo ya ad-icha?”

¹⁵Sa et kinwanin Jesus, “Ay ke mabfalin ay aped ensasanga nan lilwid nan kaab-afong ay lalaki, mo sisyа kayet siya ken chaicha? Ngem at omali nan akhew ay maal-ana ken chaicha, et siya chi ay akhew nan ad-icha mangmanganan.

¹⁶“Kanak akhes en, maid mangidchokop isnan egay kinomsen ay lopot isnan loxhak ay facho, tay mo malab-an et peskhatena nan loxhak, ya omam-amed et nan fakasna. ¹⁷Siya akhes isnan fayas, maid mangippey isnan kakhag-aeb ay fayas isnan chaan ay kochil ay entey-an si fayas, tay at pen paptokena chi ya maiwasit nan fayas ya kecheng mapakawas cha't ay chwa. Nan magtek falo ay fayas, et maippey koma isnan falo ay kochil ay entey-an si fayas, ta at en-iso chana ay maigto ya ad-i mapapakawas.”^c

---

^b 9:10 Nan kanan nan Fariseo en wasit ay takho, et fomafasol cha isnan pinang-ilan nan Fariseo, tay kanencha nan naipawa ken chaicha, paymo makifob-oweg cha isnan faken cha ib-a'y Judio. Machid-ilaw cha isnan kakailiyancha, ya maipawa nan somkhepancha isnan Timplо ay en makichad-ayaw. Nadchilaw akhes si Jesus maipoon isnan nakiam-amongana ken chaicha. ^c 9:17 Nan laychen Jesus ay kanan isnan bersikolo 16-17 et, ad-i maifakhay nan chaan ay sos-olon nan Fariseo isnan falo ay sos-olona. Isnan ekhad nan Judio, mo enkhaeb cha is fayas, ippeycha nan kag-aeb ay fayas ay sisyа'y egay linomwag isnan falo ay kochil si karnilo paymo karching, ay nakhaeb is enfayyasan. Sa cha't erteerten nan tangebna. Idwani mo lomwag, ad-i maiwasit tay sisyа'y enyam-es nan falo ay kochil ya mawanwanat. Mo magtek chomaan et nan kochil, kecheng komenteg ya ad-i kasin mawanat. Siya sa nan khotokna ay mo nan kag-aeb ay fayas ay egay pay linomwag, ya maippey is kachaан ay kochil sa et mal-emal-et, at awni't pomtok mo lomwag nan fayas, tay apchas kinmenteg nan kochil ya ad-i mawanat.

**Nan Nanakhowan Jesus isnan Anak Jairo ya nan Fafai ay
Nanikchod isnan Fachona**

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

¹⁸Issan sisya'y enkak-alijan Jesus, wad-ay nan ap-apo ay inmey ken siya. Ala na't ya falintomeng ay mangwanin, “Apo, kaet-ete y nan anakko ay fafai, ngem mo omali ka ta ipatangmo nan limam ken siya, et ammok ay at matakho kasin.”

¹⁹Naligwat cha Jesus ya nan disipolosna ay naifoweg ken siya. ²⁰Issan cha cha omayan, wad-ay nan fafai ay nenchad-ala is sinpoo ya chwa ay tawen. Sinmag-en is kadchokog Jesus ay nanikchod isnan khayachan nan fachona. ²¹Tay kanana is semekna en, “Olay sikchochek yangkhay nan fachona, et maipagkhawis ak.”

²²Nensakhong si Jesus, ke na't inila siya. Sa na't kanan, “Anak, pabfikasem nan semekmo! Nay inpagkhawis nan pammatim sik-a.” Chag-asna ya ket khinmawis san fafai.

²³Issan inomchanan Jesus is afong san chey ap-apo, inilana nan cheycha'y mangak-alleleng^d ya nan katakhotakho ay ngomannganawngaw, ²⁴sa na't kanan, “Komaan kayo, tay egay natey nan magmagkit, mamaseyep yangkhay.”

Ya ke cha't inang-ango siya. ²⁵Ngem isnan naipafal-an nan cheycha'y takho, sinomkhep si Jesus sa na't inegnan nan liman nan ong-onga, ya ket ay finmangon. ²⁶Et siya na nan nadnadnge isnan am-in ay sakop nan chey ay ili.

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Ad-i Makaila

²⁷Kinmaan si Jesus ischi ya issan nanad-alanana, inonod si chwa ay lallalaki ay ad-i makaila, ay nangifogfokhaw ken siya en, “Anak David, seg-angam chakami.”

²⁸Issan sinomkhepan Jesus is afong, inmey cha ken siya. Sa et kinwanin Jesus, “Patiyenyong ngen ay makaikkan ak isna?”

Kinwanicha't, “Wen, Apo.”

²⁹Kinappos et Jesus nan matacha ay nangwanin, “Mo siya sa, maangnen et kannay na ken chakayo ay kag isnan pammatiyo.”

³⁰Ke cha't makaila chadlo. Sa et chadlos infilin Jesus ken chaicha ay nangwanin, “Ilaenyong ta maid mangifagfag-anyo.”

³¹Nay met achi, issan kinmaanancha, en cha't inokhookhod nan maipoon ken siya isnan am-in ay sakop nan chey ay ili.

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Nginengek si Anito

³²Issan naligwatanancha, wad-ay et nan naiyey ken Jesus ay nginengek si anito. ³³Osto ay inpakaan Jesus nan anito ken siya, ya ket ay nakakkali

---

^d 9:23 Isnan ekhad nan Judio, mo maamong cha ay makiachog paymo makilagsak, mangakalleleng cha.

chadlo. Nataataa nan katakhotakho ay cha mangwanin, “Maid man paat kag tona is nail-ila isna id Israel.”

³⁴Ngem kinwanin nan cheycha'y Fariseo en, “Da! Cha na achi pafal-en nan anito isnan fachang kannay nan ap-apon si anito.”^e

Nan Naneg-angan Jesus isnan Enliglikhat ay Takho

³⁵Inmey si Jesus isnan kailili ya am-in ay kabfakhaang ay cha nenisos-olo isnan sinagogacha, ya nangipap-alawag maipoon isnan khawis ay okhod nan en-ap-apowan Apo Dios. Et cha na kinaan nan am-in ay ilan si sakit sa na't inpackedse nan am-in ay nenkasakew. ³⁶Issan nangilana isnan katakhotakho, naseg-aseg-ang tay chadlos cha nginmayangaya ya maid mabmabfalinja, ay kag cha san naiwayang ay karnilo ay maid mangitokkhong ken chaicha. ³⁷Sa na't kinwani isnan disipolosna, “Ang-angsan tet-ewa nan maani, ngem akit cha nan en-ani. ³⁸Enlowalo kayo et mampay isnan Nenkwa isnan maani ta omifaa is omey en-ani.”^f

Nan Nangayakhan Jesus isnan Sinpoo ya Chwa ay Disipolosna

(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

10 ¹Inayakhan Jesus nan sinpoo ya chwa ay disipolosna, sa na't inchowa ken chaicha nan kalebfengancha ay mangipafala isnan anito, ya mangaan isnan am-in ay ilan si sakit, ya mangipakedse isnan am-in ay nenkasakew. ²Naaycha nan ngachan nan sinpoo ya chwa ay apostolesna:^g omona, si Simon ay nenngachan is Pedro, sa et nan akhina ay si Andres; cha Santiago ken Juan ay sin-akhi ay an-ak Zebedeo; ³cha Felipe ken Bartolome; si Tomas ya nan enkorkortais ay si Mateo; si Santiago ay anak Alfeo, ya si Tadeo; ⁴si Simon^h ay mangitaktakcheg isnan mawayaan nan ilina, ya si Judas Iscariote, ay awni't mangitiktik ken Jesus.

Nan Nangifaalan Jesus isnan Apostolesna

(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵Siya chachi nan sinpoo ya chwa ay infaan Jesus, ya finilina ay nangwanin, “Ad-i kayo omey isnan ilin si Gentil, paymo somkhep isnan

---

^e 9:34 Angsan nan ngachan Satanas is kaBiblia: Satanas, ap-apon si anito, Chimonyo, Beelzebub, Beliar apon si etey, nan ensas-ailo ya nan ngaag. ^f 9:38 Nan laychen Jesus ay kanan isna et, angstan nan takho ay nensasakhana ay mannge isnan kalin Apo Dios, nay met achi akit cha nan nakasakhana ay omey mangifaag ischi. ^g 10:2 Nan ayen nan kali ay apostoles isnan kali ay Griego et en-iso isnan faa. Nan sinpoo ya chwa ay lallalaki ay apostoles Jesus, et infaana chaicha ay en men-isolo isnan Khawis ay Chamag maipoon ken siya. Isonga apostoles nan kinwanina ken chaicha. ^h 10:4 Isnan siya ay egay naitapiyan Simon ken Jesus, siya nan esa'y liwid nan cheycha'y takho ay nangad-i isnan en-ap-apowan nan iRoma isnan ilicha ay Israel.

kailiili id Samaria. ⁶Omey kayo magtek isnan maiyalig ay nadchongaw ay karnilo isnan pangafong Israel. ⁷En kayo ipalawag ay mangwanin, 'Naay et ay inmali nan en-ap-apowan Apo Dios!' ⁸Pakhawisenyo nan nasakit, takhowenyo nan natey, pakhawisenyo nan nakolit, ya pakaanenyo nan anito isnan naan-anitowan. Tay mampay maid fayad nan chinawatyo ay enkhawisan, ichowayo akhes ay maid fayadna. ⁹Ad-i kayo en-itaktakin si fallitok, paymo ngag issa ay pilak ay ikog-ityo. ¹⁰Ad-i kayo en-itakin si sopot, sokod, ya ensokatanyo ay facho paymo palloka isnan enfaatanyo. Tay nan enchono et lebfengna ay maagtan is ikatakhona.”

¹¹“Mo omchan kayo isnan ngag sisa'y ili, pootenyo ay khawis mo sino nan maikali ay manawat ken chakayo ischi, ta siya nan enchagsanyo engkhana ay komaan kayo. ¹²Et mo somkhep kayo isnan chey ay afong, kananyo isnan nen-afong en, 'Mawawawawad-ay koma ken chakayo nan talna ay malpo ken Apo Dios.' ¹³Et mo nan takho isnan chey ay afong et tan-oyancha ay manawat ken chakayo, at omey ken chaicha nan enkhawisan ay iskhepyo. Ngem mo ad-icha chawaten chakayo at chadlo tomoli ken chakayo nan chey ay enkhawisan ay ento mo iskhepyo. ¹⁴Mo wad-ay ad-i manawat ken chakayo paymo mannge isnan kananyo, pagpakhenyo nan sikiyo ta makaan nan pinomket ay chapog ta kag tokhon ken chaicha,ⁱ mo taynanyo isnan chey ay afong paymo ili. ¹⁵Tet-ewa kanak ken chakayo ay isnan chey ay akhew ay en-okoman Apo Dios, at enyapyap-ew nan ichowana ay chosan nan iSodoma ya iGomorra^j mo nan ichowana isnan cheycha'y takho isnan chey ay ili.”

Nan Mapap-alikhatan nan Disipolos Jesus
(*Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17*)

¹⁶Kinwanin kayet Jesus, “Semkenyo na. Ifaak chakayo ay kag naamo ay karnilo isnan kawad nan kakaegyat ay atap ay aso, et masapol ay masilib kayo koma ay kag nan oweg, ya naanos kayo koma ay kag kalopati. ¹⁷Mey-anyo nan awakyo isnan takho, tay at ichowacha chakayo is kaokom, ya at saplitencha chakayo is kasinagogacha. ¹⁸Sa cha't khoyochen chakayo, ay mangiyey isnan cheycha'y khofernachor ya ali midkakay ken sak-en. Et siya sa kannay nan mangitet-ewaanyo maipoon ken sak-en isnan kasakhangcha, ya isnan cheycha'y Gentil. ¹⁹Et mo iyeycha chakayo ay mangidchalom, ad-i kayo madchanakhan isnan sa yo kanan paymo nan

---

ⁱ **10:14** Pagpakhen nan Judio nan sikicha ta makaan nan pinomket ay chapog ta ipailacha ay ad-icha figfikhen nan pangafong paymo omili ischi. Ipailacha ay ifilangcha ay lawa nan angnen nan takho ischi ya en-iso cha isnan pagano ay maid pammaticha ken Apo Dios.

^j **10:15** Nan chwa'y ili ay Sodoma ya Gomorra, et pinoowan Apo Dios id sangad-om issan timpon Abraham, mo ke tay isnan chachama ay fasolcha. Ilaenyo nan okhod maipoon ken cha Abraham, isnan liblo ay Genesis, capitolo 19. Ilaenyo akhes nan Roma 9:29, 2 Pedro 2:6, Judas 7, ya Lucas 10:12.

angnenyo ay ensefat, tay at isolon Apo Dios nan kananyo isnan osto ay timpona. ²⁰Tay at faken chakayo nan enkali, mod-i ket nan Ispiriton Apo Dios ay Amayo nan enkali ay maichalan ken chakayo.

²¹“Siya akhes chana nan timpo ay mangipapateyan nan etad isnan akhina kannay, nan ama isnan anakna kannay, ya nan an-ak, at ipapateycha akhes kannay nan chakek-echa. ²²Ya at liligten am-in nan takho chakayo, khapo ken sak-en. Nay met achi mo sino ka issa ay makakatpe isnacha engkhana'y kifos, et maisalakan ka. ²³Mo palikhatencha chakayo isnan esa'y ili, lomayaw kayo isnan teken. Tet-ewa nan kanak ken chakayo, tay at ad-i kayo makadchapos ay mangikwas isnan inpadnok ken chakayo isnan am-in ay ili id Israel, ya et kasin ak omali ay Anak si Takho.

²⁴“Maid disipolos is entongtongcho mo nan mistolona. Siya akhes isnan faa, ad-i entongtongcho mo nan apona. ²⁵Omanay et isnan esa'y disipolos ay enfalin ay kag isnan mistolona, ya nan faa kag isnan apona. Siya akhes ken chakayo, mo apon si engag^k nan ipangachancha ken sak-en ay apo isnan pangafong, at am-amed nan kanancha ken chakayo ay pangafongko.”

Nan Osto ay Iyegyat Tako

(Lucas 12:2-7)

²⁶“Ad-i kayo et mampay omeg-egyat ken chaicha, tay maid masasalakan ay at ad-i maipaila, ya maid maitatafon ay at ad-i maipaammo. ²⁷Nan infagfakhak ken chakayo ay maid nakadnge, et masapol ay ipaammoyo isnan katakhotakho. Et nan ifab-aagko ken chakayo isnan makekedchengan tako, ipalawagyo isnan katakhotakho.^l ²⁸Ad-i kayo omegyat isnan menpatey isnan awak, ay ad-i makapatey isnan leng-ag, mod-i ket egyatenyo nan Dios ay waday kamabfalina ay mamakawas isnan leng-ag ya awak id inferno. ²⁹Ad-i ngen tantanso nan lakon si chwa'y chekchekchek? Nay met achi maid olay esang ay mekchag ken chaicha isnan lota, mo ad-i ona ipalofos Amayo id chaya. ³⁰Am-amed ken chakayo, tay ammona chakayo, olay nan kabfililang nan fookyo.^m ³¹Ad-i kayo mampay omeg-egyat, tay napatpateg kayo mo nan ansan ay chekchekchek.”

---

^k 10:25 Nan tet-ewa ay nakwani et, Beelzebub, ay siya nan esa'y ngachan Satanas ay poon si kinangaag. Nan laychen ay kanan nan Beelzebub et apon si engag. ^l 10:27 Nan osto ay infaag Jesus et, “Nan ibfakhak ken chakayo isnan ab-afollinget, et ibfakhayo isnan mag-akhew. Ya nan chengngenyoy ay maitibtifi, et ipalawagyo is kaatop nan afong.” Nan atep nan afob-ong si Judio et nadchata, ya ischi nan omay-ayancha ay enliwliwchan kakwasan nan chonocha isnan misoyaw. Ischi akhes nan nanogtokhonan Jesus isnan disipolosna ta en cha ipalawag nan Khawis ay Chamag ay insos-olona ken chaicha. ^m 10:30 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Ngem olay nan fook nan oloyo et nabfililang cha am-in.”

Nan Kasasaad nan Mangitakcheg ya nan Mangad-i ken Jesus
(*Lucas 12:8-9*)

³²“Mo sino nan mangifaag isnan sakhang nan katakhotakho ay takhok siya, at siya akhes nan angnek ken siya isnan sakhang Ama id chaya.
³³Ngem mo sino nan mangisaot ay takhok siya isnan sakhang nan katakhotakho, at siya akhes nan angnek ken siya isnan sakhang Ama id chaya.”

Kinwanin Jesus ay at Magkholo nan Sinpangafong Midkakay ken Siya
(*Lucas 12:51-53; 14:26-27*)

³⁴“Ad-iyong kanan en ornos nan enfanakhan nan inmalilyak isnan lota. Faken ornos nan enfanakhana, mod-i ket kholo.”ⁿ ³⁵Tay inmali ak ay mangipawad-ay isnan en-asigkholaan nan sin-ama, nan sin-ina, ya nan innapo ay fafai isnan katokhangana ay fafai. ³⁶Nan foston nan esa'y lalaki, et maid teken mod-i nan pangafongna kannay.

³⁷“Mo sino nan mangipawadwad-ay isnan layadna ken cha amana ya inana mo nan layadna ken sak-en, et ad-i maikali ken sak-en. Ya mo sino nan mangipawadwad-ay isnan layadna isnan anakna mo nan layadna ken sak-en, et ad-i maikali ken sak-en. ³⁸Mo sino akhes nan ad-i mangedkwat isnan kolosna^o ya omonod ken sak-en, et ad-i maikali ken sak-en. ³⁹Mo sino nan ad-i mangayyew isnan fiyagna ta olay matey midkakay ken sak-en, at maisalakan, ngem nan takho ay chadlos mangisalak isnan fiyagna kannay at khechangna ay amasena.”

Ifaag Jesus nan Lagfon nan Menmangili isnan Takhona
(*Marcos 9:41*)

⁴⁰“Mo sino nan manawat ken chakayo, sak-en nan chinawatcha. Ya mo sino nan manawat ken sak-en, chawatena nan nangifaa ken sak-en. ⁴¹Mo sino nan manawat isnan faan Apo Dios tay ammona ay faana at chawatena akhes nan isofalit Apo Dios isnan faana, ya mo sino nan manawat isnan nalenteg ay takho tay ammona ay nalenteg nan chey ay takho, at chawatena nan maisofalit isnan nalenteg ay takho. ⁴²Et mo sino nan mangichowa is olay sintastasa ay entengnin ay chanom^p isnan esang

ⁿ 10:34 Nan tet-ewa ay kinwanin Jesus et, “Inyalik nan fadyok.”   ^o 10:38 Issan timpon Jesus id sangad-om ay inmaliyana isnan lofong ilansacha nan ngangngaag ay takho is kakaew ta pateyencha chaicha. Nan laychen Jesus ay kanan isnan kinwanina et, masapol ay chatako, nakasakhana tako ay maipalikat khapo ken siya, olay pay mo siya's ikateyan tako.   ^p 10:42 Isnan ekhad nan Judio, mo kanancha en, “Inchowana nan sintasa ay entengnin ay chanom,” nan laychencha'y kanan et wad-ay nan akit ay infachangna.

isnan naycha'y fan-ig ay disipolosko tay disipolosko siya, et tet-ewa kanak en at masobfalitan ay masobfalitan siya.”

Nan Nangifaalan Juan isnan Disipolosna ken Jesus
(*Lucas 7:18-30*)

11 ¹Kakwasan nan namilinan Jesus isnan sinpoo ya chwa ay disipolosna, kinmaan ischi ta en men-isolo ya en-ipalawag akhes isnan cheycha'y ili ay sasag-ena.

²Idwani inomchan ken Juan ay maibfafalod nan okhod maipoon isnan chonon Cristo. Sa et finmaa isnan disipolosna is ome'y ay manalodsod ken Jesus ³isnan kag tona, “Faken ngen sik-a san nakwani ay at omali, paymo som-ed kami ngen si teken?”

⁴Songfat et Jesus ay nangwanin, “Tomoli kayo ya ifaagyo ken Juan nan cha yo chengchengngen ya il-ilaen: ⁵nan nakolap, makaila cha kasin, nan napilay, makachalan cha, naipagkhawis nan nakolit, ya makadnge nan natoweng, takhowena kasin nan natey, ya cha maipalawag nan Khawis ay Chamag isnan posi. ⁶Naoney yangkhay nan takho ay ad-i enchwadchwa ken sak-en!”

⁷Issan kinmaan nan disipolos Juan, inokhod Jesus isnan katakhotakho nan maipoon ken Juan. Kinwanina, “Ngag kay nan kananyo ay katatakho nan en yo inila is kaponchag? Kag ngen isnan fololong ay khig-iwwen si chakhem?^q ⁸Ngag nan paat yo inmayan sidi? Ay ke yo en inila nan takho ay enfafacho is khawigkhawis ay enchangchangge ay lopot? Nan enfafacho is kag todi et wad-ay cha isnan afong si ali. ⁹Ngag mampay nan inmayanyo ischi? Ay ke yo egay en inila nan esa'y mamadto? Wen. Ya kanak ken chakayo ay wadwad-ay pay mo nan mamadto nan inilayo. ¹⁰Tay si Juan nan nakwani isnan naisolat ay kalin Apo Dios ay mangwanin,

‘Chey, at faalek nan faak ay mang-ona mo sik-a, ta isakhanana nan kew-am.’”

¹¹Tet-ewa kanak ken chakayo en, isnan am-in ay naiyanak, maid finmala ay entongtongcho mo si Juan Bautista. Nay met achi olay siya sa, maifilang kayet ay naon-oney mo siya nan kafan-ikhan ay takho ay maitapi isnan en-ap-apowan Apo Dios. ¹²Mailapo issan timpon Juan Bautista engkhana idwani, wad-ay ay wad-ay nan kholo isnan wad-ayan nan en-ap-apowan Apo Dios, ya wad-ay cha nan makedse ay mangipapilit ay maitapi ischi.^s ¹³Siya sa tay am-in nan mamadto ya nan lenteg Moises,

---

^q 11:7 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Ngag nan en yo inila is kaponchag? Nan ngen fololong ay khig-iwwen si chakhem?” ^r 11:10 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Chey, faalek nan faak isnan sakhang nan kamesmo ay at mangisakhana isnan ikwam isnan sakhangmo.” Ilaenyo nan Malakias 3:1. ^s 11:12 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “wad-ay cha nan makedse ay mangipapilit ay kwaen chi.”

inpadtocha nan maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios engkhana ay inmali si Juan. ¹⁴Et mo mamati kayo, si Juan nan nakwanin Elias ay at omali.^t ¹⁵Chengngenyoy et na mo wad-ay kowengyoy ay mannge.”

Sinoplan Jesus nan cheycha'y Kakailiyana
(*Lucas 7:31-35*)

¹⁶“Ngag mampay nan is-ison nan naycha ay takho idwanin? Kag cha ongang-a is kamarkitan ay maid paat pasiyat-encha. Aped cha en-asifokhafokhaw ay mangwanin,

¹⁷“Mamatong kami ya ad-i kayo manayaw.

Ilapomi ay mangantoway ya ad-i kayo makiachog.’

¹⁸Tay issan inmaliyan Juan ay cha na nentiptipelan ya egayna nakiin-inoman, kinwanicha en, ‘Naan-anitowan siya.’ ¹⁹Sak et inmali akhes ay Anak si Takho ay nangnangan ya nakiin-inom, ya ke cha't kanan, ‘Ilaenyoy kay ya nan sana'y oklongan ya amfotngan, ay liwid si enkorkortais ya wasit ay takho!’ Nay met achi olay mo siya sa, matet-ewaan kayet nan silib Apo Dios isnan enfanakhana.”

Nan Chosan nan cheycha'y Ili ay Nangad-i ken Jesus
(*Lucas 10:13-15*)

²⁰Yinangyangan Jesus nan cheycha'y omili isnan kailiili ay cha na nangangnenan isnan kaangsanay ay kamabfalina, tay egaycha chinokokhan nan fasolcha. ²¹Kinwanina, “Selaeg yo ay iCorazin ya ken chakayo akhes ay iBetsaida! Tay mo sa ya inangnek id Tiro ya Sidon” nan cheycha'y kamabfalin ay chak inangnen ken chakayo, at chinokokhancha issan chey nan fasolcha, ya at enfachocha is sako, sa cha't logkhitan nan olocha is chapo ay mangipaila isnan fafawicha. ²²Et siya na nan kanak ken chakayo, at enyapyap-ew nan chosan nan iTiro ya iSidon mo nan chosayoy isnan akhew ay en-okoman Apo Dios. ²³Ya chakayo ay iCapernaum, ay ke yo kanan en at matangad kayo id chaya? At maiwasit kayo id inferno!” Tay mo sa ya naangnen id Sodoma” nan cheycha'y kamabfalin ay inang-angnek ken chakayo, at sisya'y wad-ay kayet idwanin nan chey ay ili. ²⁴Nay et kanak ken chakayo, at enyapyap-ew

---

^t **11:14** Si Elias nan esang ay mamadton Apo Dios id sangad-om, ay nakwanin omali ay mangisakhana isnan omaliyan Jesus. Ilaenyoy nan Malakias 3:1; 4:5. ^u **11:21** Tiro ya Sidon nan chwa'y ili ay egay inmay-ayan Jesus, ya egay nanngge isnan sos-olona, ya egay nangil-ila isnan katataa ay inangnena. ^v **11:23** Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, “At pomanad kayo engkhana id Hades.” Isnan kalin si Judio ya Griego, wad-ay nan teketeken ay ngachan nan omayan si natey. Wad-ay nan makwani en Hades, Gehenna, paymo Sheol. ^w **11:23** Sodoma ya Gomorra nan chwa'y ili isnan timpon Abraham id sangad-om ay asi nan okhalin nan omili ischicha. Mo ke tay siya chi, pinoowan Apo Dios nan ilicha, ya natey cha am-in. Ilaenyoy nan Genesis 10:19, Roma 9:29.

nan chosan nan iSodoma mo nan chosa ay omchan ken chakayo, isnan akhew ay en-okoman Apo Dios.”

Nan Nangipaammowan Jesus ken Amana

(Lucas 10:21-22)

²⁵Issan chey ay timpo kinwanin Jesus, “Enyaman ak ken sik-a Ama ay Apon nan chaya ya nan lota, tay inpailam isnan cheycha ay egay nakaachar^x nan egaymo inpaam-ammo isnan mamasilib ya nan cheycha’y makaawat. ²⁶Tet-ewa Ama, siya sa nan inangnem tay siya nan khawis ay mangipalal-ayad ken sik-a.”

²⁷Sa na’t kinwanin, “Si Ama, inchowana nan am-in ken sak-en. Maid mangammo ken sak-en ay Anakna, mo faken yangkhay si Ama. Ya maid akhes mangammo ken Ama mo faken yangkhay sak-en ay Anakna, ya nan cheycha’y laychek ay mangipaammowan ken siya.”

Nan Kasasaad nan Maiyornos ken Jesus

²⁸Intoptop Jesus ay nangwanin, “Omali kayo ken sak-en, am-in kayo ay mamablay ya madchacham-etan isnan likhat, ta paillegek chakayo. ²⁹Wanchenyo nan sos-olok ya ensolo kayo ken sak-en,^y tay naoya ya naanos ak, et khomawis nan semekyo.^z ³⁰Tay ad-ik ipaawit ken chakayo nan ad-iyoy kafaelan.”^a

Nan Maipoon isnan Tengaw nan Judio

(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

12 ¹Isnan esa’y Sabfacho ay tengaw nanad-alan cha Jesus ya nan disipolosna is kapayew. Idwani tay naowat nan cheycha’y disipolos Jesus, inmala cha is cha cha kotkotimen. ²Ngem isnan nangilan nan Fariseo ischi, kinwanicha, “Ilaem kay ya, cha angnen nan disipolosmo nan maipawa isnan tengaw ay Sabfacho.”

^x 11:25 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*tay inpailam isnan ongang-a*”

^y 11:29 Nan tet-ewa ay naisolat isnan Griego isna et, “Omali ka ta isallongta nan sallowko.” Isnan ilin Jesus, makhaeb nan sallow ay chwa nan pagsallowgana, ay pala isnan chwa ay faka paymo dangki. Siya nan nangwaniyan Jesus en, “Isallowgta ay chwa nan sallowko.” Laychena ay kanan en madchwa kayo ken Jesus ay enfoweg ay enchono. Et inyaligna nan sos-olona isnan sallow. Laychena’y kanan en masapol ay maitapi tako ken Jesus ya wanchen tako nan sos-olona. ^z 11:29 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*tay naoya ak, ya nabfafa nan posok, ya at edchananyo nan mawayaan nan leng-agyo/fiyagyo.*” Nan laychena ay kanan et, tay napakawan nan fasol tako khomawis nan semek tako ya wad-ay fiyag tako ay maid pengpengna. ^a 11:30 Nan osto ay naisolat et, “Tay malanoy nan ipasallowko ya inyap-ew nan ipaawitko.” Nan laychen Jesus ay kanan isna et ad-i sikhhab nan sos-olona ay solowen paymo patiyen.

³Sa et kinwanin Jesus ken chaicha, “Egayyo ngen finasa nan inikkan cha David ya nan cheycha'y fowegna issan naowatancha? ⁴Si David sinomkhep isnan afong Apo Dios, ya kinmakan cha isnan tinapay ay naichoo ken Apo Dios.^b Maipawa met chi ken siya ya isnan cheycha'y fowegna, tay kwan yangkhay nan papachi chi. ⁵Ay ke yo akhes egay finasa isnan lenteg Moises ay nan papachi, et isnan enchonowancha is kaTimplo isnan Sabfacho, ongosancha nan tengaw ngem maid naknakwaniyancha? ⁶Kanak ken chakayo, wad-ay ken chakayo isna nan napatpateg mo nan Timplo. ⁷Wad-ay nan kinwanin Apo Dios en, ‘Faken nan enkik-iwi ay ichooyo ken sak-en nan laychek, mod-i ket nan maneg-anganyo isnan ib-ayo.’ Mo sa ya maawatanyo nan laychen nan nay ay kanan, ad-iyong pabfasolen nan maid fasolna, ⁸tay sak-en ay Anak si Takho nan mangiyapo isnan tengaw.”

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Nasakew nan Limana
(*Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11*)

⁹Kinmaan si Jesus ischi ya inmey is kasinagogacha. ¹⁰Wad-ay et ischi nan lalaki ay nasakew nan limana. Sa et kasalosalodsod nan cheycha'y takho ken Jesus tay laychencha'y wad-ay mangipabfasolancha ken siya. Kinwanicha, “Ipalofos ngen nan lenteg tako nan en-akhasan isnan tengaw ay Sabfacho?”

¹¹Sa na't kinwanin, “Ayed ta mo sa ya wad-ay ken chakayo nan mekchag is kafito nan esa'y karnilona isnan tengaw, ay ke na ad-i en palot-ayen chi? ¹²Ad-i ngen wadwad-ay is solit nan takho mo nan karnilo? Nalenteg et achi mampay nan en-ikkan is khawis sinan tengaw ay Sabfacho.” ¹³Sa na't kinwani isnan lalaki, “Oyachem nan limam.”

Inoyadna nan limana ya ket nakhannawis kasin ay kag isnan esang ay limana. ¹⁴Nay met achi nan cheycha'y Fariseo, kinmaan cha ay en natotya maipoon isnan angnencha ay mangipapatey ken Jesus.

Si Jesus nan Napili ay Faan Apo Dios

¹⁵Idwani, tay ammon Jesus nan semsemken nan Fariseo, kinmaan ischi. Ya inon-onod si katakhotakho ya cha na inpagkhawis nan am-in ay masasakit ken chaicha. ¹⁶Sa na't infilin ken chaicha ta mid mangifagfag-ancha isnan maipoon ken siya, ¹⁷ta maangnen nan infaag Apo Dios maichalan ken Isaias ay mamadto issan nangwaniyanan,

¹⁸“Naay nan faak ay pinilik,

---

^b **12:4** Siya sa nan naangnen isnan linmayawan David ken katokhangana ay si Saul ay ali, ay menlayad ay mamatey ken siya. Ilaenyo nan 1 Samuel 21:1-6.

nan laylaychek ay chadlos kaay-ayewak.
Ichowak nan Leng-agko ken siya, ya at ipaammona nan tet-ewa ay kinalentegko

isnan am-in ay takho.

¹⁹At ad-i makisomasoma paymo enfokhafokhaw
ya ad-i madmadnge nan kalina is kakarsa.

²⁰Pabfikasena nan nginmaya

ya pabfikasena akhes nan enchwadchwa nan pammatina.^c

Siya na nan ikkana engkhana'y pangafakena nan kinalenteg.

²¹Ya siya nan at namnamaen nan am-in ay takho.”

Si Jesus ya si Beelzebub^d

(*Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23*)

²²Sa et inyeycha ken Jesus nan lalaki ay kinolap ya ngingenek si anito ay wad-ay ken siya. Et inpagkhawis Jesus ya ket nakakkali ya nakaila chadlo. ²³Nataataa am-in san cheycha'y takho sa cha't kanan, “Ay ke siya nan Mesias ay Anak David?”^e

²⁴Nay met achi issan nannngelan nan cheycha'y Fariseo ischi, kinwanicha, “Da! Nan kamabfalin maachi yangkhay Beelzebub ay ap-apowan si anito nan mangipakpakaanen tosa isnan anito.”

²⁵Tay ammon Jesus nan semsemkencha kinwanina, “Olay ngag ay en-ap-apowan ay en-asibfaloknit kannay, et mapakawas. Ya maid omannong is ili paymo sinpangafong mo maon-onon-ong. ²⁶Adi kad mo si Satanas et pakaanena kannay nan anito, kholaena kannay nan awakna. Ngag et pay nan ikkan nan en-ap-apowana ay omannong mo siya chi? ²⁷Mo kananyo en chak pakaanen nan anito isnan kamabfalin Beelzebub, ngag akhes ay kamabfalin nan cha osalen nan takhoyo ay enpakaan? Ay ke teken? Nay et chaicha kannay nan mangokom isnan nenkamaliyanyo. ²⁸Ngem tay pakaanek nan anito maichalan isnan kamabfalin nan Ispiriton Apo Dios, siya nan mangipaila ay inomchan et nan en-ap-apowan Apo Dios ken chakayo.

²⁹“Maiyalig si Beelzebub isnan mafikas ay takho. Maid makaskhiep isnan afongna ay mangikaan isnan kwana, mo ad-ina ona itaked siya ta sa et nawaya ay mangakew isnan wad-ay ischi.

---

^c 12:20 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “At ad-ina petnen nan napikot ay lolo, paymo achepen nan enkimkimkim ay silaw engkhana'y pangafakena nan kinalenteg.”

Nan laychen ay kanan Jesus isnan napikot ay lolo, et nan takho ay cha ngomaya, ya nan laychena ay kanan isnan enkimkimkim ay silaw et nan takho ay enchwadchwa isnan pammatina. ^d 12:21 Beelzebub nan esang ay ipangachan nan Judio ken Satanas. Laychena ay kanan ay si Satanas siya nan kaam-amechan isnan anito. ^e 12:23 Nan tet-ewa ay naisolat isnan Griego isna et, “Ay ke siya nan anak David?” Si David

nan kapatekhan ay alin nan Judio id sangad-om. Inkalin Apo Dios ay omifaa isnan matangtangad ay alicha ay waned David, ay at mangisalak ken chaicha isnan fosocha. Siya nan kananchan Mesias paymo Cristo.

³⁰“Mo sino nan maid ken sak-en, chaicha nan mangad-i ken sak-en. Ya nan ad-i mamachang ken sak-en ay en-iyapon, chaicha nan cha enfoka. ³¹Kanak et mampay ken chakayo ay at mapakawan nan takho ay mangipangaag ken Apo Dios, ya mapakawan akhes nan am-in ay ila ay fasol. Ngem nan mangipangaag isnan Ispirito Santo, et ad-i mapakpakawan. ³²Mabfalin akhes ay mapakawan nan mangipangaag ken sak-en ay Anak si Takho. Ngem nan mangipangaag isnan Ispirito Santo, et ad-i kapakpakawan isnan kawadyo isnan nay ay lofong, paymo isnan kasin omali ay fiyag.”^f

Iyalig Jesus nan cheycha'y Fariseo isnan Kaew
(*Lucas 6:43-45*)

³³“Mo nan kaew et khawis, khawis akhes nan fekhasna. Ngem mo ngaag nan kaew, siya akhes isnan fekhasna. Tay maammowan nan kaew isnan fekhasna. ³⁴Chakayo ay napapasig ay kag ap-on si oweg! Ay ke mabfalin ay chakayo ay ngaag et khawis nan kananyo? Tay nan wad-ay ay mimigto isnan semek si takho, siya akhes chi nan fomala isnan topekna. ³⁵Nan takho ay khawis nan pinenpepenpena is kasemekna, et khawis nan pafal-ena. Nan akhes takho ay ngaag nan pinenpepenpena is kasemekna, et ngaag akhes nan pafal-ena.

³⁶“Siya na nan kanak ken chakayo, isnan akhew ay maokoman, at waschin manongfat isnan am-in ay kinkinwanina ay maid enkhawisana. ³⁷Tay nan kananyo, et siya chi kannay nan mangipawaya ken chakayo paymo mangipachosa ken chakayo.”

Nan Katataa ay Kaimatonan Jesus
(*Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32*)

³⁸Sa et wad-ay cha nan mimistolon si lenteg ya Fafariseo ay nangwanin, “Mistolo, laychenmi ay omipaila ka ken chakami is katataa ay kaimatonam.”

³⁹Sinfat Jesus chaicha ay nangwanin, “Chakayo ay ngaag ay takho ay ad-i katatalek ken Apo Dios, enkechakechaw kayo is katataa ay sinyal, ngem maid paat maipaila ken chakayo, mo faken yangkhay kecheng nan sinyal ay naila ken Jonas ay mamadto.^g ⁴⁰Tay si Jonas, tolo ay akhew ya lafina is kapoton nan chakchakowag ay ikan, et siya akhes

---

^f 12:32 Nan teken ay kaifalikkasan nan nay et, “*ad-i kapakpakawan idwani paymo is eng-engkhana.*” ^g 12:39 Si Jonas nan esang ay mamadton Apo Dios ay infaana ay ome y mangifaag maipoon isnan fasol nan iNineve. Ad-ina laychen ay ome y, nay et nenfangka ay kinmaan. Siya chi nan awni ya ket nangipaleleman Apo Dios, sa cha't inibkas siya is kafayfay. Ya ket inokmon si chakchake ay ikan ya tolo ay akhewna is kapoton nan ikan. Osto'y inyotan nan ikan is kailit nan fayfay ya ket inmey chadlo id Nineve ay nangipalawag isnan infaag Apo Dios.

ken sak-en ay Anak si Takho, at tolo ay akhew ya lafik isnan chaem nan lota ay maikakaob. ⁴¹Is omali ay akhew ay en-okoman Apo Dios, at tomakcheg cha nan iNineve ay mangisaklang isnan naycha ay takho idwani, tay chaicha et chinokokhancha kannay nan fasolcha issan nanngelancha isnan inpalawag Jonas. Ngem ilaenyo, olay mo wad-ay isna nan entongtongcho mo si Jonas. ⁴²Siya akhes sa isnan Reyna^h ay nalpo isnan kaambagatan ay ili, at tomakcheg ay mangisaklang isnan naycha ay takho isnan at en-okoman Apo Dios. Tay paat nenfaat ay nalpo isnan pengpeng nan lota ta en na chengngen nan silib Solomon. Ngem ilaenyo, wad-ay isna nan entongtongcho mo si Solomon.”

Nan Kasasaad nan Takho paymo Ili ay Makaan nan Anito

(*Lucas 11:24-26*)

⁴³“Mo komaan nan anito isnan takho, enfaat isnan filig ay omanap is omillengana. Et mo maid maanapana, ⁴⁴kanana et isnan nemnemna, ‘Somakhong ak et chadlo isnan nenteytey-ak.’ Ket ay tomoli ya edchanana san tinaynana ay maid entetee, sa et nachalochalosan ya nanongnonongnong. ⁴⁵Omey et omayag is pito kayet ay ib-ana’y anito, ay am-am-amed ay ngaag mo siya, sa cha’t somkhep ay entee ischi. Adi kad am-am-amed nan enfanakhan nan chey ay takho mo san chey nang-ona ay kasasaadna. Siya sa nan omat akhes isnan naycha ay ngaag ay takho idwani.”

Nan Ifilang Jesus ay Ib-ana

(*Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21*)

⁴⁶Sisya ay cha enkak-ali si Jesus isnan cheycha’y takho, isnan inomchanan cha inana ya nan aag-ina.ⁱ Wad-ay cha is kadhela ya laychenchay makitot-oya ken siya. ⁴⁷Sa et wad-ay nangwani ken siya, “Anen, wad-ay cha inam ya nan aag-im ay entatacheg is kadhela. Laychenchay tot-oyyen sik-a.”

⁴⁸Ya ket kanan Jesus ken siya, “Sino nan kanam en inak ya aag-ik?” ⁴⁹Sa et inpitchon Jesus nan cheycha’y disipolosna ay nangwanin, “Naaycha nan inak ya nan aag-ik! ⁵⁰Tay mo sino nan mangikkan isnan nemnem Ama id chaya, chaicha nan aag-ik ya inak.”

---

^h 12:42 Nan reyna ay nay, siya nan fafai ay enap-apo isnan chakchake ay ili id Africa isnan timpon Solomon. ⁱ 12:46 Nan wad-ay isnan kalin si Griego isna et, **adelfos**. Nan osto ay ayen nan **adelfos** et nalpo isnan esa’y pota, ngem tay nalpo nan makakyong isnan poton ikitcha, **adelfos** nan mabfalin ay kanan nan Judio isnan kayongna ya olay isnan kakailiyana. Ilaenyo akhes nan Mateo 13:55; Marcos 3:31-34; 6:3; Lucas 8:19-21; Juan 2:12; 7:3-10; Nan Inik-ikkan nan Apostoles 1:14; 1 Corinto 9:5; Galacia 1:19 ya Judas 1.

Nan Al-alig Maipoon isnan En-isapsapowak
(*Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8*)

13 ¹Isnan chey kannay ay akhew, kinmaan si Jesus is kaafong ya inmey nentokcho is kailit nan fayfay ay en-isolo. ²Ngem tay angsan nan katakhotakho ay nangal-alifongfong ken siya, nen-aton is kafangka, ya ischi nan nentokchowana ay nangisos-olowan isnan cheycha'y katakhotakho ay tinmatakcheg is kailit nan fayfay. ³Angsan nan insos-olona ken chaicha ay cha na inyal-alig.

Kinwanina, “Wad-ay nan inmey ay nen-isapowak is esek. ⁴Isnan cha na nangisapowakan, wad-ay nan cha nap-as is kachalan, ya cha tinopek si ay-ayam. ⁵Cha akhes nap-as nan tapina isnan lota ay cheppas nan enchaem. Tay entapew nan lota ischi, et sang-oyan ya ket tinmofo. ⁶Nay met achi osto'y finmala nan akhew, ya ke cha't ay naatongan ya naloyaw tay egaycha nenlamot ay khawis. ⁷Nan tapina et cha cha nap-as is kasibsifitan, ya osto'y tinmofo nan sibsifit, sinolincha et nan cha tomofo ay esek. ⁸Nan akhes tapina, nap-as cha isnan khawis ay lota, ya cha cha tinmofo ay khawis, ya wad-ay nan nenfekhas si sinkhagsot, sin-en-em poo ya nan tapina kayet sintotlon poo.”

⁹Sa na't kanan, “Chengngenyoy et mampay chana, mo wad-ay kowengyo.”

Nan Khotok nan Al-alig
(*Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10*)

¹⁰Nawnawni ya ket sinmag-en nan disipolos Jesus ken siya ay en nangwanin, “En man al-alig nan ikkam ay enkali ken chaicha ay?”

¹¹Sa et kinwanin Jesus ken chaicha, “Chakayo nan naipaammowan nan sikhod ay egay naammowan maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios. Ngem egay naipaammo chana ken chaicha. ¹²Tay nan mangidno isnan wad-ay ken siya, at maagtan kayet ta onanig omad-acha. Ngem nan maiyalig ay maid mabfalina ay ad-i mangidno isnan wad-ay ken siya, olay nan akit ay wad-ay ken siya, et makaan.^j ¹³Siya akhes sa isnan sos-olok. Siya na nan khotokna ay ngag ko alig ay enkali ken chaicha. Tay iilaencha ngem pakebtencha ay ad-i mangila, ya chechengngenchay ngem ad-i cha paskhepen isnan kowengcha ya ad-icha maawatan. ¹⁴Chaicha tet-ewa nan naangnenan nan inpadton Isaias ay mangwanin,

‘At enchengedchenge kayo yangkhay,
ngem ad-i kayo paat makaawat.
Ya at en-ilaila kayo,

---

^j **13:12** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Tay nan wad-ay kafalinana maagtan kayet, ya at omawas nan wad-ay ken siya. Ngem nan maid kafalinana, olay nan wad-ay ken siya, et makaan.”

nay met achi ad-i kayo kayet makaimaton.

15 Siya sa tay nan takho ay sanacha,
 et kinmenteg nan semekcha,
 ya kag mapopolat-an nan kowengcha,
 sa cha't kikimiten akhes nan matacha.
 Tay eleg ya makafigfig cha
 ya makadnge cha chadlo ya makaawat cha,
 sa cha't somakhong ken sak-en ta pakhawisek chaicha,
 kanan Apo Dios.^k

16 “Nay met achi chakayo, naoney kayo tay nan matayo makaimaton,
 ya nan kowengyo makadnge. 17Tet-ewa kanak ken chakayo, angstan cha
 nan mamadton Apo Dios ya nan cheycha'y nalenteg ay takho, ay chadlos
 nenlayad ay mangila isnan ilaeny, ngem egaycha inila. Lalaychenna ay
 mannge isnan cha yo chengngen, ngem egaycha chinngge.”

Ilatlatak Jesus nan Al-alig Maipoon isnan Ensapsapowak
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 “Chengngenyoy et mampay nan ayen nan al-alig maipoon isnan
 en-isapsapowak. 19Mo sino nan mannge isnan okhod maipoon isnan en-
 ap-apowan Apo Dios, sa cha't ad-i maawatan, chaicha nan kaiyalikhan
 nan chalan ay nap-asan nan esek. Omali si Satanas^l ya ikaana nan chey
 ay sos-olo ay naimola is kasemekcha. 20Nan akhes lota ay cheppas nan
 chaemna ay nap-asan nan esek, chaicha nan takho ay mannge isnan
 kalin Apo Dios sa cha't ala ya chawat ay mangilayalayad. 21Ngem tay
 egay linmamot isnan semekcha, sin-ak-itan yangkhay nan pammatica.
 Isonga mo omali nan sikhab paymo maipalikhatancha maipoon isnan
 kalin Apo Dios, at ipeg-anancha kannay nan pammatica. 22Nan akhes
 kasibsifitan ay nap-asan nan esek, chaicha nan mannge isnan kalin
 Apo Dios, ngem nan ayaka ay chanagcha isnan fiyagcha is kalota ya
 nan layadcha isnan kinafaknang nan nanolin isnan chinngecha ya ad-i
 mamkhas. 23Nan akhes khawis ay lota ay nap-asan nan esek, chaicha
 nan mannge isnan kalin Apo Dios ya maawatancha. Chaicha mampay
 nan mamkhas is sinkhagsot, paymo sin-en-em poo, paymo sintotlon poo.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Lokham

24Wad-ay nan teken ay al-alig ay inokhod Jesus ken chaicha. Kinwanina,
 “Nan en-ap-apowan Apo Dios, maiyalig isnan esa'y takho ay en nen-isapowak is
 khawis ay esek isnan omana. 25Ngem ket ay isnan lafi ay naseyeseyp cha am-in,
 inmey nan chey fosona, ay en nangimola isnan lokham isnan chey ay oma, sa et

---

^k 13:15 Ilaeny nan Isaias 6:9,10. ^l 13:19 Isnan nay ay okhod, nan naipangachan ken
 Satanas et, nan ngaag.

kinmaan. ²⁶Awni, ya isnan cha tomafowan nan mola ya namkhasancha, naitapi nan cheycha'y lokham ay nakiengngan ya chadlos cha mamaila. ²⁷Inmey et nan cheycha'y faan san nen-imola ya kinwanicha ken siya, 'Apo, ad-i ngen khawis nan inmolam is kaomam? Tay ya ke angсан nan lokhamna mo?' ²⁸Sa na't kinwani ken chaicha, 'Fosok nan nangangnen issa.' Kinwanin kayet san cheycha'y faana en, 'En kami ngen lokhaman?' ²⁹'Ad-i, tay eleg ya maitapi nan mola ay makhafot,' kinwanina. ³⁰'Ogkhayenyo ta makhigsan cha ay mengngan engkhana ay ani, ta at ifaagko isnan cheycha'y en men-ani, ta onaencha'y mangafot isnan cheycha'y lokham ay mamtek ta maipoo. Sa cha't ipenpen is kaallangko nan maani.' "

Nan Al-alig Maipoon isnan Kabfapan-ikhan ay Esek
(*Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19*)

³¹Wad-ay kayet nan teken ay al-alig ay inokhod Jesus ken chaicha. Kinwanina, "Nan en-ap-apowan Apo Dios maiyalig isnan kabfapan-ikhan ay esek ay makwanin mostasa,^m ay inmolam nan esa'y takho is kaomana. ³²Kabfapan-ikhan chi isnan am-in ay esek, ngem isnan tomafowana, at siya nan kaaanchowan isnan cheycha'y chapong ay omancho ay kag kaew. Ya at enkhafanan si ay-ayam nan pangana."

Nan Al-alig Maipoon isnan Fofod
(*Lucas 13:20-21*)

³³Inokhod kayet Jesus nan teken ay al-alig. "Nan en-ap-apowan Apo Dios, kag isnan fofod ay inlaok nan esa'y fafai isnan tolo ay salop ay alina ay awni ya ket ay finomlad am-in."

Nan Khotok nan Nangosalan Jesus isnan Al-alig
(*Marcos 4:33-34*)

³⁴Am-in ay infab-aag Jesus isnan katakhotakho, et inchalana isnan al-alig. Maid kinkinwanina ken chaicha ay egayna inyal-alig. ³⁵Et siya na nan inangnena ta tomet-ewa nan kinwanin nan mamadto ay nangwanin, "At ichalanko isnan al-alig nan kanak, ya ifaagko nan naitatafon mailapo issan nakhab-an nan lofong."

Inlawlawag Jesus nan Ayen nan Al-alig Maipoon isnan Lokham

³⁶Tinaynan Jesus nan katakhotakho, ya sinomkhep is kaafong. Sa et sinmag-en nan cheycha'y disipolosna ay nangwanin, "Ngag man nan ayen nan kinwanim ay al-alig maipoon isnan lokham is kaoma?"

³⁷Kinwanin Jesus ay sinmongfat, "Nan chey nangimola isnan khawis ay esek, et sak-en ay Anak si Takho. ³⁸Nan chey oma, siya nan lofong. Et nan khawis ay esek,

---

^m 13:31 Teken ay mola nan mostasa isnan ilin Jesus, et kag chapong ay fan-ifan-ig nan fokerna.

siya chachi nan takho ay naitapi isnan en-ap-apowan Apo Dios. Sa et nan lokham, chaicha akhes nan takho ay naitapi isnan en-ap-apowan Satanas.³⁹ Nan foso ay nangimola isnan lokham, siya si Satanas. Nan ani, siya nan pengpeng si lofong, sa et nan en-ani, chaicha nan angheles. ⁴⁰At kag isnan naangnen isnan lokham ay nakhafot sa et naamong ay naipoo nan sa omat is mapengpeng nan lofong. ⁴¹At faalek ay Anak si Takho nan anghelesko ay en mangamong ay mangifala is kaenap-apowak, nan am-in ay chomalatan nan kinangaag ya nan am-in ay ngaag ay takho. ⁴²Sa et kwasit nan angheles chaicha isnan enfidfichang ay apey ay kawad nan ngegngeg ya kaletket si fab-a. ⁴³Sa et nan cheycha'y takhon Apo Dios, at wad-ay cha ay enlalanglang ay kag akhew isnan en-ap-apowan Amacha. Chengngenyoy et mampay na, mo wad-ay kowengyo.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Naaspowan ay Fab-alolen ay Akon

⁴⁴“Maiyalig nan en-ap-apowan Apo Dios isnan akon ay nakhakhab-onan is kapayew, ay ya ket edchanan nan esa'y takho. Ala na't ya khab-on ischi, ya isnan layadna en na't inlako nan am-in ay kwana, sa na't en lakwan nan chey ay payew.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Kapapatekhan ay Nad-anan

⁴⁵“Kasin akhes maiyalig nan en-ap-apowan Apo Dios isnan inikkan nan komersiyanti, ay en nen-an-anap isnan khag-awis ya fab-alolen ay perlas. ⁴⁶Issan nangchanana isnan esa'y kapapatekhan ay perlas, ke na't inlako nan am-in ay kwana, sa na't en lakwan chi.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Sichok

⁴⁷“Maiyalig kayet nan en-ap-apowan Apo Dios isnan sichok ay naisichok is kafayfay, ya nenkena isnan teketekeken ay ilan si enkik-iwi is kadchanom. ⁴⁸Osto'y napno nan sichok, inpachakacha is kailitna, sa cha't tinmokcho ay nankenanken ischi. Nan cheycha'y khawis tinkencha isnan khakwan, ya nan ngaag inwasitcha. ⁴⁹Siya akhes na nan maangnen isnan mapengpeng nan lofong. Omali nan cheycha'y angheles ay manken isnan ngaag ya nan nalenteg ay takho. ⁵⁰Nan cheycha'y ngaag, at maiwasit cha isnan enfidfichang ay apey, ay kawad nan ngegngeg ya kaletket si fab-a.”

Inyalig Jesus nan Sos-olona isnan Kaal-ala ay Akon, ya nan Naiwaned ay Sos-olon Moises isnan Naitawid ay Akon

⁵¹“Naawatanyo ngen am-in?” kinwanin Jesus.

ⁿ 13:38 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “nan an-ak nan ngaag.” Isnan nay ay okhod si Satanas et siya nan chey makwani en nan ngaag, paymo nan chimonyo.

^o 13:45 Nan makwanin perlas, siya nan enpokaw ay nalimlim-o ay kag fato, ay mo mamingan et mad-anan is kachaem nan tikam. Siya chi nan mabfalin ay khab-encha is oway paymo apongey. Sin-es-es-ang yangkhay chi ay mad-anan ya nanginangina.

“Wen,” insongfatcha.

⁵²Sa na't kanan ken chaicha, “Mo sino nan mangisos-olo isnan naitawid ay lenteg, ya enfalin ay disipolosko isnan en-ap-apowan Apo Dios, et kag isnan wad-ay afongna ay makaipafala isnan chowa'y ilan si akon: nan falo ya nan naitawid akhes.”

Nan Naad-iyang Jesus id Nazaret

(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³Infaafaag am-in Jesus nan cheycha ay al-alig, sa et kinmaan isnan chey ay ili. ⁵⁴Isnan inomchanana isnan ilina, nen-isos-olo isnan sinagogacha. Ya ket nataataa nan kakailiyana ay cha mangwanin, “Ento man nan nangal-an tona isnan silibna ya nan katataa ay kamabfalina? ⁵⁵Ay ke faken na san anak si kalapantilo? Faken ngen si Maria nan inana? Ad-i ngen cha Santiago, si Jose, si Simon ya si Judas nan aag-ina?^p ⁵⁶Ad-i ngen sanacha ken chatako nan kafabfaiyana? Ento achi nan nangal-ana isnan am-in ay wad-ay ay kafaelana?” ⁵⁷Sa cha't inad-i siya.

Ngem kinwanin Jesus ken chaicha, “Maichad-ayaw nan mamadto isnan entona issa, nay met achi isnan osto ay ilina ya pangafongna kannay, maid filangna.” ⁵⁸Et maid inangnena's angosan ay kail-an nan kamabfalina ischi, tay maid pammatacha ken siya.

Nan Nateyang Juan Bautista

(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

14 ¹Issan chey ay timpo, chinngen Herodes ay khofernachor id Galilea^q nan maog-okhod maipoon ken Jesus, ²sa na't kinwani isnan faana, “Siya na si Juan Bautista, ay kasin finmangon isnan etey. Siya na nan khotokna ay wad-ay kamabfalina ay mangangnen isnan naycha ay katataa.”

³Kinwanin Herodes chi tay siya san nangipakhoyod ken Juan issan chey, sa na't inpatakod ya inpafalod siya, midkakay ken Herodias ay asawan nan etadna ay si Felipe. ⁴Tay kanakanan Juan ken siya en, “Lawa nan mangiyamongam isnan asawan nan akhim.” ⁵Laychen Herodes ay mangipapatey ken Juan ngem omegyay isnan Judio, tay ifilangcha ay si Juan et esa'y mamadto.

⁶Osto'y pitsan nan akhew ay naiyanakan Herodes, inmey nan magmagkit Herodias ay nensalalala isnan sakhang nan cheycha'y naam-among ay makilaglagsak ken siya. Ya tay nalaychalaychan si Herodes,

---

p 13:55 Ilaenyo nan Mateo 12:46. **q 14:1** Nan tet-ewa ay naisolat et Herodes ay makwani en Tetrarch. Angsan cha nan Herodes, khofernachor nan tapina ya ali nan tapina. Nan laychen ay kanan nan tetrarch et ap-apon si pagkap-at nan ili. Nan nay ay Herodes, et si Herodes Antipas ay khofernachor si chwa ay probinsiya, Galilea ya Perea.

7inkalina ken siya ay nangwanin, “Isapatak ay ichowa ken sik-a nan olay ngag sisa ay kedchawem!”

⁸Et isnan sogsog inana, kinwanin et nan magmagkit, “Ichowam kannay ken sak-en isna nan mapapalato ay olon Juan Bautista.”

⁹Nenfafawi si ali Herodes, ngem khapo isnan chey insapatana sa et tay wad-ay cha nan fisitana, infilina ay maala nan olon Juan. ¹⁰Ket ay finaana nan inmey ay namotlong isnan olon Juan is kafabfallochan, ¹¹sa cha't palatowen ya naichowa isnan magmagkit, ay nangiyey ken Herodias ay inana. ¹²Ya ket inmey nan cheycha'y disipolos Juan ay nangala isnan awakna ay en nangikaob. Ya inmey cha infaag ken Jesus.

Nan Namangnganan Jesus isnan Liman Lifo ay Takho

(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³Osto'y chinngen Jesus nan naangnen ken Juan, nakekecheng cha ay nenfangka ay kinmaan, ya inmey isnan kawad nan maid tagtakhowan. Nay met achi issan nangammowan nan katakhotakho, tinaynancha nan ilicha ya inchad-alan cha ay nanganod ken siya. ¹⁴Issan chinmakalan Jesus, inilana nan angsaangsan ay takho ya chadlos naseg-ang ken chaicha. Et cha na inakhasan nan nasakit ken chaicha.

¹⁵Osto'y sedsechemna, inmey nan disipolosna ken siya ay nangwanin, “Nay fomollinget et ya ponchag na. Kanam et achi isnan katakhotakho ta omey cha isnan sanacha ay ili ta lomako cha is kanencha.”

¹⁶Sa et kinwanin Jesus, “Ad-icha mang-ey komaan. Panganenyo magtek chaicha.”

¹⁷Kinwanicha't ken Jesus, “Kedkecheng paat nan lima ay tinapay ya chwa ay filis nan wad-ay ya!”

¹⁸Kinwanin Jesus, “Iyaiyo isna.” ¹⁹Inpatokchona nan katakhotakho is kaponchag, sa na't inala nan lima ay tinapay ya chwa ay filis ya nentangad id chaya ay nenyaman, sa na't pinet-apat-ang ya inchowa isnan disipolosna ta iwalascha isnan cheycha'y takho. ²⁰Nangan cha't am-in ya negsan cha. Ya nan nakhayad ay tinapay ay cha chinakhop nan disipolosna et sinpoo ya chwa ay nenkapno ay labfa. ²¹Inmey si liman lifo ay lallalaki nan nangan, ay egay naitapi ay naifilang nan fabfafai ya nan ongang-a.

Nan Nanalanan Jesus is Kaoson nan Chanom

(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)

²²Osto'y siya chi inpaon-onan Jesus nan disipolosna is kafangka, ta omey cha is chemangna, sa na't inpasaa akhes nan katakhotakho.

²³Inpasaana chaicha ya kedkecheng et siya is nanikid is kafilig, ay en nenlowalo. Naes-esang si Jesus ischi engkhana ay sedsechemna, ²⁴ya adchawi et nan fangka ay cha mapalikhatan isnan talipyakew, tay abafikas nan chakhem ay manabsab-at ischi.

²⁵Cha matalan-o, ya ket wad-ay si Jesus ay manad-alan is kaoson nan chanom ay somagsag-en ken chaicha. ²⁶Issan nangil-an nan disipolosna ken siya ay cha manad-alan isnan oson nan fayfay, nenkabfefegyas cha ay mangwanin, “Cheey! Nay si anito!” Et khapo isnan egyatcha ke cha't ay nenwakis.

²⁷Ngem nenkanaan kannay Jesus ken chaicha, “Pabfikasenyon nan semekyo, tay sak-en na. Ad-i kayo omegyat.”

²⁸Sa et kinwanin Pedro ken siya, “Apo, tay sik-a pet sa, omayag ka ed ken sak-en ta manalan ak akhes is kadchanom ay omali ken sik-a.”

²⁹“Omali ka,” kinwanin Jesus. Nentaynana et nan fangka ya nanalan is kaoson nan chanom ay inmey ken siya. ³⁰Nay met achi issan nangippengana isnan ab-afikas ay chakhem, ya ket ay inmegyat, ya cha et malin-eb. Infokhawna't ay mangwanin, “Apo, isalakam sak-en.”

³¹Nen-egnan Jesus si Pedro ay nangwanin, “Na! Ke pet akiakit nan pammatim mo! Ya ke ka enchwadchwa ay?”

³²Linmokhan cha pay is kafangka ya ket ay tinomke kannay san chakhem. ³³Chaicha akhes ay wad-ay is kafangka chinad-ayawcha siya ay mangwanin, “Tet-ewa pet ay sik-a nan Anak Apo Dios.”

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Nasakit id Genesaret

(Marcos 6:53-56)

³⁴Intot-oloy cha ay inmey is kadchemangna ya inomchan cha isnan ili ay Genesaret. ³⁵Inmatonan et nan takho ischi si Jesus, sa cha't inmey ay nangifab-aag isnan am-in ay kailiili, ya cha cha inyey ken siya nan am-in ay nenkasakit. ³⁶Nenseg-ang cha ken siya ta sikchochencha olay paat yangkhay nan khayachan nan fachona. Et am-in ay nanikchod ischi et naipagkhawis cha.

Nan Maiyegyatan nan Ekhad nan Fariseo

(Marcos 7:1-13)

15 ¹Idwani, wad-ay cha nan tapina'y Fariseo ya nan mistolon si lenteg ay nalpo id Jerusalem ay inmey ken Jesus. Kinwanicha, ²“En man ad-i patiyen nan disipolosmo nan mawanwaned ay ekhad nan ikik-it tako ay? Tay ya ke cha ad-i enfolo ay mangaan ona isnan afig, esa cha mangan?”

³Sinomfat si Jesus ay nangwanin, “Ya chakayo pay, ke yo chokokhan nan filin Apo Dios ta nan et ekhadyo nan en yo pawadwad-en mo? ⁴Tay infilin Apo Dios ay mangwanin, ‘Patkhenyo nan amayo ya inayo,’ ya, ‘Mo sino nan mangipangaag isnan amana paymo inana, et masapol ay maipapatay.’ ⁵Nay met achi nan kananyo et ad-i mang-ey fomachang isnan amana paymo inana nan takho ay mangwanin, ‘Chey, apchas ko inchowa ken Apo Dios nan ento mo ifachangko ken chakayo.’ ⁶Et khapo

isnan sana ay ekhadyo, maichenyo et nan kalin Apo Dios. ⁷Chakayo ay kakas-okas-on! Tet-ewa san inpadton Isaias maipoon ken chakayo issan nangwaniyana en,

⁸ ‘Siya na nan kanan Apo Dios:

“Nan naycha ay takho et
chad-ayawencha sak-en isnan topekcha yangkhay,
ngem adchawi nan semekcha ken sak-en.

⁹ Ongar yangkhay nan chomad-ayawencha,
tay en cha isos-olo nan lenteg si takho
ay siya kano chi nan sos-olon Apo Dios.” ’ ”

Nan Tet-ewa ay Mangipallawa isnan Takho

(*Marcos 7:14-23*)

¹⁰Inayakhan Jesus nan katakhotakho ya kinwanina ken chaicha, “Chengngenyo na ta maawatanyo. ¹¹Faken nan ikamil nan takho is katopekcha nan mangipallawa ken chaicha, mod-i ket nan fomala isnan topekcha.”

¹²Inmey et ken Jesus nan cheycha'y disipolosna ay nangwanin, “Ammom ngen ay ensakit nan semek nan cheycha'y Fariseo khapo isnan kinwanim?”

¹³Inyalig Jesus ay nangwanin, “Am-in ay mola ay egay inmolan Ama id chaya, at makhafot. ¹⁴Ngag ngotoyo ken chaicha. Tay kag cha nakolap ay en-ipangpango. Et mo nakolap nan mangipango isnan ib-ana ay nakolap akhes, et mekyag cha'y chwa is kafito.”

¹⁵Sa et kinwanin Pedro ken siya, “Ilatlatakmo ed nan ayen nan sana ay al-alig ken chakami.”

¹⁶Sa et kinwanin Jesus, “Ad-i kayo ngen akhes kayet makaawat? ¹⁷Ay ke yo ad-i paat maawatan ay am-in ay maikamil is katopek et ome'y is kapoto sa et fomala? ¹⁸Ngem mo ngag nan fomala isnan topek, siya nan wad-ay isnan nemnem,^r ya siya nan mangipangaag isnan takho. ¹⁹Tay malpo isnan nemnem nan ngaag ay semek, nan enpatey, nan menchwadchwa isnan pantewna, nan asi ay okhali, nan akew, nan mangisapata isnan ineengag, ya nan enpangaag. ²⁰Siya chana nan mangipallawa isnan takho, ya faken nan ad-i enfolowan isnan manganan.”

Nan Pammatin nan Fafai ay Faken Judio

(*Marcos 7:24-30*)

²¹Kinmaan si Jesus ischi ya inmey isnan sakop nan ili ay Tiro ya Sidon. ²²Ya ket inmey ken siya nan esa'y fafai ay Cananeo ay nakiili ischi. Ya

---

^r 15:18 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*siya nan nalpo isnan poso.*”

nenfogfokhaw ken Jesus ay nangwanin, “Seg-angam sak-en, Apo, ay Anak David. Tay naan-anitowan nan anakko ay fafai ya chad-ama nan likhatna.”

²³Ngem aped na yangkhay inkhighkinek. Sa et inmey nan cheycha'y disipolosna ken siya ay nangwanin, “Pakaanem achi siya, tay ke omon-on-onod ay fomokhafokhaw ken chatako!”

²⁴Sinmongfat et si Jesus ay nangwanin, “Naifaa ak ay mamachang yangkhay isnan pangafong Israel, ay maiyalig ay nadchongaw ay karnilo.”

²⁵Ngem inmey kayet nan chey fafai ay nenfalintomeng ken siya ay cha kayet mangwanin, “Apo, fomachang ka ed ay.”

²⁶Kinwanin et Jesus, “Ad-i osto ay alaen nan kanen nan an-ak sa et ibkas isnan aso.”^s

²⁷Kinwanin kayet san fafai, “Tet-ewa nan kanam Apo, ngem olay kag todi, siya kayet ay kanen nan aso nan cha mekchag isnan lamisaan nan apona.”

²⁸Tay siya chi kinwanin Jesus ken siya, “Sik-ay ina, mailak ay chachama nan pammatim! Maangnen et nan laychem.” Ya ket nakhannawis nan magmagkit ay anakna.

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Ang-angsan ay Takho

²⁹Tinaynan Jesus nan chey ay ili sa na't laosan nan fayfay id Galilea. Linmamag is kafilig sa et tinmokcho ischi. ³⁰Ya ket inmey nan angsan ay katakhotakho ken siya ay nangiyey isnan napilay, nakolap, nenkatormochan, nangengek ya nan angsan pay ay tapina. Et insaadcha am-in chaicha isnan sakhang Jesus, ya inpagkhawisna chaicha. ³¹Nataataa nan cheycha'y takho, sa cha't chinad-ayaw nan Dios nan Israel' issan nangil-ancha ay nan nangengek et makakkali chadlo, ya nan nenkatormochan et naipagkhawis cha, nan napilay makachalan cha, ya nan nakolap makaila cha.

Nan Namangnganan Jesus isnan Epat Lifo ay Takho

(Marcos 8:1-10)

³²Inayakhan et Jesus san cheycha'y disipolosna ay nangwanin, “Maseg-ang ak isnan naycha'y katakhotakho, tay tolo et ay akhewcha ken sak-en, ya maid et kanencha. Ad-ik laychen ay pasaalen chaicha ay maooawat, tay eleg ya maolaw cha isnan chalan.”

³³Sa et kinwanin nan disipolosna, “Ento pay nan omanapan tako isna is kaponchag si omanay ay ipakan isnan naycha'y angsan ay katakhotakho?”

³⁴Kinwanin et Jesus ken chaicha, “Kaat nan wad-ay ay tinapay sisa?”

^s 15:26 Mo mamingsan, nan kanan nan cheycha'y Judio isnan faken Judio, et aso. Nay et naawatan kannay nan nay ay fafai nan inyal-alig Jesus. Sa et inyal-alig kayet nan fafai ken Jesus ay nenseg-ang ken siya. ^t 15:31 Dios nan Israel nan nakwani tay away faken Judio nan naycha ay takho, et finigfigcha nan kamabfalin nan Dios nan Judio.

Sa cha't kinwanin, "Pito, sa et nan akit ay filis."

³⁵Inpatokchon et Jesus nan angstan ay takho is kalota. ³⁶Inalana nan pito ay tinapay ya nan filis, ya osto ay nenyaman ken Apo Dios, pinetpet-angna sa na't inchowa isnan disipolosna, ya inwalascha isnan takho. ³⁷Nangan cha't am-in ya negsan cha, ya nan nakhayad ay tinapay ay chinakhop nan disipolosna et pito ay nenkapno ay labfa. ³⁸Epat lifo nan nangan ay lallalaki, ay egay naitapi ay naifilang nan fabfafai ya nan ongang-a.

³⁹Sa et inpasaan Jesus nan katakhotakho, ya nenfangka ay inmey isnan sakop nan Magadan.

Nan Katataa ay Kaimatonan Jesus

(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

16 ¹Isnan namingsan wad-ay nan Fariseo ya Saduceo ay inmey nanep tepeng ken Jesus, ta en-ipaila is maton ay malpo id chaya. ²Kinwanin et Jesus ken chaicha, "Mo sedsechemna kananyo en, 'At maekhew is wakas tay mamab-ayas.' ³Ya mo ilaenyo nan chaya isnan wiit, kananyo, 'Da! At enlelem na tay mamab-ayas, ya inngitit nan lifoo!' Ammoyo pet ay mangifaag isnan ayen nan ilan nan chaya, ngem ya ke kayo ad-i makaawat isnan ayen nan maton nan cha maang-angnen mo! ⁴Chad-ama chadlo nan kinangaag nan takho idwani, ya ad-i katatalek ken Apo Dios. Ya ke sinyal nan kedchakedchawenyo ken sak-en ay? Ngem maid ipailak ken chakayo mod-i kecheng nan sinyal ay naangnen ken Jonas."^u

Sa et tinaynan Jesus chaicha ya kinmaan.

Inyalig Jesus nan Sos-olon nan Fariseo ya Saduceo isnan Fofod

(Marcos 8:14-21)

⁵Issan inmayan nan cheycha'y disipolos is kadchemangna, nalichongancha nan sengetcha'y tinapay. ⁶"Ilaenyo ta meymey-anyo nan awakyo isnan fofod nan Fariseo ya Saduceo," kinwanin Jesus ken chaicha.

⁷Sa et natotyia nan disipolosna ay mangwanin, "Kanana chi tay egay tako nen-itakin si tinapay."

⁸Tay ammon Jesus nan cha cha kankanan, kinwanina, "Ngag man nan kasin yo kankanan isnan egayyo nanngetan? En man akiakit nan pammatiyo ay? ⁹Ad-iyong ngen kayet maawatan? Ay ke yo ad-i semken san lima ay tinapay ay naikakcheng isnan liman lifo ay takho, sa et nan kaat ay labfa nan pinnoyo isnan cha nakhayad? ¹⁰Ad-iyong ngen semken san pito ay tinapay ay naikakcheng isnan epat lifo, ya nan kaat ay labfa ay pinnoyo? ¹¹En yo man ad-i paat maawatan ay faken tinapay nan laychek

^u 16:4 Si Jonas, wad-ay isnan poton nan chakchakowag ay ikan is tolo ay akhew. Ilaenyo nan Jonas 1:11-17. Siya akhes ken Jesus, tolo ay akhewna is kalota ay naikaob, sa et finmangon kasin isnan etey.

ay kanan ay? Kanak ay en-annad kayo isnan fofod nan cheycha'y Fariseo ya Saduceo.”

¹² Sa cha't chadlo naawatan ay faken pet nan fofod ay maiyoto isnan tinapay nan kankanan Jesus, mod-i ket nan sos-olon nan Fariseo ya nan Saduceo.

Nan Kinwanin Pedro Maipoon ken Jesus

(*Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21*)

¹³ Issan inomchanan Jesus isnan sakop nan Cesarea Filipos, kinwanina isnan cheycha'y disipolosna, “Isnan semek si takho, sino ak ay Anak si Takho?”

¹⁴ Sa cha't kinwanin, “Kanan nan tapina ay sik-a si Juan Bautista, nan tapina kanancha ay sik-a si Elias, ya wad-ay kayet nan mangwanin sik-a si Jeremias paymo esang ka isnan tapina ay mamadto.”

¹⁵ Sa na't kanan, “Chakayo kay, ngag nan kananyo? Sino ak?”

¹⁶ Sinomfat et si Simon Pedro ay nangwanin, “Sik-a si Cristo ay Anak nan matatakho ay Dios.”

¹⁷ Sa et kinwanin Jesus, “Naoney ka Simon ay anak Jonas, tay faken takho” nan nangipaammo issa ken sik-a mod-i ket si Ama id chaya.

¹⁸ Idwanin, siya na nan kanak ken sik-a, fato ka Pedro, ya isnan nay fato nan mamangonak isnan sinfaanko. Et maid kamabfalin nan olay etey ay mangafak isnan cheycha'y mamati ken sak-en. ¹⁹ Ichowak ken sik-a nan torfek nan en-ap-apowan id chaya, et mo ngag issa nan ipawam isnan lota at maipawa akhes id chaya. Ya am-in nan ipalofosmo isnan lota, siya akhes chi nan maipalofos id chaya.”^w

²⁰ Sa na't chadlos infilin isnan disipolosna, ta ad-icha ifab-aag isnan olay sino ay siya nan Cristo.

Nan Nangifag-an Jesus Maipoon isnan Likhat ya Eteyna

(*Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27*)

²¹ Nailapo ischi, cha inpaawat Jesus isnan cheycha'y disipolosna ay mangwanin, “Masapol ay omey ak id Jerusalem, ay at maipap-alikhatak isnan amam-an si Judio ya aap-apon si papachi, ya nan mimistolon si lenteg. Sak et maipapatey, ya isnan maikatlo ay akhew maipatakho ak.”

²² Sa et inik-ak Pedro si Jesus ya yinangyangana siya ay nangwanin, “Apo, ad-i koma ipalofos Apo Dios chi. Ad-i mabfalin ay maangnen chi ken sik-a!”

---

^v 16:17 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*tay faken fekhas ya chala nan nangipaammo ken sik-a*” ^w 16:19 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*et mo ngag issa nan fetkem is kalota et mabtek id chaya, ya am-in ay fadfachem is kalota et mafadfad akhes id chaya.*”

²³Sinakhong et Jesus si Pedro ay nangwanin, “Komaan ka, Satanas! Omisasakhaw ka yangkhay. Tay faken nan nemnem Apo Dios nan semsemkem mod-i nan nemnem si takho.”

²⁴Sa et kinwanin Jesus isnan disipolosna, “Mo sino nan menlayad ay maifoweg ken sak-en, masapol ay faken nan awakna is pawadwad-ena, awitena nan kolosna, ya maifoweg ken sak-en.^x ²⁵Tay mo sino nan ad-i mangayyew isnan fiyagna ta olay matey midkakay ken sak-en, at maisalakan. Ngem nan takho ay chadlos mangisalak isnan fiyagna at khechangna ay amasena. ²⁶Ay ke wad-ay fongaen nan takho olay mo kowaena am-in nan wad-ay isnan lofong, ngem maid fiyagna ay eng-engkhana? Maid kasin mabfalin ay isakan nan takho isnan naamas ay fiyagna. ²⁷Tay isnan kamabfalin Ama at omali ak ay Anak si Takho ay mangifoweg isnan anghelesko. Sak et esaesangen ay sobfalitan nan takho isnan maifakhay isnan inang-angnena. ²⁸Tet-ewa kanak ken chakayo, wad-ay ken chakayo isna nan at ad-i mangippeng isnan etey^y engkhana ay ilaencha nan omaliyak ay Anak si Takho ay en-ap-apo.”

Nan Nateknan nan Ilan Jesus
(*Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36*)

17 ¹Kakwasan nan enem ay akhew intakin Jesus si Pedro ya cha Santiago ken Juan ay sin-akhi, ya nakekecheng cha ay nanikid isnan esang ay at-atakchag ay filig. ²Ya ket tinmeken nan ilan Jesus isnan sakhangcha. Al-alanglang nan kamesna ay kag sinan akhew, ya somili nan fachona ay kag silaw. ³Faagna ke cha't inila cha Moises ken Elias, ay cha makitot-oya ken Jesus. ⁴Sa et kinwanin Pedro ken siya, “Apo, khawis pet nan wad-ayan tako isna, et mo laychem, khomaeb ak is tolo ay abafong isna, et enkwam nan esang, ya kwan Moises nan esang, sa et kwan akhes Elias nan esang.”

⁵Sisya ay enkak-ali si Pedro ya ket wad-ay nan somili ay lifoo ay nangap-ap ken chaicha, sa cha't chinngge nan kali ay nalpo is kalifoo ay mangwanin, “Siya na nan laylaychek ay Anakko. Malaylaychan ak ken siya. Chengngenyoy siya!”

⁶Issan nanngelan nan cheycha'y disipolosna isna, naneng cha't ya lokfob isnan chad-ama ay egyatcha. ⁷Inmey et si Jesus ay nanikhod ken chaicha ay nangwanin, “Fomangon kayo. Ad-i kayo omegyat!” ⁸Et osto'y nenmonaang cha, maid inilacha, mod-i ket kecheng si Jesus.

---

^x **16:24** Isnan ilin Jesus, mo sakfaten nan takho nan kolosna, laychena'y kanan en omey siya ay mapatey. ^y **16:28** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “wad-ay nan tapina ay tomatakcheg isna ay ad-i menlaman isnan etey engkhana ay ilaencha”

⁹Issan cha cha khomwafan is kafilig, infilin Jesus ken chaicha ay nangwanin, “Ad-iyong ifab-aag isnan olay sino nan inilayo, engkhana ay maipatakho ak ay Anak si Takho isnan etey.”

¹⁰Sinalodsod et nan disipolosna, “En man kanan nan mimistolon si lenteg ay masapol ay mang-ona ay omali si Elias ay?”^z

¹¹Kinwanin et Jesus, “Tet-ewa’y mang-ona si Elias ay mennongnong isnan am-in. ¹²Ngem kanak ken chakayo ay apchas et in mali si Elias, ya egaycha naimatonan siya, et kangnon nan linayadcha ay inang-angnen ken siya. Siya akhes nan angnencha ken sak-en ay Anak si Takho, at palikhalikhatencha sak-en.” ¹³Naawatan et nan cheycha’y disipolosna ay si Juan Bautista nan kankanana.

Nan Nangipakhawisan Jesus isnan Fab-alo ay Naan-anitowan

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴Issan tinmoliyan cha Jesus isnan katakhotakho, sinmag-en nan esa’y lalaki ken siya, ya nenfalintomeng isnan sakhangna ay nangwanin, ¹⁵“Apo, seg-angam nan fab-alok! Tay enkechas ya chad-ama nan likhatna. Kad-in maisakhaw is kaapey ya is kadchanom. ¹⁶Inyeyko siya isnan cheycha’y disipolosmo, ngem ad-i cha makaipagkhwis.”

¹⁷Kinwanin et Jesus, “Chakayo ay maid pammatina ya naikfis nan akkhona! Ay kek sa makitetetete ken chakayo? Kaatna pan nan sak mangan-an-anosan ken chakayo? Yaiyo siya isna.” ¹⁸Nenyangyangan Jesus nan chey anito ya nabfanala isnan chey fab-alo, ya ket kannay khinmawis.

¹⁹Awni ya ket nakekecheng cha nan disipolosna ay inmey ken Jesus ya kinwanicha, “En kami man ad-i tet-ewa’y makaipafala ay?”

²⁰Sa na’t kanan, “Siya sa tay kolang nan pammatiyo. Tet-ewa kanak ken chakayo, mo sa wad-ay pammatiyo ay olay kag isnan kafan-ig nan esek si mostasa, at mabfalin ay kananyo isnan nay ay filig, ‘En-aton ka,’ et en-aton tet-ewa. Ya maid ad-i mabfalin ken chakayo! (²¹Ngem maid makaipafala isnan kag tona ay ilan si anito, mo ad-i esten ay enlowalo ya entipe.)”

Kasin Infaag Jesus nan Maipoon isnan Eteyna

(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

²²Isnan namingsan ay naamongan cha Jesus ya nan disipolosna id Galilea, kinwanin Jesus ken chaicha, “Nay at maichowa ak ay Anak si

---

^z 17:10 Si Elias nan esang ay mamadton Apo Dios id sangad-om, ay eg-ay natey tay inalan Apo Dios siya, ya linmamag isnan kalisan Apo Dios id chaya. Kinwanin nan mamadto ay si Malakias ay mang-ona si Elias ay mangisakhana isnan omaliyan nan Mesias ay siya si Jesus. Nan ayen nan Mesias paymo Cristo, et nan pinilin Apo Dios ay en-apo. Ilaenyong nan Malakias 3:1; 4:5.

Takho isnan kamabfalin nan takho, ²³ ay at mamatey ken sak-en. Ya isnan ikatlo ay akhew at kasin takhowen Apo Dios sak-en.” Sa cha't nenngongoyos issan nanngelancha ischi.

Nan Infayad Jesus ay Fowis pala isnan Timplo

²⁴ Issan inomchanaan cha Jesus id Capernaum, sinmag-en ken Pedro nan cheycha'y enchagchakhop si fowis ay ome'y isnan Timplo.^a Sa cha't kinwani ken siya, “Ad-i ngen enfab-ayad nan mistoloyo isnan fowis?”

²⁵ Sinmongfat si Pedro ay nangwanin, “Wen pay.”

Issan sinomkhepan Pedro is afong, inonnaan Jesus ay nangwanin, “Ngag nan semekmo Simon? Isnan cheycha'y ali isnan lofong, sino nan mangal-ancha isnan fowis? Isnan kailiyancha ngen paymo isnan teken?”

²⁶ “Isnan teken achi,” insongfat Pedro.

“Mo siya et mampay sa,” kinwanin Jesus, “ad-i et masapol ay enfayad nan kailiyancha. ²⁷ Ngem ta maid somongtan nan naycha, engka't mamanniit is kafayfay. Et nan mang-ona ay fanniitam, alaem ya takangem nan topekna, et edchasam nan siping.^b Siya chi nan alaem ay em ibfowis pala ken cha'ita ay chwa.”

Nan Kapapatekhan isnan En-ap-apowan Apo Dios

(*Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48*)

18 ¹ Ostoy siya chi, inmey nan disipolos Jesus ken siya ay nensalodsod, “Sino nan katongchowan isnan en-ap-apowan Apo Dios?”

² Inayakhan Jesus nan esang ay ong-onga, sa na't inpatakcheg isnan sakhangcha. ³ Sa na't kanan, “Tet-ewa kanak ken chakayo, sok-ed kayo ona enfaliw, ta kag kayo isnan ongang-a, esa kayo pay makaskhew isnan en-ap-apowan Apo Dios. ⁴ Mo sino et mampay nan mangifan-ig isnan awakna ay kag isnan nay ay ong-onga, siya nan katongchowan isnan en-ap-apowan Apo Dios. ⁵ Ya mo sino nan manawat isnan esa'y ong-onga ay kag ken tona maighhapo ken sak-en,^c et sak-en nan chawatena.”

Nan Chosan nan Takho ay Chomalatan nan Enfasolan

(*Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2*)

⁶ “Mo sino nan enkhapowan nan enfasolan nan olay esang isnan naycha'y ongang-a ay mamati ken sak-en, et khagkhag-awis yangkhay mo maitaked is kafakhangna nan chakchake ay losong ay fato, sa et maiparneng is kaad-

^a 17:24 Nan tet-ewa'y naisolat isnan Griego isna et, “Nan cheycha'y manad-awat isnan chwa'y drakma.” Olay sino ay Judio ay solok si chwan poo nan tawena, et masapol ay enfowis si chwa ay drakma isnan tinnawen, ta fomachang isnan klastos nan Timplo id Jerusalem. ^b 17:27 Nan ostoy ay naisolat isnan Griego isna et, “*et edchasam nan stater.*” Nan makwanin stater ay siping, et epat ay drakma ay nakhaeb si silver, ya enfalor si away nget chwan poo ay pisol. ^c 18:5 Nan ostoy ay naisolat et, “*maipoon isnan ngachanko.*”

achaem ay fayfay. ⁷Selaeg nan katakhotakho isnan lofong, tay wad-ay cha nan manaisailo ken chaicha. Tet-ewa ay wad-ay ay wad-ay nan maawisan ay enfasolan, ngem selaeg nan takho ay kalpowan nan naycha ay makabfasolan.

⁸“Et mo nan sana ay limam paymo nan sikim nan khotokna's enfasolam, khap-esna't si pen potlongmo ta iwasisimo. Khagkhag-awis si natormochan ka paymo napilay ka, mo ket maagtan ka is fiyag ay eng-engkhana, mo nan sisya nan chwa'y limam paymo sikim, ngem maiwasit ka isnan apey ay eng-engkhana. ⁹Ya mo nan sana ay matam nan khotokna's enfasolam, pen loknatam sam et iwasisit. Khagkhag-awis si olay esang nan matam mo ket maagtan ka is fiyag ay eng-engkhana, mo nan sisya'y chwa nan matam ya maiwasit ka isnan apey id inferno.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Nadchongaw ay Karnilo

(Lucas 15:3-7)

¹⁰“Ilaenyo ta ad-iyo am-amsiwen nan olay esang isnan naycha'y ongang-a. Tay kanak ken chakayo, wad-ay anghescha id chaya ay wawawad-ay isnan sakhang Ama id chaya. ^d ¹¹(Tay inmali ak ay Anak si Takho ay mangisalak isnan cheycha'y nadchongaw.)

¹²“Ngag nan kananyo? Mo nan esa'y takho ya wad-ay sinkhasot ay karnilona, sa et nadchongaw nan esang, ad-ina ngen taynan nan siyam poo ya siyam is kafilig, ta en na anapen nan chey ay esang ay nadchongaw? ¹³Tet-ewa kanak ken chakayo ay mo edchasana, at wadwad-ay nan lagsakna isnan nay ay es-esang, mo isnan siyam poo ya siyam ay egay nadchongaw. ¹⁴Siya akhes ken Ama id chaya, ad-ina laychen ay wad-ay maamas is olay esang sinan naycha'y ongang-a.”

Isolon Jesus ay Masapol ay Enkaawatan nan Chwa ay En-asikhola

¹⁵“Mo makafasol ken sik-a nan ib-am, engka ken siya ta ifaagmo nan finmasolana. Angnem magtek na isnan machodchwaanyo yangkhay. Et mo chengngena sik-a, inyornosmo kasin siya ken sik-a. ¹⁶Nay met achi mo ad-ina chengngen sik-a, omayag ka is esang paymo chwa ay takho ay mangila ya mannge isnan am-in nan angnem. ^e ¹⁷Et mo ad-ina kayet chengngen chaicha, ifaagmo isnan kaam-amonganyo ay mamati. Mo ad-ina kayet chengngen chaicha, telachenyo siya ay kag pagano paymo enkorkortais.”^f

---

^d **18:10** Nan laychen ay kanan “nan anghescha id chaya ay wawawad-ay isnan sakhang Ama,” et mo wad-ay maangnen ken chaicha, wad-ay nan anghescha ay mangifaag ken Apo Dios. Ilaenyo nan solat isnan Hebreo 1:14. ^e **18:16** Id solit infilin Apo Dios ay mo wad-ay finmasol, ad-i omanay nan esang yangkhay ay mangwanin nangila ischi. Ad-i mabfalin ay makwanin nakafasol siya mo egay inilan si olay chwa, et ad-i mabfalin ay pabfasolen ta machosa. Ilaenyo nan Deuteronomio 19:15. ^f **18:17** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Ifilangyo siya ay Gentil paymo esang ay fomobfowis.” Issan timpon Jesus, nan cheycha'y Gentil maid pammatica ken Apo Dios, ya ad-i cha maitapi isnan pangafong Apo Dios. Nan akhes fomobfowis, olay mo Judio cha, tokotkongencha nan ib-acha ay Judio, et liligten nan Judio chaicha ya ifilangcha chaicha ay wasit ay takho.

Nan Lebfeng nan Takhon Jesus

18 “Tet-ewa kanak ken chakayo, ay mo ngag issa nan ipawayo isnan nay ay lota, at maipawa akhes chi id chaya. Ya mo ngag nan ipalofosyo isnan nay ay lota, at siya akhes chi id chaya.^g

19 “Naay kayet nan kanak ken chakayo, ay mo wad-ay chwa ken chakayo isna is kalota ay mayoyomyom nan semekcha ay komchaw isnan ngag issa, at ichowan Ama id chaya ken chakayo. 20 Tay isnan kaam-amongan nan chwa paymo tolo khapo ken sak-en, wad-ay ak ay maitatakcho ken chaicha.^h”

Sos-olo Maipoon isnan Pinangpakawan isnan Ib-a

21 Sa et sinmag-en si Pedro ken Jesus ay nangwanin, “Apo, mangngat kay ay pakawanek nan ib-ak ay finmasol ken sak-en? Maminpito ngen?”

22 Kinwanin Jesus, “Ad-ik kanan en maminpito yangkhay, mod-i ket maminpito ay piton poo.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Ad-i Mamakawan isnan Ib-ana

23 “Idwani et mampay, mabfalin ay maiyalig nan en-ap-apowan Apo Dios isnan esa'y ali, ay menlayad ay mangonto isnan inpakhawatna isnan cheycha'y takhona. 24 Nan inmona ay inpaayagna, et nan chey nen-otang ken siya is sinpoo ay lifo ay talenton.ⁱ 25 Idwani tay ad-i kafaellan nan nay ay takhona ay mamayad isnan inotangna, infilin et nan apona ta mailako siya, nan asawana, ya nan an-akna, ta enfalin cha ay faa, sa et akhes nan am-in ay kwana, ta siya nan maifayad isnan otangna.^j 26 Sa na't ala ya falintomeng ay nenseg-ang ay nangwanin, ‘Apo, asop ya anosam sak-en, ta at chadlo fayachak am-in nan inotangko ken sik-a.’ 27 Naseg-ang nan apona, sa na't kinaan am-in nan otangna ya winayaana siya.

28 “Nay met achi ostoy tinaynana nan afong san ali, inchanana't nan ib-ana ay nakaotang is sinkhasot ay denaryo^k ken siya. Sa na't pen seket ay mangwanin, ‘Ala! Fayacham et nan otangmo ken sak-en!’ 29 Nenfalintomeng et nan chey ay ib-ana, ay nenseg-ang ken siya ay mangwanin, ‘Asop ya anosam sak-en, ta at chadlo fayachak nan inotangko!’ 30 Ngem inkekedsen kayet, sa na't inpafalod

---

^g 18:18 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*mo ngag issa nan takchenyo isnan lota, mataked id chaya.*” ^h 18:20 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Tay isnan kaam-amongan nan chwa paymo tolo isnan ngachanko, wad-ay ak ay maitatakcho ken chaicha.” ⁱ 18:24 Nan esang ay talenton, et enfalor si sinkhasot ya liman poo ay lifo'y pisos. Adi kad, mo sinpoo ay lifo'y talenton, ome'y is sinlifo ya liman khasot ay lifo ay lifo ay pisos (P1,500,000,000). ^j 18:25 Isnan ekhad nan takho id solit, ilakocha nan takho ta enfalin si faa ay maid kak-alebfengana. Nan kag tona ay faa, masapol ay enpafaa isnan apona engkhana ay matey, ya siya kayet isnan an-akna engkhana'y wad-ay sipingna is mangipawaya isnan pangafongna. ^k 18:28 Nan falor si esa'y denaryo et silcho isnan esa'y akhew. Adi kad ome'y et si chwan lifo'y pisos nan nay otangna.

engkhana ay fayachana am-in nan inotangna. ³¹Idwani issan nangil-an nan ib-ana ay takhon si ali nan am-in ay naangnen, ensakit nan semekcha, ya inmey cha insodsod am-in isnan apocha. ³²Sa et inpaayag nan apona san chey ay takhona, ya kinwanina, 'Ngaag ka pet ay takho. Kinaanko am-in nan otangmo tay nenseg-ang ka ken sak-en. ³³Seg-angam koma akhes achi nan ib-am, ay kag isnan naneg-angak ken sik-a!' ³⁴Et tay chad-ama nan songet nan apona, ya ke na't nen-ipafalod siya, ta engkhana ay fayachana am-in san otangna."

³⁵Sa et kanan Jesus, "Siya akhes sa nan angnen Ama id chaya isnan waschin esa ken chakayo, mo maid seg-angyo ay mamakawan isnan ib-ayo."^l

Nan Sos-olon Jesus Maipoon isnan Ichang

(*Marcos 10:1-12*)

19 ¹Kakwasan nan cheycha'y infab-aag Jesus, kinmaan id Galilea ya inmey isnan sakop nan Judea ay chemang nan wanga ay Jordan. ²Ya inon-onod nan katakhotakho siya, et inag-akhasana chaicha ischi.

³Sa et wad-ay cha nan Fariseo ay sinmag-en ay naneptepeng ken Jesus ay nangwanin, "Ay ipalofos ngen nan lenteg tako ay ichangen nan lalaki nan asawana maipoon isnan ngag sisa'y chomalat?"

⁴Sinmongfat si Jesus ay nangwanin, "Egayyo ngen finasa ay issan laplapon, khinaeb Apo Dios nan takho ay lalaki ya fafai, ⁵sa na't kanan, 'Tay siya sa, masapol ay taynan nan lalaki nan amana ya inana, ta en maiyamong isnan asaw-ena, ta enfalin cha ay esang ay awak?'^m ⁶Adi kad, faken cha et chwa mod-i ket es-esang cha. Nan et mampay nen-amongen Apo Dios, maid kalebfengan nan takho ay mangipaichang ken chaicha."

⁷Sa cha't kinwani ken Jesus, "Mo siya sa, en man infilin Moises ay mo ichangen nan lalaki nan asawana, et khab-ena ona nan kasolatan maipoon isnan en-ichangancha, ta sa na't ipakaan siya mo?"

⁸Kinwanina ken chaicha, "Wen, inpalofos Moises nan mangichanganyo isnan asawayo tay nan kinaweweyo, ngem faken kag tosa issan laplapon. ⁹Kanak ken chakayo: Mo wad-ay lalaki is mangichang isnan asawana ay faken chomalat isnan asi ay inikkana, sa et omasawa is teken, et chwadchwaena nan pantewna."ⁿ

¹⁰Kinwanin et nan cheycha'y disipolosna, "Mo siya sa nan kasasaad pet nan sin-asawa, khagkhag-awis et yangkhay si ad-i ta't omasawa."

¹¹Ket ay kinwanina ken chaicha, "Ad-i kafaelan nan am-in ay takho isnan nay ay sos-olo, kecheng yangkhay nan nangigwalan Apo Dios. ¹²Tay

^l 18:35 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, "mo ad-iyu pakawanen nan ib-ayo ay malpo isnan posoyo." ^m 19:5 Ilaenyo nan Genesis 2:24. ⁿ 19:9 Isnan tapin nan kalin Apo Dios isnan Griego wad-ay kayet toloyna: "Ya nan lalaki ay mangasawa isnan nakiichang ay fafai, siya akhes ay chwadchwaena nan pantewna."

wad-ay cha nan lallalaki ay ad-i chadlo makaasawa, tay wad-ay kolangcha mailapo isnan naiyanakancha. Wad-ay cha akhes nan lallalaki ay ad-i makaasawa tay napaat cha ay nafiltiyan. Sa et wad-ay nan tapina ay linayadcha chadlo ay ad-i omasawa, maigkhapo isnan en-ap-apowan Apo Dios. Mo sino nan makaawat isnan nay ay sos-olo, siya chi ta angnena.”

Nan Nangipakedselan Jesus isnan Ongang-a

(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³ Sa et wad-ay cha nan tapina ay nangiye isnan ongang-a ken Jesus ta egnana ya ilowalowana chaicha, ngem sinosonget nan cheycha'y disipolosna chaicha. ¹⁴ Kinwanin et Jesus, “Ogkхайenyо nan ongang-a ay omali ken sak-en. Ad-iyo ipap-awa chaicha, tay nan kag tosacha ay takho nan maitapi isnan en-ap-apowan Apo Dios.” ¹⁵ Inpatang Jesus nan limana ken chaicha sa et kinmaan.

Nan Nafaknang ay Mangan-anap isnan Fiyag ay Maid Pengpengna

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶ Awni ya ket wad-ay nan fab-alo ay inmey nensalodsod ken Jesus ay nangwanin, “Mistolo,^o ngag nan khawis ay masapol ay angnek ta wad-ay fiyagko Khawis ay maid pengpengna?”

¹⁷ Kinwanin Jesus, “Ngag nan khotok nan manalodsocham ken sak-en maipoon isnan khawis! Maid kasin teken si khawis mod-i yangkhay si Apo Dios. Mo laychem ay maitapi isnan fiyag ay eng-engkhana, angnem nan cheycha'y filina.”

¹⁸ “Ngag ay filin?” kinwanina.

Sa et kinwanin Jesus, “Ad-i ka enpatey, ad-im chwadchwaen nan pantewmo, ad-i ka mangakew, ad-i ka en-engag ay enpangaag isnan ib-am. ¹⁹ Patkhem cha amam ken inam, ya laylaychem nan ib-am ay takho kag isnan menlaycham isnan awakmo.”

²⁰ Kinwanin et nan chey fab-alo,^p “Inangnek met am-in chana, ngag kay kayet nan kolangko?”

²¹ Sa et kinwanin Jesus ken siya, “Ta maid enkolangam engka ilako nan kwam, ta sam et iwalas nan lakona isnan maid mabfalinya, ya at wad-ay akonmo id chaya. Sa ka't omali ya omonod ka et chadlo ken sak-en.”

²² Issan nangelan nan chey ay fab-alo isnan infaag Jesus, kinmaan ay nenngongoyos, tay faknafaknang.

²³ Sa et kinwanin Jesus isnan disipolosna, “Tet-ewa kanak ken chakayo, ay sikhab nan somkhepan nan faknang isnan en-ap-apowan Apo Dios.

---

^o “Isnan**19:16** tapin nan naisolat ay kalin Apo Dios isnan Griego, wad-ay nan **Mistolo**, ya **Khawis ay Mistolo** isnan tapina. **P 19:20** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, **fab-alo**, ngem away nget tolon poo paymo epat poo nan tawena.

²⁴Kasik kanan ken chakayo, ay malanlanoy et pay nan somkhepan nan kamelio isnan lokaw si kachayom, mo nan somkhepan nan faknang isnan en-ap-apowan Apo Dios.”

²⁵Issan nanngelan nan disipolosna isna, nataataa cha ay nangwanin, “Sino mampet nan maisalakan?”

²⁶Sa et insisin-eng Jesus chaicha ay nangwanin, “Maid kafaelan nan takho, ngem kafaelan Apo Dios am-in.”

²⁷Kanan et Pedro, “Ngag nan maalami, tay nay tinaynanmi nan am-in ta onochenmi sik-a?”

²⁸Kinwanin Jesus ken chaicha, “Tet-ewa kanak ken chakayo, isnan mangipafalowan Apo Dios isnan am-iam-in, ya wad-ay ak et ay Anak si Takho isnan matangtangad ay tronok, chakayo ay sinpoo ya chwa ay inmon-onod ken sak-en, at wad-ay kayo akhes isnan sinpoo ya chwa ay tronoyo, ay mangokom isnan sinpoo ya chwa ay tribon Israel. ²⁹Tay olay sino ay manaynan isnan afongna, aag-ina, amana, inana, an-akna paymo lotana midkakay ken sak-en, et maminkhasot ay masobfalitan, ya teken kayet nan tawichena ay fiyag ay maid pengpengna. ³⁰Ngem angan cha nan omon-ona idwani, ay at enkotit. Ya angan nan kotit ay at omon-ona.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Nenmadno isnan Oma

20 ¹Kinwanin kayet Jesus, “Kag tona nan kaiyalikhan nan en-ap-apowan Apo Dios. Kag isnan takho ay namikhat ay en nen-ayag si padnowena isnan omana.” ²Et wad-ay cha nan nakitolakhana ay lagfowena isnan sin-es-a ay denaryo nan sin-akhew. Sa na't inpadno chaicha is kaomana. ³Kasin finmala isnan alas nowibi,^r ya ke na't inila nan tapin si lallalaki ay aped entaktakcheg isnan katinchaan. ⁴Sa na't kanan ken chaicha, ‘En kayo akhes is kaomak ay enmadno, et ichowak nan lebfengna ay lagfoyo.’ ⁵Sa cha't inmey. Kasin kayet finmala isnan alas chosi ya isnan alas tris isnan misoyaw, ya siya kayet nan inangnena. ⁶Nganngani ay alas singko ya kasin finmala, ya inilana kayet nan tapina ay aped entaktakcheg. Sa na't kanan ken chaicha, ‘En yo man aped sangsangawen nan akhewyo issa ay?’ ⁷Sefatcha ay nangwanin, ‘Maid mangipadno ken chakami ya!’ Sa na't kanan, ‘En kayo et akhes enchono is kaomak.’

⁸“Osto pay ay sedsechemna, finilin et san nen-oma nan chey ap-apon nan faana ay nangwanin, ‘Engka ayakhan am-in nan inpadnok is omak

^q 20:1 Nan nay oma, et kaob-ofasan, ay mamolaan isnan ilan si waka ay mamkhas is makwanin ofas. ^r 20:3 Nan osto'y naisolat isnan Griego isnan nay ay og-okhod et, “finmala isnan ikatlo ay olas,... finmala isnan ikan-em ay olas, ya isnan ikasiyam ay olas... Sa et isnan ikasinpoo ya esang ay olas.” Tay isnan angnen nan Judio ay mamilang isnan olas, nan fomal-an si akhew, siya nan lapon si akhew. Adi kad, nan ikan-em ay olas, siya nan alas chosi.

ta silchowam chaicha. Ilapom ay manilcho isnan inmod-ochi engkhana isnan inmona.’⁹ Et inmali nan cheycha’y naayakhan ay nenmadno isnan alas singko, ya waschin nangala is esa’y denaryo. ¹⁰ Idwani, issan inmayan akhes nan cheycha’y nang-ona ay nenchonon, kananchan mo ad-acha nan chawatencha, nay met achi khechangna’y nasilchowancha is sin-es-a ay denaryo. ¹¹ Ya ket issan nanawatancha isnan silchocha, nen-amoamoto cha isnan nangipadno ken chaicha, ¹² ay mangwanin, ‘Ya ke es-esang yangkhay ay olas nan nenchonnan nan cheycha’y inmod-ochi, ya kem et inkis-o nan lagfocha ken chakami, ay nangiyag-akhe’w ay nablanablay, ya nangikakatpe isnan chad-ama’y atong?’ ¹³ Sefatna’t ay nangwani isnan esang ken chaicha, ‘Kayong, maid ngaag si inangnek ken sik-a. Ay ke ta egay nentolakhan nan sin-es-a ay denaryo nan sin-akhe’w?’ ¹⁴ Alaem magtek nan lagfom ta omey ka. Tay laychek chadlo ay ichowa isnan naycha’y naod-ochi nan kag isnan inchowak ken sik-a. ¹⁵ Ay ke ak ad-i kikhad isnan angnek isnan kwak? Paymo omapar ka ngen tay al-allayad ak ay en-igwa?’ ”

¹⁶ Sa et kinwanin Jesus, “Adi kad nan kotit, at omona cha ya nan omona-ona, at chaicha nan kotit.”^s

Infaag kasin Jesus nan at Mateyana
(*Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34*)

¹⁷ Nenfaat cha Jesus id Jerusalem, ya isnan cha cha manalanan, inik-akna nan sinpoo ya chwa ay disipolosna ay nangwanin, ¹⁸ “Nay manikid tako id Jerusalem, ay at maichawchawak ay Anak si Takho isnan aap-apon si papachi ya nan mimistolo si lenteg. Ya at kedchengancha sak-en ay mangipapatey. ¹⁹ Sa cha’t ichowa sak-en isnan Gentil ay mangipaam-amsiw ya mangipasaplisaplit ya mangilansa is kakolos, ya isnan maikatlo ay akhe’w at maipatakho ak isnan etey.”

Nan Kinchaw nan Inan cha Santiago ken Juan ken Jesus
(*Marcos 10:35-40*)

²⁰ Sa et sinmag-en ken Jesus nan asawan Zebedeo ay nangifofoweg isnan an-akna, ya nenfalintomeng isnan sakhangna ay nenseg-ang ken siya.

²¹ “Ngag nan laychem?” kinwanin Jesus.

“Apo, mo sa ya ikkalim ta nan naycha’y chwa ay an-akko, et tomokcho cha is kakannawan ya kakannikhidmo isnan enap-apowam.”

²² Ket ay kinwanin Jesus, “Ad-iyo ammo nan cha yo kedkedchawen. Makaikatpe kayo ngen isnan omali ay chad-ama’y likhatko?”^t

---

^s 20:16 Isnan tapina ay naisolat ay kalin Apo Dios, wad-ay nan naitoptop ay kag tona: “Tay angsan cha nan maayakhan ngem akit nan napili.” ^t 20:22 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Kafaelanyo ngen ay inomen nan tasa ay sak inomen?”

“Wen, makaikatpe kami,” insongfatcha.

²³Sa na't kinwani ken chaicha, “Tet-ewa, at inaagyō nan chad-ama'y likhat ay kag ken sak-en, ngem faken sak-en nan mangichowa isnan kalebfenganyo ay tomokcho is kakannawanko ya kakannikhidko, tay wad-ay et nan cheycha'y apchas nangisagkhanaan Ama ischi.”

Nan Okhali nan Mangichalan isnan Mamati
(*Marcos 10:41-45*)

²⁴Osto ay chinngen nan sinpoo ay disipolos nan maipoon sidi, linilikhetcha nan chwa'y sin-akhi. ²⁵Adi kad inayakhan et Jesus chaicha ay nangwanin, “Ammoyo nan okhali nan cheycha'y apop-on si Gentil, palikhatencha nan iyap-apowancha. Olay nan cheycha'y okomcha, et ipip-ilitcha nan kalebfengancha. ²⁶Faken siya sa ken chakayo, mod-i ket mo sino ken chakayo nan menlayad ay enap-apo, et siya koma nan ensilfi ken chakayo. ²⁷Mo sino nan menlayad ay siya nan katongchowan, siya koma nan mafab-aa, ²⁸ay kag ken sak-en ay Anak si Takho. Egay ak inmali ay masilfiyan, mod-i ket ta ensilfi ak isnan takho, ya ta ichowak nan fiyagko ay mensaka isnan ang-angsan.”

Inpagkhawis Jesus nan Chwa ay Nakolap
(*Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43*)

²⁹Issan cha komaanan cha Jesus id Jerico, inon-onod nan katakhotakho. ³⁰Et wad-ay nan chwa ay lalaki ay nakolap, ay nentotokcho is kailit nan chalan. Chinngecha ay lom-al-aos si Jesus, ya ke cha't ala ya fokhaw ay nangwanin, “Anak David,“ seg-angam chakami!”

³¹Yinangyangan nan katakhotakho chaicha ay cha mangipagkhinek, ngem onanig cha kayet nenfokhaw ay nangwanin, “Apo, ay Anak David, seg-angam chakami!”

³²Tinomke si Jesus sa na't ayakhan chaicha ay nangwanin, “Ngag nan laychenyo ay ikkak ken chakayo?”

³³Kinwanicha ken siya, “Apo, seg-angam chakami ta makaila kami.”^v

³⁴Naseg-ang si Jesus ken chaicha, ya kinapposna nan matacha, ya ket nakaila cha kannay ya inmonod cha ken siya.

---

^u **20:30** Nan laychen ay kanan nan nakwani en, “Anak David,” et nan Mesias paymo Cristo ay naiwaned ken David ay nadnadnge ay alin si Judio. ^v **20:33** Nan osto'y naisolat isnan Griego isna et, “Apo, ipafongagmo nan matami.”

Nan Sinomkhepan nan Mesias^w ay si Jesus id Jerusalem
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

21 ¹Awni pay ya ket nganngani ay omchan et cha Jesus id Jerusalem, ya wad-ay cha isnan ili ay Betfage isnan filig ay Olivo. Sa et fina an Jesus nan chwa ay disipolosna ²ay nangwanin, “En kayo isnan sasakhangeny ay ili, et ilaenyo kannay ischi nan dangki ya nan anakna ay maitattaked. Fadfachenyo ta yaiyo ken sak-en. ³Et mo way mangwani is ngag sisa ken chakayo, kananyo en, ‘Masapol nan Apo chana,’ ya at ipalofosna kannay.”

⁴Naangnen na ta tomet-ewa san infaag nan mamadto ay nangwanin,

⁵“Ifaagyo isnan iJerusalem^x en,

‘Naay et ay omal-ali nan Aliyo.

Naanos siya ay Ali,

ya ensasakay isnan dangki.

Wen, ensasakay isnan koyaw, ay anak si dangki.’ ”

⁶Inmey et san disipolos Jesus ya inangnencha nan naifilin ken chaicha. ⁷Inyaicha nan dangki ya nan anakna, sa cha't inyap-ap nan kakhaycha et nensakay si Jesus. ⁸Et ang-angsan cha nan nangiyaplag isnan kakhaycha is kachalan. Nan akhes tapina sinmipling cha isnan tofon si kaew, sa cha't inyaplag isnan chalan. ⁹Sa et nan katakhotakho ay namangpango ya inmon-onod ken Jesus, et infogfokhawcha, “Machad-ayaw ka’ ay Anak ali David! Bindisyonan Apo Dios sik-a ay omali ay mangitakcheg ken siya. ^zMachad-ayaw nan Dios ay Katotongchowan.”

¹⁰Osto’y sinomkhep si Jesus id Jerusalem, ya ket nen-al-alifotfot nan omili ay mangwanin, “Sino man na?”

¹¹Kinwanin et nan katakhotakho, “Siya na si Jesus ay mamadto ay iNazaret id Galilea.”

Nan Nangipakaan an Jesus isnan Komersiyanti is kaTimplo
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹²Sinomkhep si Jesus is kaawwichan nan Timplo, sa na't ala ya soyog isnan am-in ay wad-ay ischi ay en-ilaklako ya nan cha lomaklako.

---

^w **21:0** Nan ayen nan kali ay Mesias isnan kalin si Judio, et nan nalanaan. Siya akhes nan ayen nan kali ay Cristo isnan kalin si Griego. Isnan ekhad nan Judio, lanaancha nan olon nan pinilicha ay ali. Kinwanin Apo Dios id sangad-om ay at ifaana nan Mesias ay in-apo isnan takhona. Siya si Jesus, ay Anakna. ^x **21:5** Nan osto’y naisolat isnan Griego isna et, “Nan an-ak Sion.” Sion nan esa isnan filig id Jerusalem. Et nan kanancha isnan omiili id Jerusalem et an-ak Sion. ^y **21:9** Nan teken ay kaifalikkasana et, “Omisalak ka” ^z **21:9** Nan osto ay naisolat isnan Griego, isna et, “Mabindisyonan si tona ay omali isnan ngachan nan Apo.”

Finalintowagna nan lamisaan nan cheycha'y ensoksokat si siping,^a ya nan tokchowan nan cheycha'y en-ilaklako isnan kalopati.^b ¹³Kinwanina ken chaicha, "Naisolat isnan kalin Apo Dios, 'Nan afongko, et makwanin afong ay enlol-owalowan,' ngem khinaebyo ay afong si mangaakew."

¹⁴Wad-ay et nan sinmag-en ken Jesus is kaawwichean nan Timplo ay nenkakolap ya nenkapilay, ya inpagkhawisna chaicha. ¹⁵Ya ket peteg nan songet nan aap-apon si papachi ya nan mimistolon si lenteg isnan nangil-ancha isnan katataa ay inangnena, ya nan ongang-a ay enfogfokhaw is kaawwichean nan Timplo ay mangmangwanin, "Machad-ayaw ka ay Anak ali David!"

¹⁶Sa cha't kinwani ken Jesus, "Chechengngem ngen nan kankanan nan naycha?"

Sa na't kanan, "Siya. Ay egayyo ngen paat finasa nan naisolat ay nangwanin,

'Olay isnan topek nan ongang-a ya nan ensossoso,
et inchowam nan angencha'y mangifallikas
isnan chayawmo?'"

¹⁷Sa na't tinaynan chaicha, ya kinmaan isnan ili et inmey id Betania ya inomyan ischi.

Nan Nangipail-an Jesus isnan Kinafikas nan Pammati ya Lowalo (*Marcos 11:12-14, 20-24*)

¹⁸Kawiitana tinmoli si Jesus id Jerusalem, ya ket naowat isnan chalan. ¹⁹Inilana nan kaew ay higos is kailit nan chalan, sa et sinmag-en ngem maid paat inilana is fekhasna mod-i ket tofona yangkhay nan ansan. Sa na't nenkanan, "Olay kaatna, at ad-i ka kasin mammamkhas!" Ya ket nenkaloloyaw kannay chi.

²⁰Issan nangil-an nan disipolosna isnan chey ay naangnen, nataataa cha ya kinwanicha, "Ngag man nan inangnen nan chey kaew ay higos ay aped nenkaloloyaw?"

²¹Sinmongfat si Jesus ay nangwanin, "Tet-ewa kanak ken chakayo, mo wad-ay pammatiyo ya ad-i kayo enchwadchwa, at faken yangkhay nan inilayo ay naangnen isnan nay kaew ay higos nan mabfalin ay angnenyo, mod-i ket olay pay mo kananyo isnan nay ay filig en, 'Matan-ang ka ta maibkas ka is kafayfay,' et siya nan at maikkan. ²²Mo wad-ay pammatiyo, at chawatenyo nan ngag issa ay kedchawenyo ken Apo Dios isnan enlowalowanyo."

^a 21:12 Ta makafayad nan Judio isnan ichatoncha is kaTimplo, masapol ay isokatcha nan sipingcha'y siping si iRoma isnan sipingcha ay Judio. Nan akhes tinnawen ay fab-ayachancha is kaTimplo, masapol akhes ay ipasokatcha isnan cheycha'y ensoksokat isnan siping, et siya nan ad-acha ay enkhalansiyaan nan cheycha'y ensoksokat si siping.

^b 21:12 Cha cha en-ilaklako isnan kalopati isnan cheycha'y posi ay mensapol isnan ichatoncha ken Apo Dios. Et ad-acha nan magkhalansiyacha.

Pinoot nan cheycha'y Judio Maipoon isnan Kalebfengan Jesus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³Tinmoli si Jesus is kaawwichan nan Timplo, ya isnan cha na en-isos-olowan, sinmag-en nan aap-apon si papachi ya nan amam-an si Judio ay nangwani ken siya en, “Ngag nan kalebfengam ay mangik-ikkan isnacha? Sino nan nangichowa isnan nay ay kalebfengam?”

²⁴Kinwanin et Jesus ay sinmongfat, “Ensalodsod ak akhes ken chakayo ta songfatanyo. Mo ifaagyo nan songfatna, at ifaagko akhes nan nalpowan nan kalebfengak ay mangangnen isnacha. ²⁵Siya na nan salodsodko: ‘Sino nan nalpowan nan kalebfengan Juan ay mamonyag? Nalpo ngen ken Apo Dios paymo isnan takho?’”

Sa cha't kanan ay natotya, “Mo kanan tako en, ‘Nalpo ken Apo Dios,’ at kananan, ‘Ya ke yo mampay ad-i patpatiyen siya mo?’ ²⁶Ngem mo akhes kanan tako en, ‘Nalpo isnan takho,’ omegyat tako met akhes isnan at angnen nan katakhotakho, tay ifilangcha am-in ay mamadto si Juan.” ²⁷Adi kad kinwanicha't ken Jesus, “Ad-imi ammo.”

Sinmongfat et akhes si Jesus ay nangwanin, “Ad-ik et akhes ifaag ken chakayo mo ngag nan kalebfengak ay mangangnen isnacha.”

**Inokhod Jesus isnan Apop-on si Judio nan Al-
alig Maipoon sinan Sin-akhi ay Fafallo**

²⁸“Ngag nan semekyo isna? Wad-ay nan ama ay chwa nan an-akna ay fafallo. Kinwanina isnan yon-a, ‘Anak, en ka is kaofasan^c ay enchono idwani.’ ²⁹Sefatna't ay nangwanin, ‘Ad-i ak!’ Ngem nawni is akit, ya ket nenfaliw nan semekna ya khechangna'y inmey. ³⁰Sa et inmey akhes san ama isnan annochi et en-iso nan kinwanina ken siya. ‘Wen ama, omey ak,’ insongfatna. Nay met achi egay pet inmey. ³¹Idwani, sino et isnan chwa ay an-akna nan nangangnen isnan laychen amana?’” sinalodsod Jesus.

Sa cha't kanan, “Nan achi yon-a.”

Kinwanin et Jesus ken chaicha, “Tet-ewa kanak ken chakayo, at mamangpango mo chakayo ay omey isnan en-ap-apowan Apo Dios nan cheycha'y enkorkortais ya nan asi ay fabfafai. ³²Siya sa tay egayyo pinati nan insos-olon Juan maipoon isnan nalenteg ay angnen ay enfiyag.^d Ngem nan enkorkortais ya nan asi ay fabfafai, et namati cha isnan infab-aagna. Chakayo, olay issan nangil-anyo isnan inangnencha, egayyo finaliwani nan semekyo ta mamati kayo.”

^c 21:28 Nan ofas, siya nan fonga ay ipalangocha ay makhaeb si pasas. Ofas akhes nan khab-en si Judio is fayascha. ^d 21:32 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, “Isnan nalenteg ay chalan.” Nalenteg nan okhalin Juan, ya nalenteg nan sos-olona, nay met achi inyang-in nan apop-on si Judio siya.

**Okhochen Jesus nan Al-alig isnan Aap-apon si papachi ya nan
Fafariseo Maipoon isnan Payew ay Naipanongnong
(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)**

³³“Chengngenyoy kayet nan nay esa'y al-alig,” kinwanin Jesus. “Wad-ay nan esa'y takho ay nennmola is ofas is kaomana, sa na't inalachan. Khinmaeb akhes is falliwes,^e sa et nan ab-afong^f ay entey-an nan enfelew. Sa na't inpasama ya nenfaat isnan teken ay ili. ³⁴Isnan namkhasan nan naimola, finaana nan cheycha'y faana ay en mangala isnan chatagna isnan cheycha'y nangipasamalana. ³⁵Nay met achi issan inmayancha, khinoyodcha nan faana, sa cha't finaig nan esang, pinateycha nan esang, ya finaofaogcha nan esang. ³⁶Awni ya ket wad-ay kayet nan finaana ay ang-angsan mo nan inmona, ngem siya kayet chi nan inangnenna. ³⁷Awni pay ya ke na't ifaa nan anakna tay kanan, ‘At chadlo ibfaincha nan anakko.’ ³⁸Ngem osto'y inilacha ay anakna nan infaana, kanancha't ay natoty, ‘Naay nan at manawid. En tako pateyen ta enkwa tako nan tawidna.’ ³⁹Ke cha't nenkhoyakhoy ay nangibkas is kailitna, sa cha't pinatey.

⁴⁰“Ad-i kad idwani, ngag et nan angnen nan nenkwa isnan oma isnan cheycha'y nangipasamalana mo omali?”

⁴¹Sa cha't kanan, “At kakaegyat nan angnena ay mamatey ken chatod-i ay ngaag ay takho. Sa na't ipasama nan omana isnan teken ay at mangichowa ken siya isnan osto'y chatagna isnan mamkhasana.”

⁴²Kinwanin et Jesus ken chaicha, “Ay egayyo ngen paat finasa nan naisolat ay kalin Apo Dios ay mangwanin,

‘Nan chadlos fato ay inad-in nan tomotopping, et siya nan nenfalin ay kapapatekhan ay fato isnan pagnadna.

Siya sa nan chonon Apo Dios ya katataa ken chatako.’^g

⁴³“Kanak et mampay ken chakayo: Siya chi nan chomalat isnan maikaanan nan en-ap-apowan Apo Dios ken chakayo, ya maichowa isnan ili ay mangipafala isnan osto ay fekhasna. ⁴⁴(Et mo sino nan mekchag isnan nay ay fato, at mamekmek. Ya mo sino nan mekchakhan nan nay ay fato, at matomek.)”

⁴⁵Chinngen nan aap-apon si papachi ya nan Fafariseo nan al-alig Jesus, et ammocha ay chaicha nan kankanana. ⁴⁶Ad-i pay inanapcha nan ikkancha'y maniliw ken siya, ngem omegyat cha'y mangikkan tay infilang nan katakhotakho siya ay mamadto.

---

^e 21:33 Isnan ekhad nan Judio, ofas nan khab-enchay is fayas. Kaongancha nan fato sa cha't lokawan. Sa cha't khatigkhatinan nan ofas ay naippey isnan kinaongancha ay falliwesan, ay mangala isnan chanomna ay khab-enchay is fayas. ^f 21:33 Isnan ekhad nan Judio, mo khomaeb cha is enfeb-elewan, tomoping cha is at-atakchag ta maila ay khawis nan felewancha. ^g 21:42 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “katataa isnan mata tako.” Ilaenyoy nan Salmo 118:22-23; nan Inik-ikkan nan Apostoles 4:11; 1 Pedro 2:7.

Nan Al-alig Maipoon isnan Chomno
(*Lucas 14:15-24*)

22 ¹Inyal-alig kayet Jesus isnan katakhotakho ay mangwanin, ²“Nan en-ap-apowan Apo Dios, et gag isnan esa'y ali ay nangipachomno isnan anakna ay lalaki. ³Idwani, finaana nan cheycha'y faana ay en-awil, nay met achi nan cheycha'y naayakhan, nen-ad-i cha. ⁴Kasin kayet finmaa is taken ay faana ay mangwani ken chaicha en, 'Ifaagyo isnan cheycha'y naayakhan ay nakhekhed et nan fakak ya nan alaalarmes ay paamok, et naisakhana et am-in. Kananyo et ta omali cha'y makichomno.' ⁵Nay met achi inog-okhay nan naayakhan, ya waschin et inmey isnan omayana. Wad-ay nan esang ay inmey nangoma, ya nan esang inmey nenkomerso. ⁶Nan tapina kayet, khinoyodcha nan cheycha'y faa, sa cha't inisiisik ya pinateycha chaicha. ⁷Chad-ama et nan songet nan chey ali, sa na't ala ya fetad isnan kasorchasorchachona ay en mamatey isnan cheycha'y nenpatey, ya sa cha't pinoowan nan ilicha. ⁸Sa na't kinwani isnan cheycha'y faana, 'Nay nanongnong et nan am-in isnan chomno, ngem nan cheycha'y naayakhan et ad-i cha pet maikali. ⁹En kayo et issacha is kachalan, ta awisenyo nan olay sino ay ilaenyo ta omali cha'y makichomno. ¹⁰Sa et inmey nan cheycha'y faa is kachalan ya inayakhancha nan olay sino ay inilacha, ngaag ya khawis ay takho, et napno nan chomnowan isnan makichomno.

¹¹“Nay met achi issan inmayan nan ali ay nanam-aw isnan cheycha'y nadkat, inilana't nan esa'y lalaki ay egay nenfacho isnan maifakhay isnan chomno.^h ¹²Kinwanina et ken siya, 'Anen, ngag nan inangnem ay aped nakaskhep isna ay egay nenfacho isnan maifakhay isnan chomno?' Sa et egay nakakkali nan chey ay takho. ¹³Nenkanan et nan ali isnan cheycha'y faana, 'Takchenyo nan lima ya sikina ta ibkasyo is kaab-afollinget ay kawad nan ngegngeg ya kaletket si fab-a.' ”

¹⁴Sa et kinwanin Jesus, “Siya sa, tay angсан tet-ewa nan naayakhan, ngem akit cha yangkhay nan napili.”

Nan Maipoon isnan Enfayachan isnan Fowis
(*Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26*)

¹⁵Sa et kinmaan nan Fafariseo ay en natoty, mo ento nan ikkancha ay mensikap ay maniliw ken Jesus isnan kankanana. ¹⁶Sa cha't inpaeey ken Jesus nan disipoloscha ya nan tapina ay makwanin Herodiano,ⁱ

---

^h **22:11** Isnan ekhad nan Judio, nan enpachomno nan mangichowa isnan facho ay ifachon nan makichomno. ⁱ **22:16** Nan makwani en Herodiano, chaicha nan liwid nan pangafong Herodes ay khofernachor issan timpon Jesus. Ya semsemkencha mo ngag nan angnencha ay kasin mamangon isnan en-ap-apowan nan pangafong Herodes.

ta en cha ifaag ken Jesus nan kag tona: “Mistolo, ammomi ay osto ka, ya tet-ewa ay isos-olom nan okhali ay laychen Apo Dios. Ad-i ka mangiyoya isnan kankanan nan takho, ya maid pawadwad-em tay faken nan wad-ay isnan takho nan il-ilaem. ¹⁷Ibfakham ed ken chakami nan semekmo isnan tona: ipalofos ngen nan lenteg tako'y Judio nan enfayachan isnan fowis ken Cesar, paymo ad-i?”

¹⁸Si Jesus magtek ammona et nan sikapcha. Sa na't kanan, “Kakas-okas-on kayo! Ya ke kayo chadlos pomadpachas/tomeptepeng ay? ¹⁹Ipailayo nan siping ay ifab-ayadyo isnan fowis.”

Sa cha't inyey ken siya nan siping. ²⁰Sa na't kanan, “Sino nan nenkames ya nenggachan isnan wad-ay isna?”

²¹“Si Cesar,” kinwanicha.

Sa na't kanan, “Ichowayo et mampay ken Cesar nan lebfengna'y enkwa, ya ken Apo Dios nan lebfengna akhes ay enkwa.”

²²Ya ke cha't nataataa issan nanngelancha ischi. Sa cha't kinmaan.

Nan Maipoon isnan Kasin Matakhowan nan Natey

(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³Issan siya chi kannay ay akhew inmey nan cheycha'y makwanin Saduceo,^j ay en nangila akhes ken Jesus. (Chaicha nan ad-i mamati isnan kasin matakhowan nan matey.) Nensalodsodcha ken Jesus ay ²⁴nangwanin, “Mistolo, wad-ay san kinwanin Moises issan chey ay, ‘Mo nan esa'y lalaki ya matey ay maid anakna, masapol ay asawaen nan akhina nan chey ay nailekkasan, ta enpawad-ay is anak nan akhina ay natey.’ ²⁵Idwani, wad-ay isna ay ilimi nan pito ay sin-ag-i ay lallalaki. Inmasawa nan inaona, ya ket natey ay maid winad-ayna. Ket ay siya kayet nan naangnen isnan misned ay lalaki ay nangasawa isnan chey ay nailekkasan, ²⁶ya olay isnan ikatlo engkhana isnan ikapito. ²⁷Awni pay ya ket natey akhes nan chey ay nailekkasan. ²⁸Idwani isnan chey ay akhew ay kasin matakhowan nan natey, sino et isnan pito nan osto ay asawana? Tay inasawacha am-in siya!”

²⁹Sinomfat si Jesus ay nangwanin, “Nenkammali kayo, tay ad-iy o ammo nan kalin Apo Dios paymo nan kamabfalina. ³⁰Tay isnan kasin

---

^j 22:23 Isnan ilin si Judio, wad-ay nan epat cha ay gropon si kag pachi ken chaicha. Nan esang, mapapasig cha ay Fariseo. Imanmamanman cha'y mangiyangnen isnan lenteg Moises ya nan tapina kayet ay lenteg ay winanedcha isnan ik-itcha. Sa et wad-ay cha akhes nan makwani en Levita. Chaicha nan fomadfachang isnan chonon si pachi is kaTimplo. Wad-ay pay kayet nan makwani akhes en Saduceo ay mangmangwani en, nan yangkhay omona ay lima'y liblo ay kalin Apo Dios ay insolat Moises nan wad-ay pateгна. Chaicha nan maid pammaticha isnan kasin matakhowan nan natey. Akit yangkhay ken chaicha nan faken pachi. Sa et wad-ay nan mimistolon si lenteg. Chaicha nan mangisos-olo isnan kalin Apo Dios, amed nan omona ay lima'y liblo ay insolat Moises.

matakhowan nan natey, at maid maasaswa paymo maipaasawa, mod-i ket kag cha isnan angheles id chaya. ³¹Ya mo maipoon isnan matakhowan nan natey, egayyo ngen finasa nan kinwanin Apo Dios ken chakayo? Kinwanina, ³²'Sak-en nan Dios cha Abraham, Isaac, ya Jacob.' Laychena'y kanan en faken siya nan Dios si natey, mod-i ket Dios si matatakho."^k

³³Issan nanngelan nan katakhotakho isnan chey, nataataa cha isnan chey ay sos-olona.

Nan Kapapatekhan ay Filin isnan Lenteg
(*Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28*)

³⁴Issan magtek nanngelan nan Fafariseo isnan nangipabtokhan Jesus isnan cheycha'y Saduceo, nakhog-oy cha't ay inmey akhes ken siya. ³⁵Sa et tineptepeng nan esa'y mistolon si lenteg ay ib-acha si Jesus ay nensalodsod ken siya, ³⁶"Mistolo, ngag nan kapapatekhan ay filin isnan lenteg?" kinwanina.

³⁷Sinfat et Jesus ay nangwanin, "Masapol ay laylaychem nan Apo ay Diosmo isnan am-in ay wad-ay ken sik-a: nan posom, nan leng-agmo, ya nan semekmo. ³⁸Siya na nan kapapatekhan ya kawedwedchaan ay filin. ³⁹Nan ikadwa ay kapapatekhan ay filin et kag isnan inmona, 'Masapol ay laylaychem nan ib-am ay takho ay kag isnan menlaycham isnan awakmo.' ⁴⁰Nan nay ay chwa ay filin, siya nan malpowan nan am-in ay lenteg ya nan insos-olon nan cheycha'y mamadto."

Nan Salodsod Maipoon isnan Kaapo ay Nalpowan nan Cristo
(*Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44*)

⁴¹Idwani, issan sisya'y naaamongan nan cheycha'y Fariseo, nensalodsod si Jesus ken chaicha ay ⁴²nangwanin, "Ngag nan semekyo maipoon isnan Cristo? Sino ay kaapo nan kalpowana?"

"Isnan waned David," insongfatcha.

⁴³Ya ket kinwanina ken chaicha, "Mo siya sa, ento kayet nan inangnen nan Ispirito Santo ay nangischo ken David ay mangwani isnan Cristo en, Apo? Tay kinwanin David,

⁴⁴'Kinwanin nan Dios Apo isnan Apok en, "Itokchom is kakannawanko engkhana ay ippeyko nan fosom ay enkhatkhatinam."'

⁴⁵Idwanin, mo Apo nan kinwanin David ken siya ay Cristo, ngag kay nan ikkana ay anak David siya?"

---

^k 22:32 Olay mo natey cha Abraham id solit, kinwanin kayet Apo Dios en, "Sak-en nan Dios cha Abraham, Isaac ya Jacob." Isnan sana ay kinwanina, ipailana ay matatakho kayet cha Abraham, olay mo natey cha isnan kalota. Siya koma sa nan mangipaila isnan Saduceo ay naiksaw cha, tay nan kanancha, mo matey nan takho, et kecheng.

⁴⁶Et maid paat nakaskasfat ken Jesus. Ya engkhana ischi ay akhew maid nakatoled ay nensalodsod ken siya.

Nan Kinwanin Jesus Maipoon isnan Fafariseo ya nan Mimistolon si Lenteg
(*Marcos 12:38-39; Lucas 11:43, 46; 20:45-46*)

23 ¹Sa et infaag Jesus isnan katakhotakho ya isnan cheycha'y disipolosna, ²“Nan mimistolon si lenteg ya nan Fafariseo, et wad-ay nan kalebfengancha ay mangilawag isnan lenteg Moises. ³Adi kad masapol ay ton-ochenyo ya iyangnenyo am-in nan ifaagcha ken chakayo, ngem ad-iyo tonton-ochen nan okhalicha, tay ad-icha iyangnen nan isos-olocha. ⁴Takchetakchenna nan ad-acham-et ay awit, ay ipasakfatcha isnan ib-acha'y takho, ngem ad-icha paat oyachen nan olay esa'y lehengcha'y mamachang ken chaicha.

⁵“Am-in ay ang-angnencha et angnencha yangkhay ta fob-oyaen si takho chaicha, kag isnan chey maitaktaked isnan lima ya kitong ay mangig-igtowan isnan naisolat ay lenteg. ¹Paatencha'y mangipaanwa ta maiila, ya paanchoanchowencha akhes nan ipay nan fachocho. ⁶Sa et mo maayakhan cha ay makikan, laychencha'y maichayaw isnan kakhawisan ay tokchowan, ya siya akhes is kasinagoga. ⁷Laychencha ay maichad-ayaw is kamarkitan, ya laychencha akhes ay makmakwani en Mistolo.

⁸“Ken chakayo magtek, ad-iyo itan-oy nan mangwaniyan nan takho en Mistolo ken chakayo. Tay masin-ag-i kayo am-in, ya esang yangkhay nan Mistoloyo. ⁹Ad-iyo kankanan en Ama isnan olay sino ay takho isnan nay lota. Tay esang yangkhay nan Amayo, et siya nan Entotongcho ay wad-ay ad chaya. ¹⁰Ad-iyo akhes ipalofos ay kanancha en Apo ken chakayo. Tay es-esang nan Apoyo ay siya nan Cristo. ¹¹Nan mangifan-ig isnan awakna ay enpafab-aa ken chakayo, et siya nan katongchowan ken chakayo. ¹²Ya mo sino nan mangipatongcho isnan awakna, at maifan-ig siya. Ya mo sino nan mangibfapan-ig isnan awakna, at maipatongcho.”

Nan Nensoplaan Jesus isnan Enkas-okas-onan nan Fafariseo ya Mimistolon si Lenteg
(*Marcos 12:40; Lucas 11:39-42, 44, 52; 20:47*)

¹³“Selaeg yo ay mimistolon si lenteg ya chakayo ay Fariseo! Kas-okas-on kayo! Tay ipawayo nan somkhepan nan takho isnan en-ap-apowan

---

¹ 23:5 Id solit, kinwanin Apo Dios isnan takhona ta itakedcha nan lentegna isnan kitong ya limacha. Nan laychena ay kanan et siya mo nenemnemencha ay khawis nan lentegna ya iyangnencha. Ngem nan cheycha'y Fariseo, insolatcha nan tapin nan lenteg, sa cha't intaked isnan lima ya kitongcha. Kinwanin akhes Apo Dios en, ippeycha nan makhaymay isnan fachocho ay manemsemkancha isnan lentegna. Inpaan-anchon nan cheycha'y Fariseo nan ipay nan an-ancho ay fachocho, ta ipailacha ay amed cha chad-ayawen si Apo Dios. Siya na nan okhalicha.

Apo Dios.^m Ad-i kayo somkhep ischi ya ipawayo akhes nan cheycha'y cha koma somkhep. (¹⁴Selaeg yo ay mimistolon si lenteg ya Fafariseo! Kakas-okas-on kayo! Maid ad-iyong angnen ay en mensikasikap isnan cheycha'y nailekkasan ta mangal-anyo isnan afongcha. Sa yo't anchoanchowen nan lowaloyo ta mafob-oya kayo. Tay siya sa at kadchacham-etan nan chosayo!)

¹⁵“Selaeg yo, chakayo ay mistolon si lenteg ya Fariseo! Kakas-okas-on kayo! Khedchangenyo nan fayfay, ya faatenyo nan kailili ay en men-awiwis is olay esa's endisipolosyo. Maifakhay kayo ay ome'y id inferno, ya mo wad-ay naawis, khab-enyo et chaicha ay am-amed maifakhay ay ome'y id inferno.”

¹⁶“Selaeg yo kayet ay kag isnan nakolap ay mangipango isnan ib-ana, tay kananyo ay mo nan esa'y takho et ensapata ay maichalan isnan Timplo, et ad-i fali chi. Ngem mo maichalan isnan fallitok nan Timplo, kananyo et en masapol ay angnena ay angnen nan insapatana. ¹⁷Chakayo ay nalewlew ay kag nakolap! Ay ke wadwad-ay nan fallitok nan Timplo mo nan chey Timplo kannay, ay nangipasanto isnan fallitok? ¹⁸Kananyo pay kayet ay mo wad-ay takho ay ensapata ay maichalan isnan altar, et ad-i fali chi. Ngem mo ensapata ay maichalan isnan naichoo ay nailayad ischi, et masapol ay angnena ay angnen nan insapatana. ¹⁹Chakayo ay nakolap! Ay ke wadwad-ay nan naichoo ay nailayad, mo nan altar ay nangipasanto ischicha? ²⁰Idwani et mampay, mo sino nan ensapata ay maichalan isnan altar, siya akhes ay nensapata isnan am-in ay wad-ay ischi. ²¹Ya mo sino akhes nan ensapata isnan Timplo, siya akhes ay nensapata kannay ken Apo Dios ay entete'e ischi. ²²Ya mo sino nan ensapata isnan chaya, siya akhes ay ensapata isnan tronon Apo Dios, ya ken Apo Dios kannay ay tomotokcho ischi.

²³“Selaeg yo, chakayo ay mistolon si lenteg ya Fariseo! Kakas-okas-on kayo! Khawis tay ichowayo olay nan pagkapoon nan am-in ay ilan si likacho ay aniyenyo,^o ngem nenkammali kayo tay iwayangyo nan napatpateg ay lenteg, tay ad-i nalenteg nan ikkanyo ay en-okom, maid seg-angyo, ya ad-i kayo katatalek. Mang-ona koma chana ay angneno, esa pay nan tapina. ²⁴Kag kayo nakolap ay mangipangpango isnan ib-ayo. Pawadwad-ayenyo nan enyap-ew ay lenteg, ngem iwayangyo nan chadlos napatteg ay lenteg.”

²⁵“Selaeg yo ay mistolon si lenteg ya chakayo ay Fariseo! Kakas-okas-on kayo! Maiyalig kayo isnan tasa ya palato. Chalochalosanyo nan falana ya ke pet nalokhilokhit nan chaemna tay tokong ya oklong nan wad-ay.

---

^m 23:13 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Tay ifotiyong nan pantew nan en-apapowan nan chaya isnan takho.” ⁿ 23:15 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*khab-enyo siya's mamidwa'y kaam-amechan ay anak si inferno mo chakayo.*” ^o 23:23 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*tay ichowayo nan pagkapoon nan ag-akhob, nan dill ya nan cummin*” Siya chana nan likachon si Judio. ^p 23:24 Nan osto ay naisolat ay aligna, et kananan, “Sakhatenyo nan komaw isnan inomonyo, ngem okmonenyo nan kamelio.” Chakchakchake nan kamelio mo nan nowang.

²⁶Chakayo ay Fariseo ay kag nakolap, chalosanyo nan chaem nan tasa ya palato, ya at machalosan nan ngonon, maitapi nan falana.

²⁷“Selaeg yo ay mistolon si lenteg ya chakayo ay Fariseo! Kakas-okas-on kayo! Tay kag kayo tongon pantiyong ay napintolan is enpokaw, ay khag-awis nan foyana isnan falana, ngem nan chaemna et napno is ingit si natey ya nan isyangkhay ay ilan si lokhit. ²⁸Siya akhes ken chakayo. Kas-on kayo nalenteg isnan falana, ngem isnan chaemna, et ngaag kayo ya kakas-okas-on kayo yangkhay.”^q

Nan Chosan nan Mimistolon si Lenteg ya nan Fafariseo
(*Lucas 11:47-51*)

²⁹“Selaeg yo ay mistolon si lenteg ya Fariseo! Kas-okas-on kayo! Tay khab-nyo nan pantiyong nan cheycha'y mamadto, sa yo't en arkoarkosan nan liyang' ay naipay-an nan napatey ay nenkalenteg ay takho. ³⁰Ya kankananyo, 'Mo sa ya wad-ay kami issan timpon san ikik-itmi, et egay kami naitachon ken chaicha ay namatey isnan cheycha ay mamadto.' ³¹Ilaenyoy! Isnan apatyoy kannay ay sana, et cha yo kannay wenwenan ay chakayo nan an-ak nan cheycha'y namatpatey isnan mamadton Apo Dios. ³²Engkayo't achi ikwas chadlo nan ngaag ay inlapon nan ikik-ityo. ³³Chakayo ay nasisikap ay kag oweg. Wen, an-ak kayo is oweg!^s Ay ke kayo sa makakasiw isnan madchosaanyo id inferno? ³⁴Siya sa nan khapona ay at faalek ken chakayo nan cheycha'y mamadto, ya nan mamasilib ay takho, ya nan mangisolo ken chakayo, ya at pateyenyoy nan tapina ya ilansayo is kakolos nan tapina, sa yo't akhes saplisapliten nan tapina is kasinagogayo, ya pakaanenyoy chaicha isnan olay entona ay ili ay omayancha. ³⁵Khapo tay siya sa, at machosa kayo maipoon nan napateyan nan am-in ay nalenteg ay takho isnan nay ay lota, mailapo ken Abel ay nalenteg ay takho,^t engkhana ken Zacarias ay anak Barakias,^u ay pinateyyoy isnan nenfet-akan nan Timplo ya nan altar. ³⁶Tet-ewa kanak, chakayo ay wad-ay idwani nan machosa ay machosa khapo isnan am-in ay cheycha ay naang-angnen.”

Inpailan Jesus nan Layadna isnan Ili ay Jerusalem
(*Lucas 13:34-35*)

³⁷“Chakayo ay iJerusalem, aped yo pateyen nan cheycha'y mamadto ya faokhenyoy nan infaan Apo Dios ken chakayo! Nangngat chadlo ay laychek ay yomyomen chakayo, ay kag nan angnen nan mangalak ay

---

^q 23:28 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, “Siya akhes ken chakayo, at ipailayo isnan chela ay nalenteg kayo isnan takho ngem isnan chaemyoy, napno is kinakas-on ya kinangaag.” ^r 23:29 Mabfalin akhes ay nan kaifalikkasana et monyominto. ^s 23:33 Nan tet-ewa ay naisolat isnan Griego isna et, “Chakayo ay oweg. Chakayo ay ay an-ak si oweg.” ^t 23:35 Si Abel nan inmon-ona ay takho ay napatey. Ilaenyoy nan Genesis 4:8. ^u 23:35 Si Zacarias nan na inmochi ay takho ay naisolat isnan chaan ay tolakhan Apo Dios ay napatey. Ilaenyoy nan Cronicas 24:20-21.

mensakoong isnan impasna, ngem inmad-i kayo! ³⁸Idwani, kikhad kayo et tay chey, inwayang Apo Dios nan kawadyo. ³⁹Tay kanak ken chakayo, at ad-iyu kasin il-ilaen sak-en, engkhana ay sok-ed yo kanan en, ‘Machad-ayaw nan omali ay finaan Apo Dios ya mangitakcheg ken siya.’ ”

Ipadton Jesus nan Kapakawasan nan Timplo

(*Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6*)

24 ¹Tinaynan Jesus nan Timplo ya issan cha na komaanan sinmag-en nan cheycha'y disipolosna ay mangipaila ken siya isnan khag-awis ay foyan nan nateketeken ay afong ay tapin nan Timplo. ²Ya ket kinwanin Jesus ken chaicha, “Siya man, isin-engyo kayet! Tet-ewa kanak ken chakayo, at maid paat olay esang is entotoon ay fato tay at maikoob cha am-iam-in.”

Nan Omali ay Kholo ya Likhat

(*Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19*)

³Nawni ya ket isnan tomotokchowan Jesus isnan filig ay makwani en Olivo, nakekecheng nan cheycha'y disipolosna ay sinmag-en ken siya, sa cha't kanan, “Ibfakham ed ken chakami mo kaatna nan sa kaommatan nan sanacha. Ngag nan kaimatonan nan kasim omaliyan ya nan mapengpengnan nan lofong?”

⁴Sa et kanan Jesus, “Ilaenyo mampay ta ad-i kayo masas-ailowan. ⁵Tay at angnan cha nan fomala ay mangosar isnan ngachanko ay Cristo ay cha mangwanin, ‘Sak-en nan Cristo,’ ya at angnan nan sailowancha. ⁶Awni't chengngenyu nan ensag-en ay khofat ya nan chamag maipoon isnan khofat ay wad-ay isnan ad-adchawi. Ngem ilaenyo ta ad-i kayo omeg-egyat, tay siya chadlo sa nan maangnen ay maangnen, ngem faken kayet sa nan mapengpengnan nan lofong. ⁷Tay at enfifinnaloknit ona nan kailiili, ya enkhogkhofat cha nan kaaliili, ya at wad-ay nan fitil ya nan yekha isnan olay entona ay lota. ⁸Et siya am-in chasa nan omat, ay kag isnan lapon nan ensikhafan nan fafai ay omaanak.

⁹“Sa cha't alaen chakayo ay en mangipap-alikhat is kaokom. Sa cha't pateyen nan tapina ken chakayo. Et ligten nan takho isnan olay entona ay ili chakayo, midkakay ken sak-en. ¹⁰Sa et angnan nan mangipeg-an isnan pammaticha. Ya nan esang, at en na itiktik nan ib-ana ay mamati, ya at enlilinnikhet cha. ¹¹Angnan akhes nan fomala ay ad-i tet-ewa ay mamadto, ay manailo isnan angnan ay takho. ¹²Et mampay tay kag tosa ay cha et omam-amed ngomaag nan katakhotakho, angnan cha nan tomamnay nan layadna isnan ib-ana. ¹³Ngem mo sino magtek nan makakatpe engkhana isnan omochi, et siya chadlo nan maisalakan. ¹⁴Nan nay ay khawis ay okhod maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios isnan takho, et maipalawag isnan am-in ay ili isnan lofong, ta chengngenan nan am-in ay takho nan tet-ewa, esa chadlo mapengpengnan nan lofong.”

Tinokhon Jesus nan Takhona ay Enfakwit
(*Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24*)

15 “At ilaenyo nan kafokkawan nan nasantowan ay kawad Apo Dios khapo isnan kakkaisiw ay sinomkhep ischi, ay kag isnan kinwanin nan mamadto ay si Daniel ay maangnen. (Chakayo ay mamasa isna, et maawatanyo koma na.) 16 Sa et chakayo ay wad-ay isna id Judea, lomayaw kayo is kafilig. 17 Nan wad-ay is kaatep nan afongna,” ad-i koma kasin khomwab ay en mangilayaw isnan wad-ay isnan afongna. 18 Ya nan namoknag, ad-i kasin somaa ay en mangilayaw isnan nataynan ay fachona. 19 Selaeg nan cheycha’y maliton ya nan enpasoso isnan tosacha ay akhew! 20 Ilol-owaloyo et mampay ta nan enfakwitanyo, et ad-i maigkhisian isnan lemlem paymo isnan tengaw. 21 Tay siya chasa ay akhew nan kaommatan nan likhat ay eg-ay kaila engkhana issan lapon nan lofong engkhana idwani. Et olay kaatna, at ad-i kasin maangnen nan kag tona. 22 Si Apo Dios, inaptikna nan filang nan cha omali ay akhew khapo isnan takhona ay pinilina. Tay mo ad-i, at maid paat makhayad si matatakho.

23 “Sa et mo wad-ay mangwani ken chakayo en, ‘Chey, naay et nan Cristo!’ paymo kananchan, ‘Chey, wad-ay siya ischi!’ ad-iyo patpatiyen. 24 Tay at wad-ay cha ay wad-ay nan fomala ay ad-i tet-ewa ay Cristo, ya nan ad-i tet-ewa ay mamadto, ya en-ipaila cha is mafob-oya ay maton ya katataa, ta mo mabfalin et masailowan olay pay nan takhon Apo Dios ay pinilina. 25 Chey ilaenyo, tay nay fagfag-ak ona chakayo.

26 “Et mampay mo kananchan, ‘Wad-ay siya is kamalalango ay ponchag!’ ad-i kayo ome’y. Mo kananchan, ‘Wad-ay ay entabtafon!’ ad-iyo patpatiyen. 27 Tay nan omaliyak ay Anak si Takho, et kag isnan koryapyap ay malpo’s falaan si akhew ay menlanglang engkhana isnan kalonokhana.

28 “Kag akhes isnan nay, mo ento nan kawad nan naisaad ay awak, ischi nan maam-amongan nan kalafalafaan.”

Nan Nangifag-an Jesus Maipoon isnan Kasina Aliyan
(*Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28*)

29 “Kakwasan kannay nan naycha ay kalilikhatan ay timpo, at mamaid nan silaw nan akhew. Nan fowan et mamaid nan langlangna, ya mekchag cha nan tokwif. Ya at maid manongnong isnan wad-ay id tongcho tay at maiwegwegweg cha. 30 Sa et maila id chaya nan matonko ay Anak si Takho, ya at engegnggeg nan am-in ay takho isnan lota, sa cha’t ilaen

---

v 24:17 Isnan ilin nan Judio, khab-encha nan atep nan afongcha ay nadchata. Ya ischi nan en cha omil-illengan ya malillilwichan mo kinwascha nan chonocha ya malonlonog et nan akhew.

sak-en ay Anak si Takho ay omal-ali isnan lifoo isnan kamabfalinko ya nan chadlos ay kinalanglang nan chayawko. ³¹Et isnan khanges nan trompeta, at ifaak nan anghelesko isnan olay entona isnan lofong, ta en cha amongen nan pinilin Apo Dios ay takhona isnan olay entona issa ay kawadcha.”

Nan Al-alig Maipoon isnan Kasin Omaliyan Jesus
(*Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33*)

³²“Sesemkenyo nan wad-ay ay maachar isnan kaew ay makwanin higos. Mo chakhos somingi ya fomala nan tofona, ammoyo ay nganngani et nan chakhon. ³³Kag akhes mo ilaenyo ay maang-angnen am-in chana, ammoyo et ay nganngani nan omaliyak, ay kag ak et wad-ay is kapantew. ³⁴Tet-ewa kanak ken chakayo, at maangnen ay maangnen ona am-in chana esa pay mal-os nan takho ay wad-ay idwani. ³⁵Mamaid nan chaya ya nan lota, ngem nan kankanak et siya is eng-engkhana ya ad-i enfab-aliw.”

Ensakhana tako tay Maid Mangammo isnan Kasin Aliyan Jesus
(*Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36*)

³⁶Kinwanin kayet Jesus, “Ngem mo maipoon isnan omchanan nan chey ay akhew paymo olas, et maid mangammo, olay pay nan angheles id chaya paymo sak-en ay Anak, tay nan Dios Ama yangkhay nan mangammo ischi. ³⁷Nan kasik omaliyan ay Anak si Takho et kag isnan inmat isnan timpon Noe. ³⁸Tay issan chey ay timpo, ay siya'y egay nalifokhan nan lota, cha cha mangmangan ya omin-inom nan takho ya cha cha maasaswa, engkhana isnan chey kannay ay akhew ay sinomkhepan cha Noe isnan chakchakowag ay fangka. ³⁹Tay maid semsemekcha isnan at maangnen, engkhana ay naanali nan lifog ay nangiyonod am-in ken chaicha. Siya akhes sa nan kasasaad nan takho isnan omaliyak ay Anak si Takho. ⁴⁰At wad-ay isnan chey ay timpo nan chwa ay lalaki ay cha ensama, ya at menkaaala nan esang ya makhayad nan esang. ⁴¹At wad-ay akhes enkhig-iling ay chwa ay fafai, ya ket menkaaala nan esang ya makhayad nan esang.

⁴²“Tay siya chi masapol ay ensasakhana kayo, tay ad-iyo ammo nan akhew ay omaliyan kasin nan Apoyo. ⁴³Sesemkenyo na: mo nan nenkwa isnan afong ya aamma mo ngag ay olas isnan lafi nan omchanan nan mangaakew is afongna, at ad-i maseyep ay manokkhong isnan afongna, ta ad-i maskhep. ⁴⁴Tay siya sa, masapol ay kad-in kayo ensasakhana, tay at omali ak ay Anak si Takho isnan olas ay ad-iyo ammo.”

Nan Kaaafolot ay Faa
(*Lucas 12:41-48*)

⁴⁵“Sino et mampay nan makwani en katatalek ya masilib ay faa? Siya nan ippey nan apona ay mangila isnan kafaafaana, ya mangichowa isnan

chatagcha isnan osto ay timpo. ⁴⁶Naoney nan chey faa ay mo somaa nan apona et edchanana siya ay okhay ay cha manno isnan chonona. ⁴⁷Tet-ewa kanak ken chakayo, at ippey nan apona siya ay mangila isnan am-in ay kok-owana. ⁴⁸Ngem mo ngaag siya ay faa, at kanana isnan semekna, 'A, mawni pet nan apok,' ⁴⁹ya ke na't ala ya faifaig isnan ib-ana ay faa, ya en et yangkhay makikkikan ya makifotfoteng. ⁵⁰Anono et ya naanali nan apona isnan akhew ay ad-ina ammo, ya isnan olas ay ad-ina am-ammo. ⁵¹Et siya chi nan chad-ama ay manosaan^w nan apona, sa na't iwasi siya ay maitapi isnan kakas-okas-on isnan kawad nan ngegneg ya kaletket si fab-a."

Nan Al-alig Jesus Maipoon isnan Sinpoo ay Mamagkit

25 ¹"Nan maitapiyan isnan en-ap-apowan Apo Dios isnan omochi, et maiyalig isnan sinpoo ay mamagkit ay waschin inmala is silawna ta encha abten nan kaab-afong ay lalaki. ²Lima ken chaicha nan masilib, ya lima nan ad-i ensemsemek. ³Nan cheycha'y ad-i ensemsemek, inawitcha nan silawcha, nay met achi maid intakincha is tapin nan lana ay maosar isnan silawcha. ⁴Nan magtek cheycha'y masilib, nen-itakin cha is mafobfotilya ay lana pala isnan silawcha. ⁵Idwani, khapo tay chadlos inmanning nan sadsad-encha ay kaab-afong, naitom-e cha engkhana ay naseyep cha.

⁶"Tengan et si lafi nan nafalakhancha isnan cha enfokhaw ay mangwanin, 'Naay et nan kaab-afong ay lalaki! Ali kayo ta abtenyo siya!' ⁷Naneng cha't ya ligwat san sinpoo ay mamagkit, ya waschin nangisakhana isnan silawna. ⁸Nenkanan et nan cheycha'y ad-i ensemsemek en, 'Omagtan kayo man is lana tay nay maad-achep nan silawmi,' kinwanicha isnan masilib ay kakadwacha. ⁹Sinmongfat et san cheycha'y masilib ay nangwanin, 'En kayo't yangkhay lomako, tay ta ket lang ya ad-i omanay is osalen tako am-in.' ¹⁰Ala cha't ya eey, ya issan nal-osancha, naanali et san kaab-afong ay lalaki, et siya chi ay nan cheycha'y nensasakhana, chaicha et nan nakiskhep ken siya ay nakikan. Sa et naifoti nan eneb.

¹¹"Awni ya ket wad-ay akhes san cheycha'y mamagkit ay mangwanin, 'Apo, tekwafam nan eneb tay naay kami.' ¹²Ngem ket ay kinwanin nan kaab-afong en, 'Ay kek ammo chakayo?' "

¹³Sa et kinwanin Jesus, "Ensasakhana kayo et mampay tay ad-iyo ammo nan akhew paymo olas ay omaliyak."

Nan Al-alig Maipoon isnan Ensasagkhanaan isnan Omaliyan Jesus (Lucas 19:11-27)

¹⁴"Maiyalig kayet nan en-ap-apowan Apo Dios isnan takho ay ganngani ay enfaat. Issan osto ay komaanana, inayakhana nan

^w 24:51 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, "et khekhechena ay mangedwa ken siya."

cheycha'y faana, ya intalekna ken chaicha nan sipingna. ¹⁵Inwalasna nan sipingna isnan waschin esang ay maifakhay isnan kafaelana. Inchowana nan liman lifo^x isnan esang, chwa'y lifo isnan esang, ya esa'y lifo isnan esang. Sa et kinmaan ay enfaat. ¹⁶Idwani, nan chey faa ay nanawat issan liman lifo, inmey kannay ay nangikomerso isnan siping, ya ket nenpidwa nan kaad-achana. ¹⁷Siya akhes chi nan inangnen nan naagtan si chwa'y lifo, pinidwana nan kaad-achan nan sipingna. ¹⁸Ngem san faa ay nanawat isnan sinlifo, et en na inkaob nan siping nan apona.

¹⁹“Osto'y nawnawni sinmaa nan apocha ya ninongnongna nan sipingna ay inpaegnana isnan cheycha'y faana. ²⁰Inmona ay inmey ken siya nan faa ay nanawat isnan liman lifo, ya inyeyna nan sinpoo ay lifo. Sa na't kanan, ‘Naay apo nan liman lifom, ya nan liman lifo akhes ay anakna.’

²¹“Sa et kanan nan apona, ‘Khawis nan inangnem. Khawis ya katatalek ka ay faa. Idwani tay matalek ka isnan olay akit, nay et italekko ken sik-a nan ad-ad-acha kayet. Omali ka ta makilaglagsak ka ken sak-en.’

²²“Sa et inmey akhes nan faa ay naagtan si chwa'y lifo, sa na't kanan, ‘Naay apo nan chwa'y lifom ay pinidwak nan kaad-achana.’

²³“Sa et kanan nan apona, ‘Khawis nan inangnem. Khawis ya kaaafolot ka ay faa. Idwani tay matalek ka isnan olay akit, nay et ipaegnanko ken sik-a nan ad-ad-acha kayet. Omali ka ta makilaglagsak ka ken sak-en.’

²⁴“Isnan omochi, inmey nan faa ay nanawat isnan sinlifo, sa na't kanan, ‘Apo, ammok ay sikhab ka ay takho, tay aniyem nan egaymo inmola, ya pokhasem nan egaymo inyesek. ²⁵Khapo tay siya sa, nay et inmegyat ak, sak et en inkaob nan sipingmo. Nay et chadlo isoblik nan osto ay sipingmo.’

²⁶“Sa et nenkanan nan apona, ‘Ngaag ka ya sangaan ka ay faa! Siya sa pet ay ammom ay aniyek nan egayko inmola, ya pokhasek nan egayko inis-ek ²⁷ya egaymo et yangkhay inyey is kabangko, ta isnan nay ay sinmaalak ya alaek nan sipingko ya nan porsintona?’

²⁸“Sa na't kanan, ‘Alaenyo et nan siping ken siya, ta ichowayo isnan faa ay kawad nan sinpoo ay lifo. ²⁹Tay mo sino nan mangidno isnan wad-ay ken siya, at maagtan kayet ta onanig omad-acha nan wad-ay ken siya. Ngem nan maiyalig ay maid mabfalina ay ad-i mangidno isnan wad-ay ken siya, et olay nan akit ay wad-ay ken siya, et makaan.^y ³⁰Ibkasyo nan nay maid silfina ay faa is kaab-afollinget, ay kawad nan ngegngeg ya kaletket si fab-a.’”

---

^x 25:15 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Inchowana nan lima ay talenton isnan esang, chwa'y talenton isnan esang, ya esa'y talenton isnan esang.” Nan esang ay talenton, et enfalor si sinkhasot ya liman poo ay lifo'y pisos. ^y 25:29 Nan tet-ewa ay naisolat isnan Griego et, “Tay isnan olay sino ay wad-ayan, maagtan kayet ta onanig omad-acha ken siya, ngem isnan maid kafalinana, olay nan wad-ay ken siya, et makaan.”

Nan En-okoman Jesus isnan Omochi ay Akhew

³¹“Isnan omaliyak ay Anak si Takho ay Ali, ya am-in nan angheles ay omifofoweg, at sak tomokcho isnan matangtangad ay tronok ay en-okom. ³²At maamong is kasakhangko nan am-in ay takho isnan entona ay ili, sak et tekneteknen chaicha ay kag isnan angnen nan enpaspastor ay manken isnan karnilo ya karching. ³³Ya at ippeyko nan karnilo is kakannawanko, ya nan karching is kakannikhidko.

³⁴“Et sak kanan^z isnan wad-ay is kakannawanko, ‘Omali kayo ay binindisyonan Ama, ta tawichenyo nan en-ap-apowan ay naisakhana pala ken chakayo mailapo issan nakhab-an nan lofong. ³⁵Tay issan naowatak et pinmangan kayo, naew-ew ak ya inmipainom kayo. Inmali ak ay mangmangili et minangiliyo sak-en. ³⁶Maid osto is fachok ya finachowanyo sak-en.’^a Nensakit ak et inmali kayo ay tinmam-aw, ya siya akhes issan naibfalochak, inmali kayo ay nangila ken sak-en.’

³⁷“Sa et kanan nan cheycha’y nalenteg en, ‘Apo, kaatna mampet nan nangil-anmi ken sik-a ay naowatam ya pinanganmi sik-a, paymo naew-ewam ya inpainommi sik-a? ³⁸Kaatna nan nangil-anmi ken sik-a ya minangilimi sik-a, ya nan namachowanmi ken sik-a issan maid osto is infafachom? ³⁹Kaatna akhes nan nangil-anmi ken sik-a ay nasakit paymo nafalod ya inmey kami ay nanam-aw ken sik-a?’

⁴⁰“Et kanak ay Ali, ‘Tet-ewa kanak ken chakayo, tay siya na nan inang-angnenyo isnan aag-ik ay makwanin kafafan-ikhan, nay et inangnenyo ken sak-en!’

⁴¹“Sak et akhes kanan isnan wad-ay is kakannikhidko en, ‘Komaan kayo ken sak-en, chakayo ay chosaen Apo Dios! Omey kayo isnan apey ay maid pengpengna, ay naisasakhana ken Satanas ya nan anghelesna. ⁴²Tay issan naowatak, et egay kayo pinmangan. Naew-ew ak ya egay kayo inmipainom. ⁴³Egay kayo minangili sak-en issan inmili-anyo, maid osto is fachok ya inmoohay kayo, nensakit ak ya naifalod ak ya egay kayo tinmamtam-aw.’

⁴⁴“Et sebfatencha ay mangwanin, ‘Apo, kaatna nan nangil-anmi ken sik-a ay naowat, naew-ew, mangili, maid osto is fachom, nensakit paymo naifalod, ya egaymi fachangan sik-a?’

⁴⁵“Ya sak-en ay Ali et sebfatek chaicha ay mangwanin, ‘Tet-ewa kanak ken chakayo, issan egayyo namachangan isnan esang ay aag-ik ay makwanin kafan-ikhan, et eg-ay kayo finmachang.’

⁴⁶“Chatona nan omey isnan madchosaancha is eng-engkhana, ngem nan cheycha’y nalenteg omey cha isnan eng-engkhana ay matatakhowancha.”

---

^z 25:34 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Sa et kanan nan Ali”   ^a 25:36 Nan teken ay kaifalikkasana et, “Nenlalafos ak ya finmacho kayo.”

Nan Infaag Jesus Maipoon isnan Eteyna
(*Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53*)

26 ¹Kakwasan nan cheycha ay infab-aag Jesus, kinwanina isnan disipolosna, ²“Ammoyo ay chwa et yangkhay ay akhew nan chaan, sa et am-among isnan Paskua.^b Et siya nan maal-ak ay Anak si Takho ta en cha omilansa is kakolos.”

³Idwani, wad-ay nan aap-apon si papachi ya nan amam-a ay naam-among is kapalasyon^c Caifas ay katongchowan ay pachi. ⁴Cha cha matotyta mo ngag nan angnencha ay mangisikap ay maniliw ken Jesus, ta sa cha't ipapatey.^d ⁵Kananchan, “Masapol ay faken isnan piyasta ay nay tay ta ket lang magkholo nan takho.”

Nan Nalanaan Jesus id Betania
(*Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8*)

⁶Awni pay ya wad-ay et cha Jesus id Betania isnan afong nan nakolit ay enngachan is Simon. ⁷Et isnan mangmanganan cha Jesus, inmali nan fafai ay nangitakin isnan fotilya ay alabastro ay entetey-an nan nafanglofango ya chadlos kafalolan ay lana, ya infokfokna is kaolon Jesus. ⁸Nay met achi isnan nangil-an nan disipolos Jesus, asi cha momolotomot ay nangwanin, “Ay ke ad-i ayyew chi? ⁹Ilako pay chi et ayaka ay siping nan maichowa isnan posi.”

¹⁰Tay ammon Jesus nan kankanancha, kinwanina, “Ngag en yo man pangayaen siya ay? Khag-awis nan inangnena ken sak-en. ¹¹Tay wawawad-ay cha nan posi ken chakayo, ngem sak-en, ad-i ak eng-engkhana ken chakayo. ¹²Nan nay ay inangnena ay nenlana isnan awakko, et isagsakhanana sak-en isnan sak maikaofan. ¹³Tet-ewa kanak ken chakayo, olay entona issa isnan lofong nan maipalawakhan nan khawis ay okhod, at maitapi ay maog-okhod akhes nan nay ay inangnena ay at kaskasmekana.”

Nan Nangitiktikan Judas ken Jesus
(*Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6*)

¹⁴Sa et inmey isnan aap-apon si papachi si Judas Iscariote ay esang isnan sinpoo ya chwa'y disipolos Jesus. ¹⁵Sa na't kanan,

---

^b **26:2** Nan Paskua, siya nan Piyastan nan Judio ay manemsemkancha isnan inangnen Apo Dios id sangad-om ay nangisalak ken chaicha issan nentetey-an nan ikik-itcha id Egipto. Inyad-in nan ali id Egipto nan komaanan nan Israelitas ta omech cha id Canaan, et nay kinwanin Apo Dios ay ipapateyna nan iyon-a ay an-akcha. Infilin Apo Dios isnan Israelitas ta waschin cha pomarki is karnilo ta imarkacha nan chalana isnan segpancha tatno mo omech nan Enpatpatey ay anghel et aped na laosan nan an-akcha. Nan ayen nan kali ay Paskua et laosan. Ilaenyo nan Exodo 12. ^c **26:3** Nan osto ay naamongancha et isnan awwichan nan chakchake ay afong Caifas ay palasyona. ^d **26:4** Nan teken ay kaifalikkasana et, “*mo ngag nan angnencha ay mangisiksikap ay maniliw ken Jesus ta sa cha't ipapatey.*”

“Ngag nan igwayo ken sak-en mo ichowak siya ken chakayo?” Sa cha't finayachan siya is tolon poo ay silver ay pilak.^e ¹⁶Et nailapo ischi, inyan-anapna nan ikkana ay mangitiktik ken Jesus.

Nan Nakikanan Jesus isnan Disipolosna isnan Paskua
(*Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30*)

¹⁷Isnan omona ay akhew nan Piyastan si Tinapay ay Egay Kabfofochan, sinmag-en nan disipolos Jesus ken siya ay mangwanin, “Ento nan laychem ay omisagkhanaanmi isnan manganan tako isnan am-among ay Paskua?”

¹⁸Sa et kinwanin Jesus, “En kayo isnan ili et ilaenyo ischi nan esa'y takho. Kananyo ken siya, ‘Kanan nan Mistolo ay nganngani et nan olasna,^f ya isnan afongmo nan mangiyofongana isnan disipolosna isnan Paskua.’”

¹⁹Inangnen nan cheycha'y disipolosna nan am-in ay infilin Jesus, ya insakhanacha nan manganancha isnan am-among ay Paskua.

²⁰Naschem pay ya nangan cha Jesus ya nan sinpoo ya chwa ay disipolosna. ²¹Sa et kinwanin Jesus isnan cha cha manganan, “Tet-ewa kanak ken chakayo, at esang ken chakayo nan mangitiktik ken sak-en.”

²²Ya ke cha't nenngongoyos ya waschin nangisonson ay mangwani ken siya, “Apo, faken achi sak-en ad-i ngen?”

²³Kinwanin et Jesus, “Nan chadlos makisiwsiw ken sak-en isnan malokong, siya kannay nan mangisipsip ken sak-en. ²⁴Awni't matey ak ay Anak si Takho maiyafoloy isnan naisolat ay kalin Apo Dios, ngem selaeg nan takho ay mangitiktik ken sak-en. Khap-esna't si egay naiyanak nan chey ay takho.”

²⁵Sa et kinwanin Judas ay at mangitiktik ken siya, “Mistolo faken achi sak-en ad-i ngen?”

Kinwanin et Jesus, “Sik-a kannay nan nangwani.”

Nan Kakan ay Kaskasmekan Jesus
(*Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25*)

²⁶Issan cha cha manganan, inalan Jesus nan tinapay sa et nyenyaman ken Apo Dios ya pinetpet-angna. Sa na't inchowa isnan disipolosna ay nangwanin, “Nay, alaenyo na ta kanenyo. Siya na nan awakko.”

²⁷Inalana akhes nan matatasa ay fayas, ya nyenyaman. Sa na't inchowa ken chaicha'y nangwanin, “Nay, ominom kayo am-in isna. ²⁸Tay siya na nan chalak ay mangaeb isnan tolag^g Apo Dios, ay omayos pala isnan

^e 26:15 Nan nay ay siping ay nakhaeb is silver et nangingina nan falorna mo nan pisos.

^f 26:18 Nan laychen Jesus ay kanan isnan kinwanina en, “Nganngani et nan olasko,” et nan nganngani ay mailansaana is kakolos ay mateyana, paymo nan olas ay makikkanana isnan Paskua. ^g 26:28 Isnan tapina ay naisolat ay kalin Apo Dios et “falo ay tolag” nan wad-ay.

angsan ay takho ta mapakawan nan fasol. ²⁹Siya na nan kanak ken chakayo, at ad-ik kasin in-inomen nan kag tona ay fayas,^h engkhana isnan akhew ay inomek nan falo ay fayas isnan enkadwaan tako id chaya ay en-ap-apowan Ama.”

³⁰Nenchag-ay cha ay nanad-ayaw ken Apo Dios, sa cha't nanikid is kafilig ay makwanin Olivo.

Infaag Jesus nan at Mangisaotan Pedro ken Siya
(*Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38*)

³¹Osto'y awni ya ket ay kinwanin Jesus ken chaicha, “Idwani ay lafi at lomayaw kayo am-in ay tomaynan.ⁱ Tay kinwanin Apo Dios isnan naisolat ay kalina en, ‘At alaek nan enpaspastor ya at omapok nan karnilo.’ ³²Nay met achi isnan kasina manakhowan ken sak-en isnan etey, at mang-ona ak mo chakayo ay ome y id Galilea.”

³³Ket ay kanan Pedro, “At ad-ik taytaynan sik-a Apo, olay mo taynancha am-in sik-a!”^j

³⁴Sa et kinwanin Jesus ken siya, “Tet-ewa kanak ken sik-a, idwani kannay ay lafi, at sisya ay ad-i enkokook nan kawitan isnan talan-o, ya at omisaot ka is mamitlo ay mangwanin ad-im ammo sak-en.”

³⁵“Olay maitapi ak ken sik-a ay matey, at ad-ik paat isas-aot sik-a,” kinwanin Pedro. Siya kayet akhes nan kinwanicha am-in ay disipolosna.

Nenlowalo si Jesus isnan Oma ay Makwanin Getsemani
(*Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46*)

³⁶Sa et infoweg Jesus nan disipolosna isnan oma ay makwanin Getsemani. Kinwanina ken chaicha, “Itoktokchoyo isna ta khomegkheged ak si akit ay en menlowalo.” ³⁷Intakina cha Pedro ya nan chwa'y an-ak Zebedeo. Sa et chadlos enngongoyos ya ad-i tomke nan semekna, ³⁸ya kinwanina, “Chachama ay enseseg-ang nan semekko et nay kag ak matey. Isna kayo ya makisasakhana kayo ken sak-en.”

³⁹Sa et inmadchawi is akit ya nenlokfob ay nangilowalo, “Ama, mo sa ya mabfalin ta ikasiwmo sak-en isnan nay ay chadlos ay likhat.^k Nay met achi faken nan nemnemko mod-i ket nan nemnemmo nan maangnen.”

⁴⁰Issan tinmoliyana is kakawad san tolo ay disipolosna, inaspowana chaicha ay cha mitom-e. Kinwanina't ken Pedro, “Na! Ad-i kayo

---

^h 26:29 Nan osto'y naisolat et, “*isnan fekhas nan enkawat*” Laychena'y kanan en, nan fayas ay nakhaeb isnan fekhas nan enkawat ay mola ay makwani en ofas. ⁱ 26:31 Mabfalin akhes ay nan laychen Jesus ay kanan et, “Idwani ay lafi at ipeg-ananyo am-in nan pammatiyo khapo ken sak-en.” ^j 26:33 Mabfalin akhes ay nan laychen Pedro ay kanan et, “Olay mo ipeg-anancha am-in nan pammaticha khapo ken sik-a Apo, at ad-ik ipegpeg-anan nan pammatik.” ^k 26:39 Nan osto'y naisolat isnan Griego isna et, “*ta palaosem nan nay ay tasa ken sak-en.*”

ngen paat makaikatpe is esa'y olas ay makisasakhana ken sak-en?

⁴¹Ensasakhana kayo ya enlowalo kayo achi, ta ad-i kayo maafak isnan sailo. Tet-ewa ay enifikas nan semekyo ngem nakapsot nan awakyo.”¹

⁴²Inmadchawi kasin si Jesus ay en nenlowalo. Kinwanina, “Ama, mo nan nay ay chadlos ay sikhay ya ad-i mabfalin ay makaan engkhana'y itopegko, maangnen et achi nan nemnemmo.” ⁴³Isnan kasina sinmakhongan, inaspowana chaicha ay cha mitom-e, tay makases-eyep cha.

⁴⁴Ya ket ay tinaynana kasin chaicha ya inmey nenlowalo isnan ikatlo, ya siya kayet nan kinwanina. ⁴⁵Sa et nensobli ya kinwanina isnan cheycha'y disipolosna, “Maseseyep kayo ngen kayet ya omil-illeng kayo? Olas et ya! Ya nay et alaencha sak-en ay Anak si Takho, ay naitiktik isnan cheycha'y fomafasol. ⁴⁶Fomangon kayo! Tay nay, omal-ali nan inmitiktik. En tako't abten.”

Nan Natiliwan Jesus

(*Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12*)

⁴⁷Sisya'y cha enkak-ali si Jesus ya ket naannali si Judas, ay esang isnan sinpoo ya chwa ay disipolosna, ya infowegna nan angan ay takho ay mamebfeneng ya enpapak-o, ay finaanan aap-apon si papachi ya nan amam-a. ⁴⁸Idwani siya na nan kinwanin Judas ay mangimatonancha: “Nan takho ay fisitowek, siya nan khoyochenyoy,” kinwanina.

⁴⁹Sa na't chinadchawes si Jesus ay nangwanin, “Wad-ay kami, Mistolo!” Sa na't finisito.”^m

⁵⁰Sa et kinwanin Jesus ken siya, “Kayong, angnem et achi nan pangkhepmo ay inmaliyan isna.”ⁿ Ya ket sinmag-en nan cheycha'y takho ya khinoyodcha si Jesus ay naniliw ken siya.

⁵¹Osto'y siya chi, inokfos nan esang ay foweg Jesus nan fadyokna, sa na't ala ya fakag isnan faan nan katongchowan ay pachi ya ket ay nan koweng nan chey ay faa nan nalongochan. ⁵²Ket ay kinwanin Jesus, “Isiklangmo kasin nan fadyokmo, tay nan takho ay enfakag et fadyok akhes nan mangala ken siya. ⁵³Ay kem ad-i ammo ay mabfalin ak ay enpafachang ken Ama, ya at kannay pen paaliyena nan liniblifoy ay anghesna ay fomachang? ⁵⁴Nay met achi mo siya sa nan maangnen, ento pay nan kaiyangnenan nan kinwanin Apo Dios isnan naisolat ay kalina ay masapol ay siya na nan maangnen?”

⁵⁵Sa et kinwanin Jesus isnan katakhotakho, “Ay ke ak mangaakew ya kakaegyay, ta omali kayo ay enfafadyok ya enpapak-o ay tomiliw?”

¹ 26:41 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Laychen nan leng-ag, ngem nakapsot nan fekhas.” ^m 26:49 Isnan ekhad si Judio, mo abtencha nan ib-acha ay egaycha inilila, enfisito cha. ⁿ 26:50 Nan teken ay kaifalikkasan nan nay et, “Kayong, ngag nan pangkhepmo ay inmaliyan isna?”

Inakhew ay itoktokchok is kaTimplo ay nen-isis-olo, et en yo man egay tiniliw sak-en mo? ⁵⁶Maangnen magtek chadlo am-in chana ta matongpall nan insolat nan cheycha'y mamadton Apo Dios.”

Osto'y kinwanin Jesus chi, ya ket tinaynan am-in nan disipolosna siya ya linmayaw cha.

Inokom nan Papangolon nan Judio si Jesus

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Nan cheycha'y naniliw ken Jesus, et inyeycha siya isnan afong Caifas ay katongchowan ay pachi ay naamongan nan mimistolon si lenteg ya nan amam-a. ⁵⁸Et nakhag-ayad si Pedro ay inmon-onod ken siya, ya pachongna yangkhay isnan kaawwichan nan afong nan katongchowan ay pachi. Sa et somkhep ay makitokcho isnan cheycha'y khwarchiya, ta ilaena mo ngag nan enfanakhan nan am-in. ⁵⁹Idwani, nan aap-apon si papachi ya nan am-in nan papangolon si Judio, et mid ad-icha inangnen ay nangan-anap isnan mangipangaakhancha ken Jesus ta chalatna's mapateyana, ⁶⁰ngem maid nad-anancha. Siya chi, olay mo angsan cha nan sinmag-en ay nen-eng-engag ay nangipangaag ken siya. Nawnawni ya ket sinmag-en cha nan chwa ⁶¹ay nangwanin, “Si tosa san chey nangwanin, ‘Kafaelak ay etfen nan Timplon Apo Dios, sak et ken tood kannay isnan las-od si tolo ay akhew yangkhay!’ ”

⁶²Tinmakcheg et nan katongchowan ay pachi ay nangwani ken Jesus, “Ngag nan kanam? Ay ke maid isfatmo isnan mangisaklangan nan naycha'y tistikho ken sik-a?” ⁶³Ngem khinmigkhinek yangkhay si Jesus. Sa et kinwanin nan katongchowan ay pachi, “Ipasapatak sik-a isnan ngachan Apo Dios ay Matatakho ta itet-ewam ken chakami mo sik-a si Cristo ay Anak Apo Dios.”

⁶⁴Sa et kinwanin Jesus, “Kinwanim et ya! Kanak magtek ken chakayo am-in, ay awni't ilaenyo sak-en ay Anak si Takho ay tomotokcho is kakannawan nan Makabfalin, ya omali ak ay enlolokhan isnan lifoo id chaya.”

⁶⁵Ya ket nenpeskhat nan katongchowan ay pachi nan fachona ay nangwanin, “Chey, chopchopisenas Apo Dios!° Ay ke tako kasin masapol nan mentistikho? Chinngeyo et nan kinangaagna ya! ⁶⁶Ngag et nan kananyo?” kinwanin nan katongchowan ay pachi.

Ya ke cha't kanan, “Siya pay mo matey.”

⁶⁷Sa cha't tinobfaan nan kamesna, ya nensontok cha akhes, ya sinodpak nan tapina ⁶⁸ay nangwanin, “Pontowam man, sik-a ay Cristo, mo sino nan nanodpak ken sik-a!”

° 26:65 Tay nan aap-apon si papachi, egaycha pinati ay si Jesus et Anak Apo Dios, isnan nangwaniyan Jesus en at tomokcho siya ay Anak si Takho is kakannawan Apo Dios, ya ket kinwanin nan katongchowan ay pachi ay am-amsiwena's Apo Dios. Peskhaten nan Judio nan fachochoa ay mangipaila ay chadlos ensakit nan semekcha.

Isaot Pedro si Jesus*(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹Sisya'y wad-ay si Pedro ay tinmotokcho is kaawwichan, ya ket sinmag-en nan magmagkit ay faa ay nangwanin, “Sik-a akhes nan fob-oweg Jesus ay iGalilea.”

⁷⁰Ngem insaot Pedro isnan sakhangcha am-in ay nangwanin, “Ay ke man way ammok isnan kankanam?” ⁷¹Ket ay khinmeg-ed ay inmey is kapantew nan awwichan, ya inilan kayet nan teken ay magmagkit ay faa, sa na't kanan isnan wad-ay ischi en, “Fob-oweg pay ton-a si Jesus ay iNazaret.”

⁷²Sa na't kasin insaot ay nangwanin, “Isapatak ay ad-ik ammo si tosa ay takho.”

⁷³Nawnawnin ya ket sinmag-en ken Pedro nan cheycha'y takho ay wad-ay ischi ay nangwanin, “Sik-a mampet tet-ewa nan esang ay fob-owegna, tay kikhad nan ayog nan kalim!”

⁷⁴Sa na't ala ya sapata ay mangwanin, “Isapatak ay ad-ik ammo nan sana ay takho, olay mo matey ak.”

Osto'y siya chi ya ket ay nanakokook nan kawitan, ⁷⁵ya sinmek Pedro san kinwanin Jesus, “At sisya'y ad-i enkokook nan kawitan is talan-o, ya at mamitlo ay omisaot ka.” Sa et finmala ya nensifisefek.

Inyeycha si Jesus isnan Sakhang Pilato*(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)*

27 ¹Issan kawitana, naamong ay natotyana nan am-in ay ap-apon si papachi ya nan amam-a, ta tolakhencha mo ngag nan angnencha ay mangipapatey ken Jesus. ²Tinakedcha siya sa cha't inkaan ay nangiyey ken Pilato ay khofernachor si iRoma.

Nan Nateyan Judas*(Apostoles 1:18-19)*

³Issan nangil-an Judas ay nangitiktik ken siya, ay nakedchengan et ay matey si Jesus, nenfafawi. Sa na't nen-isobli nan tolon poo ay silver ay pilak isnan aap-apon si papachi ya nan amam-a, ⁴ay nangwanin, “Nenfasol ak tay intiktikko nan takho ay maid paat fasolna.”^p

Sa cha't kanan, “Ngag nan fiyangmi issa? Kikhad ka achi is angnem.”

⁵Nen-ibkas et Judas is kaTimplo san chey ay siping, sa na't ala ya kaan ay en nensilo.

⁶Inomong nan aap-apon si papachi san chey ay siping sa cha't kanan, “Lawa na's ichad-om is kamangipaypay-an si siping isnan Timplo, tay

---

^p 27:4 Nan osto'y naisolat et, “*tay intiktikko nan chala ay maid fasolna.*”

fayad si fiyag na.”^q ⁷Sa cha't natotya ay en ilako nan chey ay siping isnan lotan si enkhag-aeb si fanga, ta siya's kaikak-aofan nan matey ay mangili. ⁸Tay fayad si fiyag nan nailako isnan chey ay lota, nay et Lotan si Chala nan kanancha ischi engkhana idwani.

⁹Siya et na nan tinmet-ewaan san kinwanin nan mamadto ay si Jeremias' en, “Inalacha nan tolon poo ay silver ay pilak, ay nammalor nan tap-in nan Israelitas isnan fiyagna. ¹⁰Et inlakocha na isnan lotan si enkhag-aeb si fanga, ay kag nan infilin nan Apo ken sak-en.”

Nensas-alodsod si Khofernachor Pilato ken Jesus
(*Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38*)

¹¹Idwani, wad-ay si Jesus ay nentatakcheg isnan sakhang nan khofernachor. “Ay sik-a pet tet-ewa nan Alin si Judio?” kinwanin nan khofernachor.

“Osto nan kinwanim,” inisfat Jesus.

¹²Issan magtek cha mangichaloman nan aap-apon si papachi ya nan amam-a ken siya, aped khinmighinek. ¹³Tay siya chi, kinwanin et Pilato ken siya, “Ay kem ad-i chengngen nan ansan ay chalomcha ken sik-a?”

¹⁴Ngem maid paat insongfatna is olay esang ay kali isnan chalomcha ken siya, et chachama ay nataa nan khofernachor.

Nakedchengan nan Mateyan Jesus
(*Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16*)

¹⁵Idwani, nan ekhad nan khofernachor isnan piyastan si Paskua, et ipalofosna nan esa'y falod ay kedchawen nan cheycha'y takho ken siya. ¹⁶Et issan chey ay timpo, wad-ay nan esa'y nadngengadnge ay falod ay nenngachan si Barrabas^s. ¹⁷Adi kad isnan naamongan et nan katakhotakho, pinoot Pilato ay nangwanin, “Sino nan laychenyo ay palofosek? Si Barrabas ngen, paymo si Jesus ay makwanin Cristo?” ¹⁸Tay ammon Pilato ay inchowacha si Jesus ken siya midkakay yangkhay isnan apalcha.

¹⁹Issan sisyay tinmotokchowan Pilato isnan kaen-ok-okomana, ket ay naanali nan finaas asawana ay en mangifaag isnan kag tona: “Ngag ngotom isnan sana'y nalenteg ay takho, tay chadlos ak nalikhatan maipoon ken siya isnan it-itawko id kofab.”

²⁰Osto'y siya chi, nan aap-apon si papachi ya nan amam-a et sinogsokhancha nan cheycha'y takho ta en cha kedchawen ken Pilato

---

^q 27:6 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, “Siya na nan siping si chala.” ^r 27:9 Si Jeremias nan esang ay mamadton Apo Dios ay natatakho is away kaat ay tawen isnan enem khasot ay tawen esa pay in mali si Jesus. Inpadton Jeremias nan napakawasan nan Jerusalem khapo isnan fasol nan Judio. ^s 27:16 Isnan tapina ay naisolat ay kalin Apo Dios, nan ostoy ngachan Barrabas et Jesus Barrabas.

ta ipalofosna si Barrabas, ya ta ipapateyna si Jesus. ²¹Sa et kinwanin kasin nan khofernachor ken chaicha, “Sino isnan chwa nan laychenyo ay palofosek?”

Sa cha't kanan, “Si Barrabas!”

²²“Ngag kay et mampay nan angnek ken Jesus ay makwanin Cristo?” kinwanin Pilato.

“Ipalansam is kakolos,” kinwanicha am-in.

²³Sa na't kanan, “Ngag man nan finmasolana?”

Nay met achi onanig cha infokhaw ay mangwanin, “Ipalansam is kakolos!”

²⁴Issan nangil-an Pilato ay maid maangnena ya madlawna ay enkholo cha et, inmala is chanom sa et nenfola isnan sakhang nan katakhotakho ay mangwanin, “Faken ko fiyang nan mapateyan tona ay takho.^t Chakayo nan kikhad sisa.”

²⁵“Ngag ngotom ta chakami ya nan an-akmi nan kikhad isnan mapateyana,” inisfat am-in nan cheycha'y takho. ²⁶Winayaan et Pilato si Barrabas ya inpasaplitna si Jesus, sa na't inchowa ta en mailansa is kakolos.

Inam-amsiw nan Cheycha'y Sorchacho si Jesus

(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷Iniskhep et nan cheycha'y sorchachon Pilato si Jesus is kaafong nan khofernachor, sa cha't inayakhan am-in nan ib-acha'y kasorchasorchacho. ²⁸Linafosanicha si Jesus sa cha't fachowan isnan an-ancho ay enkilat. ²⁹Et inmapid cha si sibsifit ay inpeycha isnan olona. Sa cha't inpaegnan nan lolo is kakannawan ay limana, ya kabfalibfalintomeng cha is kasakhangna ay nangang-ango ay mangmangwanin, “Apo ay alin si Judio, matakhotakho ka!”

³⁰Tinobfatobfaanicha, sa cha't inala nan lolo ken siya ya nen-ifaigcha is kaolona. ³¹Osto ay inangoangocha, kinaanicha't nan inpafachocho ken siya, sa cha't inpafacho chadlo san fachona, ya inkaanicha ay en nangilansa is kakolos.

Nailansa si Jesus is Kakolos

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³²Issan cha cha fomal-an is kaili, sinab-atcha nan lalaki ay iCirene^u ay nenngachan si Simon. Sa cha't pinilit ay nangipasakfat isnan kolos ay sasakfaten Jesus. ³³Isnan inomchananicha isnan kawad nan makwanin Golgota (ay nan laychena ay kanan et ingit si olo), ³⁴inchowacha ischi

^t 27:24 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, “Maid fasolko isnan chalan tona ay takho.” ^u 27:32 Cirene nan ngachan nan esa'y ili id Libya ay sakop nan Africa.

ken Jesus nan fayas ay nalaokan si akkho ta ipainomcha,” ngem issan nenlamanana, inad-ina.

³⁵Kakwasan nan nangilansaancha ken siya is kakolos, nenfonot cha ay manatag isnan fachona. ³⁶Sa cha't tinmokcho ischi ay nanokkhong ken siya. ³⁷Isnan katongchon nan olona, inpeycha nan naisolat ay chalomcha ken siya. Kananan,

“Si ton-a si Jesus ay Alin si Judio.”

³⁸Wad-ay akhes nan naigkhisan ay naikolos ken siya ay chwa'y kakaegyat ay mangaakew, nan esang is kakannawana ya nan esang is kakannikhidna. ³⁹Nan cheycha'y linmal-aos ischi, chinopchopischa siya ya cha cha nenwegwegweg ⁴⁰ay mangwanin, “Sik-a ay nangwanin etfem nan Timplo sam et kasin toochen isnan las-od nan tolo'y akhew, isalakam achi nan awakmo! Khomwab ka is kakolos, mo sik-a nan Anak Apo Dios.”

⁴¹Siya akhes nan inangnen nan aap-apon si papachi, nan mimistolon si lenteg ya nan amam-a ay nangang-ango ken siya ay mangwanin, ⁴²“Insalakana nan tapina, ngem nan awakna ya ad-i pet makaisalak! Ya ngag man mo Alin si Israel sa! Ayed mo khomwab idwani is kakolos ta sa tako't patiyen! ⁴³Kanana pay en talkena si Apo Dios, ya kananan Anak Apo Dios siya. Ayed ay ta ilaen tako mo laychen Apo Dios ay mangisalak ken siya!”

⁴⁴Olay nan cheycha'y mangaakew ay ib-an Jesus ay naikolos, et siya akhes sa nan inang-angnencha'y nanopchopis ken siya.

Nan Nateyan Jesus

(*Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30*)

⁴⁵Osto pay ay alas chosi, ya ket ay finmollinget nan am-in ay ili ischi, engkhana'y alas tris isnan misoyaw.^w ⁴⁶Isnan away nget alas tris, ya ket nenngao si Jesus ay nangwanin, “Eli, Eli, lama sabachthani?” Laychena ay kanan, “Diosko, Diosko, en ka man omog-okhay ay?”

⁴⁷Chinngen nan cheycha'y tapin nan nentaktakcheg ischi ay enfob-oya ya kinwanicha, “Ay-ayakhan ton-a si Elias.”^x ⁴⁸Natanagtag et nan esang ken chaicha, ay inmey inmala is osalench a ay manosop isnan sinmoka ay fayas,^y sa na't inpey isnan lolo ta ipasosopna ken Jesus.

^v 27:34 Isnan ekhad si iRoma, mo wad-ay ikoloscha ay takho, painomencha chaicha is fayas ay nalaokan si akkho ta masangaw nan sakit nan mailansaancha is kakolos.

^w 27:45 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Idwani, mailapo isnan ikan-em ay olas, wad-ay nan follinget isnan am-in ay ili engkhana isnan ikasiyam ay olas.” Nan angnen nan Judio ay mamilang isnan olas, et ilapocha isnan fomal-an si akhew. ^x 27:47 Si Elias nan esang ay mamadton Apo Dios id sangad-om. Nan kanan nan tapina ay Judio et, si Elias nan mangisalak isnan nalenteg ay takho isnan enliglikhatana. ^y 27:48 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*inmala is espongha ay mensosop isnan sinmoka ay fayas*” Nan espongha, et siya nan enyam-es ay mola ay nalpo is kafayfay, ay makasosop is chanom.

⁴⁹Ngem nan tapina kinwanicha, “Ngag ngotoyo, ta ilaen tako mo omali si Elias ay mangisalak ken siya!”

⁵⁰Inpapangekhen Jesus ay nengngao kasin, sa na't inyoya nan leng-agna ken Apo Dios.

⁵¹Sa et nenkapepeskhat nan kortinan nan Timplo^z ya nakhedwa, mailapo is tongchona engkhana is khwabna. Nenyekha et napet-ang nan fato. ⁵²Natekwafan akhes nan pantiyong ya naipatakho nan ansan ay nenkatey ay takhon Apo Dios.^a ⁵³Finmala cha is kapantiyong, ya kakwasan nan natakhawan Jesus sinomkhep cha id Jerusalem,^b ya nenpaila cha isnan ansan ay takho.

⁵⁴Inmegyaegyat et nan kapitan ya nan cheycha'y sorchachona ay manotokkhong ken Jesus, issan nenliknaancha isnan yekha, ya nangil-ancha isnan naangnen. Sa cha't kinwanin, “Tet-ewa pet ay Anak nan Dios na!”

⁵⁵Wad-ay akhes isnan adchawi is akit nan ansan ay fabfafai, ay mangiila isnan cha omat. Chaicha san inmon-onod ken Jesus ay nalpo id Galilea ay nensilsilfi ken siya. ⁵⁶Wad-ay ken chaicha cha Maria Magdalena, ya si Maria ay inan Santiago ya si Jose, sa et nan inan nan an-ak san si Zebedeo.

Nan Naikaofan Jesus

(*Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42*)

⁵⁷Issan sedsechemna, inmali nan esa'y kachangyan ay iyArimatea, ay enngachan si Jose. Esang akhes siya ay disipolos Jesus. ⁵⁸Inmey ken Pilato ay nangchaw isnan awak Jesus. Et infilin Pilato ay maichowa chi ken siya. ⁵⁹Inalan et Jose nan awak Jesus, sa na't innewesan isnan egay kaos-osal ay lopot.^c ⁶⁰Sa na't inpey isnan kakhag-aeb ay liyang ay inpakaongna is kacheppas ay ento mo pantiyongna. Sa na't inol-olin nan

---

^z **27:51** Nan nay ay kortina, et siya nan mamanken isnan Nasantowan ay Kwarto is kaTimplo ya nan Kasasantowan ay Kwarto (Ilaenyo isnan Hebreo 9:1-5). Nan ekhad nan Judio ay enchayaw ken Apo Dios, et enlowalo cha is kadhelan nan Nasantowan ay Kwarto. Nan yangkhay papachi nan makaskhep isnan Nasantowan ay Kwarto. Ischi nan mamoowanha isnan insinso isnan kawakawakas (Ilaenyo is kaLucas 1:8-10). Maid makaskaskhep isnan Kasasantowan ay Kwarto mod-i yangkhay nan entongcho ay pachi (Ilaenyo is kaHebreo 9:6-8). Mamingsan yangkhay isnan makatawen nan mabfalin ay somkhepana. Et mo somkhep ischi, labsana nan kortina ay omey isnan kawad Apo Dios. Ya ittattakina nan chalan si ennik-iwiyen ay maichaton ken Apo Dios (Ilaenyo isnan Hebreo 9:7-8, 12-14). ^a **27:52** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “*ya nan awak nan ansan ay santo ay nannaek et naipafangon.*” ^b **27:53** Nan osto'y naisolat isnan Griego isna et, “*sinomkhep cha isnan nasantowan ay ili.*” Nan kanan nan Judio isnan Jerusalem et nasantowan ay ili tay ischi nan kawad nan Timplocha ay manad-ayawancha ken Apo Dios. ^c **27:59** Nan nay ay lopot et nakhaeb isnan makwani en linen ay naala isnan mola ay kag ilan si pakhey.

chakchakowag ay fato ay inyenebna ischi, sa et kinmaan. ⁶¹Wad-ay ischi san si Maria Magdalena ya nan ib-ana ay enngachan akhes si Maria, ay tomotokcho is kasakhang nan pantiyong.

Nan Inmat isnan Khwarchiya is Kapantiyong

⁶²Issan kawaksana ay Sabfacho,^d naamong nan aap-apon si papachi ya nan Fafariseo is kasakhang Pilato. ⁶³Sa cha't kinwanin, "Apo, sesemkenmi tew-a nan kinwanin san chey kakas-okas-on issan matatakhwana ay nangwanin, 'Kakwasan nan tolo'y akhew, at kasi ak fomangon.' ⁶⁴Tay siya chi, filinem ed nan en manokkhong isnan pantiyong engkhana isnan mikatlo ay akhew, ta ket lang ome'y nan cheycha'y disipolosna ya akewencha nan awakna, sa cha't ome'y ifaag isnan katakhotakho ay finmangon siya isnan etey. Et am-am-amed nan nay omochi ay pangsas-ailocha mo nan inmona."

⁶⁵Kinwanin et Pilato ken chaicha, "Mabfalin. Omifoweg kayo is khwarchiya ay ome'y mangset ay manokkhong isnan naikaofana!"

⁶⁶Siya chi sa cha't inmey ya inseinsetcha'y minatonan nan fato ay naiyeneb, sa cha't inpatokkhong isnan cheycha'y khwarchiya.

Nan Kasin Natakhowan Jesus

(*Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10*)

28 ¹Nakwas nan Sabfacho ay tengawcha, et ostoy nawiiwiit inmey cha Maria Magdalena ya nan teken ay Maria, ay en nangila isnan naikaofan Jesus. ²Faagna ya ket nenyekha is chad-ama, tay ya ket pinmanad nan esa'y anghel nan Apo ay nalpo id chaya ay en nangalin isnan chey fato ay naitangeb isnan naikaofana sa na't tinokchowan. ³Kag koryapyap ay somili nan ilana, ya enpokakaaw nan fachona.^e ⁴Nan cheycha'y khwarchiya, et nentayenten cha isnan egyatcha issan nangilancha ken siya, ya ket kag natey nan ilacha.

⁵Sa et nenkali san anghel issan cheycha'y fabfafai, "Ad-i kayo omegyat. Ammok ay an-anapenyoy si Jesus ay naikolos," kinwanina. ⁶"Ngem maid met isna, tay finmangon kasin ay kag met laeng issan kinwanina. Ali kayo ta ilaenyo nan naisaachana. ⁷Sa yo't kamowen ay en mangipaammo isnan cheycha'y disipolosna, ay kasin finmangon siya isnan etey, ya at mang-ona mo chakayo ay ome'y id Galilea. Et ilaenyo siya ischi. Chey, infaagko et chana ken chakayo."

---

^d 27:62 Nan ostoy naisolat isnan Griego isna et, "akhew ay kawaksan nan akhew ay sasagkhanaan," et siya nan Sabfacho ay tengawcha. Isnan ekhad nan Judio masapol ay isakanhacha isnan kalmana nan kasapolancha, tay isnan Sabfacho et entengaw cha, ya ad-icha enchono tay ngilincha. ^e 28:3 Nan ostoy naisolat et, "ya kag nan kapokaw nan andap nan fachona." Nan andap, siya nan kag cholalo.

⁸Kinamo cha ay kinmaan, et olay mo naegyatan cha, khechangna ay nenlal-ayad cha. Sa cha't nentatagtag ay en nangipaammo isnan disipolosna.

⁹Faagna ya ket wad-ay si Jesus ay nanab-at ya nenkali ken chaicha ay nangwanin, "Oompa kayo." Ala cha't ya payaket isnan sikina ay nanad-ayaw ken siya. ¹⁰Kinwanin et Jesus ken chaicha, "Ad-i kayo omegyat. Engkayo et magtek ifaag isnan iib-ak ta omeý cha id Galilea, ay at omil-ancha."

Nan Infaag nan Nanokkhong isnan Pantiyong Jesus

¹¹Issan cha komaanan nan fabfafai, tinmoli is kaili nan tapin nan cheycha'y khwarchiya, ya en cha infaag isnan aap-apon si papachi nan am-in ay inmat. ¹²Naamong et nan aap-apon si papachi ya nan amam-a, sa cha't matotya mo ngag nan angnencha. Sa cha't inigwa nan chakchake ay siping isnan cheycha'y khwarchiya, ¹³ay nangwanin, "Ifaagyo isnan takho ay inmey nan disipolosna isnan lafi, ay en nangakew isnan awakna issan mamaseypanyo. ¹⁴Et mo omchan na isnan khofernachor, at chakami nan kikhad ay mangal-alok ken siya, ta maid khotok si madchanakhanyo."^f

¹⁵Inalan et nan khwarchiya nan siping ya inangnencha nan naifaag ay angnencha. Et engkhana idwani ay akhew, siya na nan maog-okhod ay maiwalwalas isnan Judio.

Nan Nenpail-an Jesus isnan Cheycha'y Disipolosna

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Apostoles 1:6-8)

¹⁶Inmey nan cheycha'y sinpoo ya esang ay disipolos Jesus id Galilea isnan filig ay inischona ay omayancha. ¹⁷Et issan nangil-ancha ken siya, chinad-ayawcha, olay mo nenchwadchwa nan tapina ken chaicha.

¹⁸Sinmag-en si Jesus ya kinwanina, "Naichowa ken sak-en nan am-in ay kamabfalin id chaya ya isna is kalota. ¹⁹Engkayo et mampay isnan katakhotakho isnan am-in ay ili isnan lofong, ta enfalinenyo chaicha ay disipolosko. Fonyakhanyo chaicha isnan ngachan Dios Ama, Dios Anak ya nan Ispirito Santo. ²⁰Ya isoloyo chaicha ay mangangnen isnan am-in ay infilinko ken chakayo. Ya sesemkenyo ay kad-ikad-in ay wad-ay ak ken chakayo engkhana is kifos nan lofong."

---

^f **28:14** Issan timpon Jesus, mo wad-ay khwarchiyan si iRoma ay mangipalayaw isnan falod, machosa siya ay kag sinan chosan nan falod ay inpalayawna, olay mo etey nan chosana. Ilaenyo isnan Inik-ikkan nan Apostoles 12:19.8